

«Буковина» выходить
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяца.

—><—

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокіи числѣ 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и
СТРАЦІЯ «Бу-
ковина» ходить ся въ
(улиця Свѣтлѣи ч.
всѣ дописи адресува
лежать.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖІЯ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Ч. 7.

Чернівцѣ, 1. Апрѣля 1885.

Рочникъ 1.

НОВА ГИМНАЗІЯ.

Въ попереднѣмъ числѣ розбирали мы пытанье, чи заходить въ загалѣ потреба основанія въ вхѣднѣй части Буковины по при истинуючу вже одну гимназію въ Чернівцяхъ, еще и другой гимназій, и прійшли до заключенія, що на дѣлѣ тои другой гимназій доконче намъ потрѣбно. Зрештовъ потребу сю узгляднили вже и мѣродайнѣй вышнѣй сферы, въ наслѣдокъ чого зѣстало поставлене черновецкимъ посломъ п. Кохановскимъ въ думѣ державнѣй внесеніе: основанія другой на разѣ хотѣбы нижшой гимназій въ Чернівцяхъ.

Нынѣ хочемо пойти дальше и власне зѣ взгляду на се внесеніе посла Кохановского застановити ся надъ пытаньемъ, чи небуло бы користиѣйшимъ для краю, а взглядно для мешканьцѣвъ вхѣднѣй части Буковины, для котрой то нова ся гимназія мала бы служити, если бы рядъ, вмѣсто основанія другой гимназій въ самыхъ же Чернівцяхъ, рѣшивъ ся о-сновати туюжь где на вишѣмъ мѣстѣ; а зъ другой стороны также и надъ пытаньемъ, котра власне мѣстевѣсть вхѣднѣй Буковины такъ зѣ взгляду на свое положеніе географичне, якъ и зѣ взгляду на число мешканьцѣвъ наибѣльше ѡтповѣдала бы сѣй цѣли?

Якъ вже было сказано минувшого разу, есть въ полудневѣй части Буковины, заселенѣй Румунами, двѣ гимназій въ Сучавѣ и въ Радѣвцяхъ. Просторонь сѣй части румунской, складающей ся зъ повѣтѣвъ Серетъ, Радѣвцѣвъ, Кимпоунгъ и Сучава, есть заселена 24.600 мешканьцями, зъ чого припадае на одинъ ква-

дратовый километръ 41 душъ; коли тымчасомъ часть заселена Русинами, а складающая ся зъ повѣтѣвъ Чернівцѣвъ, Кѣцманъ, Вижниця и Сторожинець выказуе 325.545 мешканьцѣвъ, зъ чого знову припадае на одинъ квадратный километръ 74 душъ. Видно отже зъ того, що часть руска майже въ двое такъ залюднена, якъ часть румунска, зъ чого зновъ дальше выходитъ, що одна черновецка гимназія потребамъ краю зовсѣмъ не ѡтповѣдае. Але на томъ не конецъ; и до сѣй одной гимназій въ Чернівцяхъ учащае тѣлько мала часть Русинѣвъ, и то переважно тѣлько зъ наиблизнихъ околицъ, коли тымчасомъ о много бѣльша половина дѣтей укѣнчивнихъ школы народнѣй зѣстае дома безъ дальшой науки. Причина сему ясна, бо свѣдомо каждому, що сорозмѣрно дуже мала часть родичѣвъ — а особливо въ тѣсныхъ теперѣшнихъ часахъ — есть въ силѣ посылати свои дѣти зъ дальнихъ и до 10 миль ѡтъ Черновець ѡтдаленыхъ сторѣвъ до черновецкой гимназій. Можуть се хибѣ богатѣйшѣ паны и священники, але менша интеллигенція, а ще менше нашѣ селяне, хоть бы и маестѣйшѣй зъ нихъ, не суть въ станѣ при своихъ малыхъ доходахъ удержувати сыновъ своихъ кѣлька рокѣвъ въ Чернівцяхъ, де ще до того, мимоходомъ сказавши, дорожня не менша, якъ примѣромъ во Львовѣ, въ наслѣдокъ чого не остае ся имъ ничо инше, якъ лишати дѣтей своихъ часто помимо великой ихъ охоты и зѣбѣностей до дальшой науки дома.

Сему недостаткови зарядити може единой гимназія, основана въ меншѣмъ повѣтѣвѣмъ

мѣстѣ, котре бы по можности лежало въ серединѣ всѣхъ чотырохъ повѣтѣвъ, а тымъ самымъ було для всѣхъ мешканьцѣвъ догѣднимъ, бо то певно, що если вже въ пайгѣршѣмъ разѣ не заразы въ першѣмъ роцѣ, то безъ сумнѣву въ дальнихъ рокахъ число ученикѣвъ въ сѣй гимназїи взросте до поважної высоты. Що пѣдъ симъ взглядомъ нема чого лякати ся, о тѣмъ переконаютъ насъ наилучше статистичнїи даты. И такъ пѣсля статистичного обчисленя зъ року 1880. було въ румунскѣй части Буковины 4.162 ученикѣвъ во всѣхъ школахъ народныхъ, коли въ рускѣй части було въ тѣмъ роцѣ 5.314. ученикѣвъ. Если отже 4 тысячѣ ученикѣвъ зъ румунской части заповняло двѣ гимназїи поминувши вже, що одна часть зъ нихъ и до гимназїи черновецкой переносить ся, то нема сумнѣву, що друга гимназїя въ части русской, выказуючѣй надвышку майже 1200 ученикѣвъ, не буде порожня. —

Ходить теперь о то, котре мѣстце для сєй гимназїи було бы найкористнѣйше. Думаемо, що для сєй цѣли було бы найѣтновѣднѣйше мѣстечко Кѣцмань, позаякъ оно положене на рѣвиннѣ и зъ всѣхъ сторѣнъ легко приступне, а до того самъ повѣтъ кѣцманецкїй найсильнѣйше есть залюдненый зъ всѣхъ другихъ повѣтѣвъ. — Въ сѣмъ повѣтѣ припадае на 15 квадратныхъ миль цѣлон просторони 81.087 мешканьцѣвъ, зъ чого выходитъ на одинъ квадратный километръ 108 душъ; а за симъ повѣтомъ другїи найсильнѣйше залюдненый повѣтъ есть сусѣднїи повѣтъ судовый заставнецкїй, де на одинъ квадратъ километръ припадае душъ 97. Шкѣлъ народныхъ числивъ повѣтъ кѣцманецкїй въ роцѣ 1880. 36 съ пѣвтора тысячею школярѣвъ, коли въ повѣтѣ сучавскѣмъ було въ тѣмъ роцѣ всего 1033 школярѣвъ —

Зъ сихъ то причинъ буковинскїи Русины вже ѣтъ кѣлькохъ лѣтъ старали ся и старають ся о основанье бѣдай нижшой гимназїи въ Кѣцмани, и зъ тыхъ причинъ и мы теперь пѣдносимѣ нашъ голосъ въ хвили, коли власне гадка основаня другой гимназїи для всхѣднѣй части Буковины приходитъ пѣдъ публичну дискусїю. — Робиможь то зновъ не тѣлько зъ простого нашего обовязку дневника-

ского, але переважно по тѣй причинѣ, що, дякуючи неприянымъ намъ дѣтєперѣшнимъ обставинамъ, не маемо, хотѣбы на лѣкъ, нѣ одного посла, котрый бы мѣгъ и схѣтѣвъ въ сѣй для насъ такъ жизненнѣй справѣ за нами вступити ся; бо що нашъ посолъ зъ русскихъ повѣтѣвъ Др. Зѣта за нами ся не уступитъ, того доводити вже не потребуемо. — Инша зновъ рѣчь, чи вышнїи власти схѣтять на се наше цѣлкомъ справедливѣ жаданье звернути свою ласкаву увагу; если не звернутъ, то мы бѣдай будемо мати чисту совѣсть, що по нашимъ силамъ старалисьмо ся о добро нашего народа — а тогда вина вся наде не на насъ, а на кого другого. —

ДОПИСЬ ИЗЪ СЕЛА.

Изъ Раранча. Наша читальня не дае нашимъ прїятелямъ спати. Ѡтъ ея заложения робятъ вороги членамъ читальнѣ всякїи накости. Старають ся насъ застрашити навѣтъ черезъ ц. к. жандармерїю, такъ якъбы читальня була зборищемъ злодѣѣвъ та розбишакѣвъ. Уже давиѣйше якось передъ рокомъ приходивъ жандармъ до хаты Стефана Дутки, де читальня ся находитъ, два разы, и шпиравъ щось, а не нийшовши нѣчого незаконного упевинявъ ся передъ Стефаномъ Дутковъ, щѣбы ся не гнѣвавъ за то, що ѣтъ его индзырае, но ѣтъ (жандармъ) має такїи наказъ зъ горы. Було то все своего часу описано докладно въ славнѣй льѣвѣвскѣй „Батькѣвщинѣ“, — и ѣтъ того часу не навѣдовала ц. к. жандармерїя бѣльше читальнѣ черезъ бѣльше, бѣкъ рѣкъ. Ажъ наразъ приходитъ 25. Лютого с. р. по полудни жандармъ бѣлявий зъ Топорѣвцѣвъ до хаты Стефана Дутки, застаетъ его слабого и пытае: „Якї газеты маєте и книжки зъ Рускои Бесѣды изъ Чернѣвцѣвъ?“ „чи ходите тамъ (: т. е. до Рускои Бесѣды:) и що говорите тамъ?“ Стефанъ Дутка давъ жаданїи выясненя. Дальше пытае жандармъ: „Котрїи книжки зъ Рускои Рады?“ Стефанъ Дутка ѣтповѣвъ: „Я не знаю; дивѣтъ ся, тутъ е всѣлякїи,“ — и давъ жандармови всѣ книжки. Жандармъ, котрый не знавъ по руски читати, а навѣтъ не умѣе по руски говорити, перезыравъ всѣ книжки; на кѣнци двѣ забравъ: для чѣго — Богъ его знае: одна була виданя „Прѣсѣвѣты,“ друга була виданя Михайла Бѣлоуса зъ Коломыѣ:

обѣ книжки перепустила ц. к. прокураторія державна. Обѣ книжки не отдавъ ще до теперѣ ц. к. жандармъ. Стефанъ Дутка пытавъ оттакъ ц. к. постенфирера зъ Топорівцѣвъ, дуже честного чоловіка и дуже службистого жандарма, для чого той бѣлявый жандармъ ревѣдувавъ книжки читальнѣ и двѣ забравъ. Постенфиреръ отповѣвъ, що о тѣмъ нѣчо не знае.

При тѣмъ станѣ рѣчей повишенъ и Стефанъ Дутка на бѣлявого жандарма внести жалобу до ц. к. коменды жандармеріи въ Чернівцяхъ, а якъ тая права не зробить, до и. министра для обороны краевой.

Тутъ поднести мусимо, що до читальнѣ належать лишъ саміи що найпоряднѣйшіи и најчестнѣйшіи люди въ Раранчи. Але щожъ, коли читальня не подобае ся пану двѣрничковѣ, котрому лекше надъ дурнями панувати, якъ надъ розумными, — не подобае ся жидамъ — зъ той самой причины, и не подобае ся тымъ, котріи задумали Раранче и Буковину зрумунишити. — Тая хѣть зрумуниженія руского народу обяла навѣтъ деякихъ урядникѣвъ, а навѣтъ такихъ, котріи покликаніи рускій народъ просвѣчувати, а не его затемнювати. — И такъ и. В. Г. шкѣльный референтъ при ц. к. старостѣ въ Чернівцяхъ, казавъ выразно учителеви Раранецкому, щобы сей до читальнѣ не мѣшавъ ся. — А и. С. инспекторъ шкѣльный бувъ на визитаціи шкѣльной зовсѣмъ задовѣльненый зъ поступу дѣтей; но мимо того, коли учитель, обтяженный численою родиною и посылаючи и сына до гимназіи въ Чернівцяхъ, просивъ о запомогу, не дѣставъ ей, бо... бо... не выступае противъ читальнѣ.

А чи е кому тѣ кривды нашѣ въ радѣ державной поднести. Нема! А чому? Бо народъ рускій не выбирае такихъ послѣвъ, котріи бы о его добро дбали, тѣлько такихъ, котрымъ або зовсѣмъ байдуже про народъ рускій, або котріи бажають, щобы чимъ скорше народа руского на Буковинѣ не стало!

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕЙ.

Подъ надписомъ: „какъ ся дотримуе умовы“ помѣстила черновецка „Газета Польска“ слѣдуючу цѣкаву вѣсть; „Лежить передъ нами цѣкавый документъ, котрый въ теперѣшнихъ отношеняхъ народныхъ Буковины выдати ся може нашимъ читателямъ подро-бленнымъ и неправдивымъ, а котрый прецѣнь бувъ въ свѣй часъ написаный на прав-

ду. Есть то записка изъ р. 1871 а зав-дучемо ей одному зъ пріятелѣвъ нашего письма, помѣщикови сѣльскому, котрый того часу бравъ живой удѣлъ въ житіи публич-номъ краю и всеякій важнѣйшій факты пильно записувавъ въ особномъ намятнику. — Записка въ вѣрномъ переводѣ звучитъ якъ слѣ-дуетъ: Умова. 1. Взаимна запомога. Партія румунска попирае стремленія Полякѣвъ, за то мы, Поляки, попераемо стремленія Румунѣвъ. Идемъ отже рука въ руку. — 2. Русинамъ на Буковинѣ признаемо потребности на-родного ихъ розвою, отже въ школахъ народныхъ и нормальныхъ уважаемо за по-требный языкъ румунскій, рускій, а тѣлько помѣщичко нѣмецкій. — 3. Желасемо префе-рования добре заслуженныхъ и ретельныхъ у-рядникѣвъ. — На подѣставѣ сихъ точокъ у-хвалена зѣстала еще передъ 13 роками у-мова межъ дѣдичами румунскими а Поляка-ми замешкалыми на Буковинѣ, котріи въ той способъ помогали сторонництву румунскому до поборенія централистичной гегемоніи въ ад-министраціи краю. — Тринадцать лѣтъ мину-ло отъ того часу. Сторонничество румунске держитъ нынѣ керму справъ публичныхъ и, посля выражения одного изъ своихъ репре-зентантѣвъ, есть паномъ Буковины. Мае свободу и силу дѣлания, нѣчо отже не стоитъ ему на перешкодѣ до вышновненія подписанныхъ колись обовязань, котріи прецѣнь у людей стапу суть дѣломъ чести...“ — „Газета“ спо-минае дальше, якъ сторонничество то поступи-ло собѣ съ Поляками, а въ доводъ румунской справедливости для Русинѣвъ наводитъ часть изъ ветушной статіи 5. числа Буковины. На конецъ звертае „Газета“ увагу польскихъ оптимистѣвъ на благородне поступава-нне румунскихъ угодникѣвъ. Мы зъ на-шой стороны просимо русскихъ прихильни-кѣвъ згоды и умовы съ румунскими проводирами политичными прочитати собѣ съ увагою вышше наведену польско-румунску умову и ей ко-нецъ. Легко бы удалось сполученымъ Руси-намъ и Румунамъ выперти все прочіи мен-шенства, послѣ але началась бы борьба ме-жи союзниками самими. Умѣркованіи Поляки и Нѣмцы не можуть въ своимъ власномъ ин-тересѣ ити съ Румунами противъ насъ, бо число наше не такъ легко и скоро дасть ся звести на zero, а если бы то и удалось, то власне тогды наступила бы година ихъ по-литичной смерти на Буковинѣ, бо не все при-держуютъ ся девизы „каждому свое“, чого мы на супротивъ всехъ а всехъ буковинскихъ народностей тѣлько и желасемо. Тѣшимо ся дотеперѣшнимъ поступованьемъ Полякѣвъ бу-

ковинскихъ згоднимъ съ австро-славянскою идеею и руско-польскимъ добромъ народнымъ; утѣшила насъ такожь згода нѣмецкой молодежи академичной съ славянскою, котра мимо недавного публичного завозваня ей со стороны одного изъ буковинскихъ послѣдовъ до завязаня нѣмецко-румынского союзу познала, хто на Бусовинѣ ей единымъ правдивымъ союзникомъ бути може.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

Драматичне товариство въ Чернівцяхъ устроило 12 м. м. въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ въ память первыхъ роковинъ своего основаня музыкально-декламаторскій вечеръ. Розпочавъ ся онъ ѣтиовѣдною промовою предсѣдателя товариства О. проф. И. Воробкевича, по чѣмъ выголосивъ п. Е. А. Поповичъ патріотичный стихъ написанный нимъ нарочно на сей вечерокъ, котрый на многосторонне желанье помѣстимо въ 8. ч. „Буковины.“ Дальше ѣтдекламувала панна С. Страхоцка стихъ К. Н. Устыяновича „До Руси“ такъ удачно, що зневолена була додати еще одинъ стишокъ принятый еще гучнѣйшими оплесками. Панночка И. Коралевичъ выголосила стихъ Савчиньского „Ненька и Доня“, а на желанье публики додала стишокъ „Чужого не рушай!“ Обѣ декламаційки молоденькой панночки сподобались загально. Зъ музыкальной части ѣтограла Панна Е. Тариовецка на фортепянѣ руску народну пѣснь А. Кулака „Трѣйка“ въ способъ свѣдѣчій о класично-музыкальнѣмъ образованіи; панны О. Кадайска и Н. Максимовичъ играли „Шумку Украинску“ Завадзкого; фантазія изъ оперы „Марта“ ѣтограла на скрипцѣ п. М. Лорберомъ правдиво концертвно; а п. Кобылянский ѣтогравъ на скрипцѣ съ вервою „Мадярскій Танецъ“ Брамса, оба соля скрипковій, арію „Рахель“ изъ оперы „Жидѣвка“ ѣтспѣвану нашою артисткою панною М. Рожановичъ, якъ и солоспѣвъ п. Хариновича „Нѣчь“ сопровождая на фортепянѣ „Безендорфера“ изъ складу М. Гдудеръ п. Гавеликъ. Панна К. Аваковичъ ѣтспѣвала хорошимъ альтомъ съ п. В. Хариновичомъ дуеть — „Дубъ и Калина“ И. Воробкевича. Панове С. Выдинѣвскій и Жалковскій ѣтограли на цитрахъ въ сопровождѣ гитары (п. Хариновичъ) „Польку сапну.“ Хоръ академикѣвъ русскихъ ѣтспѣвавъ двѣ пѣснѣ, именно „Поклѣнѣ“, стихъ О. Федьковича, муз. Вербицкого и „Ахъ, скоро, дуже скоро,“ слова и музыка И. Воробкевича. —

Мимо короткого часу удало ся сповнити своими силами такъ богату програму; мы переконаніи, що при ревнѣй працѣ дасть ся зобити ще бѣльше. Желаето молодому товариству дальшого хорошого розвою и бѣльше пѣдмоги со стороны черновецкихъ Русинѣвъ, изъ котрыхъ многіи на сѣмъ вечерку блестяли своею — ѣтсутностією!

На бук. „Дѣмъ Народный“ въ Чернівцяхъ зложили п. т: О. Авкс. Козакъ, приходникъ Старыхъ Мамаѣвцѣвъ зѣбравъ 15 зл., п. Е. Палинякъ зѣбравъ 10 зол., п. Е. Прѣданъ 70 зл., „Безименный“ 20 зл., О. Василій М. Козарищукъ, приходникъ въ Плоскѣй ѣтъ себе 2 зол., ѣтъ п. Г. Куриша 1 зл., п. Я. Райхмана 1 зл., ѣтъ иншихъ прихожанъ 3 зл. 12 кр.; — п. П. Войновскій, учитель въ Самушинѣ: ѣтъ п. Мат. Лучика 1 зл. 50 кр. Пант. Пацарини, Гер. Иваницкого, Вас. Георг. Пацаренюка, Соз. Иваницкого, Іліи Кресьска, Вас. Кизяка, Георг. Пацаренюка и Вас. Пацаренюка по 1 зл., изъ гром. касы 5 зл., Вас. Лучика, Ник. Георг. Лучика, Георг. Руснака, Ив. Гуменка и Ник. Ив. Панцаринюка по 50 кр., меншими датками 4 зл. 68. кр. — Щедрымъ дателямъ и щирымъ збирателямъ ширѣ руске „Спасибѣгъ!“

Руска Бесѣда складае п. т. Пану Совѣтнику Якову Т. Головацкому въ Вѣльнѣ сердечнѣйшу подяку за дороговѣиніи творы, котрыми, якъ щороку, такъ и теперь обдарувати зволивъ общ. библіотеку. Честь и слава высокопочтенному мужу, котрый мимо своего высокого достоинства не забувае на своихъ рѣднихъ братѣвъ!

ИЗЪ ДУМЫ ДЕРЖАВНОЙ.

Дня 27. (15.) марта приняла палата послѣвъ въ другѣмъ и третѣмъ читанію законы о будовѣ желѣзницѣвъ зъ Львова до Равы рускои и о желѣзницѣвъ зъ Гатны до Кимнолуна. Послѣдна желѣзница має бути готова до 2½ лѣтъ ѣтъ удѣленя концесіи.

28. марта принято законы: о судовыхъ практикантахъ, о обниженіи уставовой стоны процентовой зъ 6% на 5% ѣтъ ста, и законъ и рыбацтвѣвъ въ рѣкахъ монархін.

Предложеніе о концесіи для сѣверной желѣзницѣ (Nordbahn) принято въ палатѣ послѣвъ, и находится ся вже теперь въ палатѣ панѣвъ, где ѣтбувае ся надъ симъ предметомъ нарада.

Бюджетъ т. е. устава финансова на рѣкъ 1885. тоже получила цѣсарску санкцію.

Роспоряженіемъ министра справедливости зъ дня 10 марта 1885 ч. 4344 постановлено отворити окружный судъ въ Сучавѣ съ днемъ 1. сентября 1885. —

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

6. (18. Апрѣля) с. р. празднуютъ всѣ славянскіе народы, такъ всѣ католицкіи Славяне въ Австріи, якъ и православніи въ Россіи тысячелѣтіе блаженной смерти св. Методія, Архіепископа Моравского, который разомъ съ братомъ своимъ св. Кириломъ составилъ для нашего народа азбуку, перевѣвъ на нашъ языкъ священныя книги и службу Божу, що все до нынѣ еще въ нашихъ церквахъ задержало ся. Не знати чому наша буковинска православна консисторія не зарядила ніякій праздникъ въ сей многозначный день. Чи забула она вже, що бѣльшинство буковинскихъ православныхъ суть ще Русины, котріи молятъ ся словами св. Кирила и Методія? Чи забули уже румунскіи О. О. совѣтники, зъ ѳткѣ взялось и румунске богослуженіе, забули такъ скоро кирилицу, котрою писали и просвѣщались саміи еще? Що мае означити неспразднованіе Методіевской памяти зо стороны православныхъ на Буковинѣ? чи румунску вдячність, чи славянофобію? — Помолѣмъ ся, буковинскіи братья славяне, въ день 6. (10.) Апрѣля о посредництво первоучителя нашего св. Методія, помолѣмъ ся такожь, чтобы бувъ ѳнъ якъ до теперъ, такъ и на дальше заступникомъ письма, слова и духа славянского, пережившого щастливо и величаво першу тысячу лѣтъ!

(П. Мартыновичъ Иполитъ), ц. к. совѣтникъ суду краевого именованный державнымъ прокураторомъ въ Черновцахъ на мѣстци п. Мегефера, котрого цѣлкомъ усунуно.

(Библіотеки для молодежи) 3. книжочка выйшла вже и мѣститъ въ собѣ: стишки: „Похоронъ бѣдного“, „Край Дармождѣвъ“ и „Учителеви на именины“, дальше статійки „Пріятель садѣвъ, лѣсѣвъ и огорождѣвъ“, и „Сѣль“; 2 „Забава для дѣтей“, приповѣдки и загадки. — Въ довѣдъ здѣбности и вартости сей библіотеки най послужитъ звѣстка, що кромѣ „Руского педагогичного

Товариства въ Львовѣ“, котрого выдѣлъ складае ся зъ першихъ педагоговъ галицкихъ, поручили си якъ наилучше всѣ рускіи часописи, якъ такожь фаховіи газеты „Школьна Часопись“ въ Львовѣ и „Bukowiner pädagogische Blätter“ въ Черновцахъ. Редакція надѣе ся небавомъ удобрения и припоручения библіотеки зо стороны в. ц. к. рады школьной краевой, до котрой вже передъ 3 мѣсяцами о то удала ся.

(Нашіи пріятелѣ) турбуютъ ся кождымъ дѣломъ нашимъ. Чтобы ѳтстрашити русскихъ селянъ, котріи, честь имъ за то, по возможности складають датки на Дѣмъ Народный, котрый мае збудуватися для нихъ и ихъ дѣтей, пустивъ одинъ священникъ межи селянъ звѣстку, чтобы не давали ничего, бо и пѣзѣише будутъ зневоленіи щороку такъ само платити. Увѣдомляемо васъ, братья-селяне, що то тѣлько проста выдумка-неправда. Збирають у васъ всѣлякыи люди на церкви, костелы, погорѣлыхъ и другихъ, такъ само збирае ся и на „Дѣмъ Народный“; кождый дае, що его добра воля, а примусу на то не буде; що дасьте на „Дѣмъ Народный“, дасьте для себе и для вашихъ дѣтей, бо „Дѣмъ“, котрый збудувати ся мае зъ тыхъ грошей, котріи що до крейцара въ нашѣй газетѣ списаны, призначены пѣсля письма, котре потверджено самымъ напѣмъ президентомъ и котре вамъ кождый напѣ, що ѳтъ васъ грошѣ збирае, показати може, той „Дѣмъ Народный“ — призначеный на вашу оборону и пѣдпору и въ нѣмъ будутъ мати харчъ и станцію наибѣльше дѣти сѣльскыи, котріи хотять ходити до черновецкихъ школъ. Тому, напѣе селяне, не слухайте ворожихъ бапалюкъ, а складайте що мога на вашъ „Дѣмъ Народный“!

(Выборы) до рады державной ѳтбудутъ ся вже слѣдующого мѣсяца Мая. Якъ газеты пишуть, мае въ повѣй радѣ засѣдати около 200 послѣдовъ, що будутъ вспирати правительство; не знати скѣлько буде межи ними русскихъ. Изъ Буковины мають, якъ ходять слухи, перенасти оба послы, що ишли до теперъ противъ правительства. Если бы нашъ народъ рускій знавъ ся на фарбованныхъ листахъ, то перенавъ бы и его (?) дотеперѣшній представитель въ радѣ державной. Чи зачавъ уже нашъ народъ пѣзнавати, хто ему щирый, а хто нѣ, и чи думаетъ правительство перепроводити свою задачу рѣвноуправления всѣхъ, побачимо за мѣсяць, а тымъ часомъ вызываемо васъ, выборцѣ рускіи, выжидайте щирои „рады рускои“, котра вамъ небавомъ подасть ся.

(Въ Селятинѣ) (село въ бук. рускихъ горахъ) нема на почтѣ рускихъ друксортѣвъ Дх. ц. к. дирекція почтѣ зволить выслати туда ex officio по одной пачкѣ каждого роду!

(Образы св. Кирила) и Методія, первоучителѣвъ славянскихъ, гарно крашеніи и озолоченіи можно получить черезъ нашу редакцію по 10 кр. ѣтъ образа.

(Нову читанку) для 3. и 4. року шкѣль народныхъ предложили проф. Левъ Кириловичъ, учитель школы вправъ Ник. Шкурганъ и старшій учитель Ем. Ал. Поповичъ в. ц. к. радѣ шкѣльной краевѣй задля выробленія для неї мин. удобренія. Надѣємо ся, що ся книжка ѣтповѣдаюча вновѣй особнымъ потребамъ шкѣль буковинскихъ, надъ котрою авторы працювали бѣльше якъ 5 лѣтъ, вѣйде якъ найскорше въ употребленіе, бо потреба ея велика.

(Рада громадска) въ Кѣцманіи поставила всѣма силами старати ся о вытверженіе. своихъ громадянъ. Честь ея за то!

(Вѣйна) межи Росіею а Афганіями въ Азіи недалека: маліи побѣйки вже ѣтбулись, въ котрыхъ Россіяне побѣдили. Газеты пишуть, що черезъ то выбухне вѣйна межи Росіею а Англіею, бо Англія уйме ся за Афганѣвъ.

„(Днѣстровіи кручѣ,)“ повѣсть помѣщену въ „Буковинѣ“ можно получить у нашей редакціи въ особной книжочкѣ за 10 кр.

(Кандидатѣвъ) на посла до думы державной изъ кѣцманецкого-вижницкого повѣту есть до теперъ, якъ слухи ходять, не менше якъ 5. Одинъ спускае ся на двѣрникѣвъ, одинъ на дякѣвъ, а одинъ на священникѣвъ т. е. на Богомъ покликанныхъ добродѣѣвъ руского народа, ѣтъ що пише черновецка „польска Газета“ о нѣмъ: „Мимо сумнѣву нашего, що п. Василій Морарь рѣшитъ ся убѣгати ся о мандатъ до рады державной, довѣдуемо ся, що молодой обыватель на правду розпочинае агитацію въ повѣтѣ Кѣцманьскѣмъ и то якъ легко припустити — за помочію гр. пр. парохѣвъ, котріи въ той спѣсѣбѣ желаютъ видно зашадити собѣ ласки у достойного ѣтця молодого кандидата. Такъ ѣтъже духовенство православне осмѣляе ся накидувати людови рускому чоловіка, котрый бы радъ на кождѣмъ кроку дѣлати на шкоду интересѣвъ рускои народности! — Чиже уже такъ далеко упало у тыхъ парохѣвъ почутіе гѣдности народной? — Чи уже въ такъ

велику понализѣте услужливѣмъ, що на славянскихъ плечахъ хочите вывышшати людей, що ся навѣтъ рѣдного славянского имени ѣтрекли?“ — Сумнѣй, ба стыднѣй, но правдивѣй то слова!

(На дѣслане.) „Такъ якъ велика популяріѣсть п. директ. Flascha et Comp. сягае на шкоду многихъ задалеко, просимо помѣстити въ Вашѣй почт. часописи заштанѣе до дѣтъчныхъ властей: 1. Чи вѣдомо имѣ, що п. Flasch забавляе ся пѣдѣ часѣ науки цѣлыми годинами съ п. Socolén-омъ и др. 2. Чи вѣдомо имѣ, що п. Socoléni употребляе дѣтей шкѣльныхъ для свои услуги. 3. Чи звѣлятъ покликаний особы застановити сей безпорядокъ? 4. Чи звѣлитъ ц. к. рада шкѣльна увѣльничти нашихъ дѣтей ѣтъ неустанныхъ инквизицій, якимъ пѣдвергае ихъ п. директоръ навѣтъ пѣдѣ часѣ науки?“

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДНѢСТРОВІИ КРУЧѢ.

Повѣсть изъ руского народного житія на Буковинѣ.

(Написавъ Осипъ Федьковичъ.)

„Абѣжъ вы мене пытали, якъ сте до Марусѣ у старосты йшли? — А я собѣ такъ думавъ: мѣй неня уже старый, приношенный, може ему и до ладу буде, якъ буде кому зѣ боку молоду жѣнку розважати. — Ха, ха, ха!...“

„Довѣду, гицлю ты одинъ непотрѣбный, або ти заразъ шею вкручу якъ воробцевіи!!! — Доведи!!! —“

„А якъ вамъ доведу, що тогды буде? —“

„Тогды най Оманъ свою пышну донечку для жовнѣръ тримае, а не мѣй свѣтъ невѣяже, мѣй, того Петра Клѣща, що на его славу ще и запороха змазы не внала!...“

„Теперъ вы и справдѣ говорите, якъ Петро Клѣщъ, той Петро Клѣщъ, що и съ офицеромъ бы за честь не мѣнявъ ся! — Але чи сему лишь правда буде? —“

„Коли неправда, то мя убѣй довѣневъ, якъ того пса скаженного!!!“ каже Клѣщъ, зѣймивши ѣтъ руцѣ якъ до присяги дѣръфѣ.

„Тѣжъ идѣтъ завтра заразъ по ѣтъдѣ на хрестареву скалу, тай тамъ сховайтесь, але такъ, абы васъ нѣхто не видѣвъ. — Тамъ ждѣтъ, хотьбы и до вечера! — А коли не найдете такъ, якъ я вамъ казавъ — тогды даю вамъ волю, зо мновъ робити що хотѣти,

про мене и зъ Хрестаря мене стрѣмголовъ у дѣстровъ кручѣ трутити!...“

„О!!!...“ ажъ зарувъ старый Клѣщъ не-
наче той туръ розюшений. — „Але и Оманъ
мусить зо мновъ, абы ѿтакъ старый псеко
не казавъ, що я на его доньку напастъ кла-
ду!...“ А се сказавши, ухопивъ кучму зъ
клинка тай пустился у дверѣ, а вжежъ до О-
мана бѣгчи. —

„Стѣйте, непо!!!“ каже Никифѣръ, зу-
пичаючи старого, — „Вы що се хочите ро-
бити?! — То вы думаете, що Оманъ ажъ до
завтра до пополудню стерпитъ, та заразъ та-
кого галасу дома не паробить, що Маруси
нѣ до сходу съ Тимофіемъ буде? —“

„Але щожъ менѣ робити? —“ пытае
Клѣщъ заклопотаний.

„Ждѣть ажъ до завтра пополудню, до-
ки Маруся на прохѣдъ выбереть, а тогды ажъ
кличте Омана, та идѣть съ нимъ маювѣями,
щобъ васъ нѣхто не видѣвъ, на хрестареву
скалу.“

„Твоя правда, сыну,“ каже Клѣщъ шну-
ривши шапковъ у кутъ, а самъ тевкнувшись
на лаву конецъ стола. — Никифѣръ узявъ
капелюхъ, та й вийшовъ нишкомъ зъ хаты,
уемѣхаючись хитро якъ той лисъ, коли ему
мудре яке дѣло вдалось.

VII.

Цѣла Божя недѣленька була тиха, та я-
сна, та красна, та тепла, звичайно якъ то
опередъ Ивана. — Отжежъ мы заразъ такѣй
по обѣдѣ зѣбрались съ Марусею тай пѣшли
до хрестаревон кручѣ. — А той Хрестаръ
стоитъ собѣ великій та жасный, та надъ Дѣ-
стеръ похиливъ ся, а пѣдъ нимъ зафѣнене чор-
не плесо такъ ся и крутить!... ажъ странно
якось дивитись!... Але берѣгъ красный, цвѣт-
ный, зеленый; неширокимъ лугомъ стоятъ
по яворови, по березѣ, по дубови, а поузь
луга тягнесь густа дѣброва, якъ та рута зе-
лена. — О, красежъ оно, красне то дѣ-
строве поберѣжье!... абы лишь не той жас-
ный Хрестаръ, та не та чорна круча!...

„Ты щось невесела, Марусю? —“ кажу я.

„Менѣ важко, Насте! дуже важко!...“

„Та чогожъ, Марусечко? — Заразъ пред-
сѣ побачишь твого Тимофія...“

„Мѣй Тимофій!... милый мѣй Тимо-
фій!...“ зашебетала Маруся мовъ той соло-
вейко въ тузѣ; — „а може баба брехала:
можетъ ѡнь —“

„Не брехала, мое ты золото!“ обѣзвалось
зза явора, и въ хвильку горнула въ Марусю
до свого Тимофія. — А ѡнь такъ ю и голу-
бить!... „О, Марусенько! мое ты серденько,

насъ нѣхто вже не розлучить на сѣмъ свѣ-
тѣ!...“

„А може и розлучить!!!“ гукнуло зъ
найвышшой маковицѣ хрестаревон скалы. — Мы
глинъ — а се стоитъ Оманъ съ ручницею, а
коло него Клѣщъ, оба жаснѣ та черленѣ якъ
два настоящѣ каты. — „Прѣчь ѿтъ нерозум-
ной дѣвчины!!!“ ревкнувъ Оманъ далѣй
неначе той дикѣй звѣрь, що ажъ луна по дѣ-
бровѣ розляглась.

„Насъ двоихъ и смерть не розлучить,
не то ще ты, нерозумный дѣду!“ ѡтновѣвъ
Тимофій згорда, горнучи зомѣлу Марусю до
себе.

Бухъ!!! Бухъ!!! грянуло двѣчи зъ Ома-
нового креса. — Тимофіева войскова шапка,
прошита двома кулями, бризла далеко. —
Никифѣръ выбѣгъ безъ капелюха зъ дѣбровы,
та обзырае товариша, чи го яка куля не тра-
фила. — Тимофій и я припали коло безта-
ланной Марусѣ, що неначе мертва на травѣ
лежала. — Оманъ набивае у друге свѣй ка-
рабинъ. — Ажъ тутъ наразъ: Шугуррррръ!!!...
Круча заревѣла, фалѣ съ шумомъ брызали
дгорѣ, що ажъ насъ зросили, а цѣлый той
бѣкъ хрестаревон скалы, що Оманъ съ Клѣ-
щемъ на нѣй стоявъ, пропавъ съ ними обома
у чорѣмъ плесѣ Дѣистра, а пропавъ безъ
вѣсти, до сегодѣшной днини!

VIII.

На другій день три панотцѣ, якъ три го-
лубы сивѣ, правили панахиду надъ хрестаре-
вовъ кручевъ, правили похоронъ, правили пара-
стасъ, „безъ трунвы и безъ ямы,“ якъ то у нѣ-
сни сѣвають. — Стара Оманиха давала по-
рядокъ, усе спокѣйна, усе блѣда якъ той я-
рый вѣскъ, усе тиха якъ та великомучени-
ця. — Нарѣдъ стоявъ доокола кручѣ, та
плакавъ собѣ нишкомъ, але ревне. — Мару-
ся лежала у горячѣ, я ю обходила. — Ни-
кифѣръ сидѣвъ коло хорого Тимофія, та пла-
кавъ на свѣй нерозсудокъ; бо се ѡнь и по
Тимофія писавъ, и бабу Гапу до Марусѣ по-
сылавъ, и Клѣща съ Оманомъ на зирцѣ на-
троюдивъ. — Але ѡнь се зовсѣмъ иначе ду-
мавъ, а иначе сталося: — бо ѡнь такъ ду-
мавъ: якъ старый Клѣщъ узритъ, що Маруся
съ Тимофіемъ любить ся, то — яко честный
чоловѣкъ — зовсѣмъ ей зрече ся, а старый
Оманъ — чи по воли чи по неволи — буде
мусѣвъ Марусю за Тимофія дати. — А тымъ
часомъ... О, родичѣ вы, родичѣ, що васъ
Богъ обдаривъ дѣточками, не розлучайте зъ
милон пары тыхъ, що вѣрне кохають ся, абы
и васъ Божій гнѣвъ не трутивъ за кару у
яку кручу, хоть не у дѣстрову, то въ иншу

яку, бо у Него, Святого есть ихъ много!...

А у рѣкъ? — Зновъ три священники, якъ три голубы сиві, правили парастасъ надъ днѣстрововъ кручевъ за упокій душъ Максима и Петра, що ихъ тѣла пѣдъ хрестаревовъ скаловъ спочивали „безъ трунвы и безъ ямы.“ — Нарѣдъ зновъ стоявъ доокола, та нишкомъ плакавъ. Стара Оманиха зновъ давала порядокъ якъ тогѣдъ, усе собѣ тиха, блѣда, покѣрна. — Тимофій съ Никифоромъ стояли пѣдъ оламкомъ Хрестаря, та молились Богу. — Баба Гапа вешталась коло Оманихи, але вже въ повѣмъ фезѣ, бо старому вражій индикъ такѣй не подарувавъ, ажъ доки го въ шматочки не розиѣсь.

А я зъ Марусевъ? — Убирались до святого слюбу, що мали брати по полудню: Маруся съ Тимофіемъ, а я съ Никифоромъ. —
(Конецъ.)

Переписка Редакціи и Администраціи.

НАДОСЛАВИМЪ. Якъ видите, помѣщено, но задля недостатку мѣстця въ скоромню, хотя заходила бы конечна потреба ближшого выслания хорошихъ дѣлъ „популярного Gesetzes mann-a,“ который якъ видно употребле и дороговѣнный часть науки „nach seinem Wissen und Gewissen.“ Щобы учитель задававъ своимъ ученикамъ такого рода комисіи, намъ, даруйте!, здае ся неможливимъ, тому спѣшили мы загально.

ПОЧТ. КАСИНО ВЪ РУДКАХЪ. ВИ. П. П. БОГАЧ... ВЪДЕНЬ. АНДР. РОЗБИЦ... БЕРГ...: Першій 3 числа вже вычерпаний: за то вышлемо ѣбнѣе повѣсти „Днѣстровъ кручъ.“
ВИ. П. ДЕРЕВ... ЛЬВОВЪ. Почта звернула предлачену Вами газету яко „дисциплину.“ Якъ се сталося?

Запрошенье до предплаты.

„Дѣло“ часопись политична (для ученыхъ,) выходитъ во Львовѣ 3 разы на тыждень пѣдъ редакцію Ив. Белея, предплата выносить на чверть року 3 зол: съ белетристичною прилогою „Библиотека найзнаменитныхъ повѣстей“ 4 зол.

„Зоря“ одиноке писъмо лит.-наук. для русскихъ родинъ, выходитъ во Львовѣ 2 разы на мѣсяць съ додаткомъ „Библиотека Зорѣ“ пѣдъ редакцію Ом. Партыцкого, предпл. на 1/4 року выносить 1 зол. 25 кр.

„Батькѣвщина“ писъмо для народа выходитъ во Львовѣ 2 разы на мѣсяць и коштуе на 1/4 року 1 зол.

„Нове Зеркало“ гумор. газета съ образками выходитъ во Львовѣ 2 разы на мѣсяць и коштуе на 1/2 року 2 зол.

„Школьна Часопись“ писъмо педагогично-наукове выходитъ во Львовѣ 2-разы на мѣсяць пѣдъ редакцію Гр. Врецьоны и коштуе на третину року 1 зол.

„Слово“ часопись политична (для ученыхъ) выходитъ во Львовѣ 3 разы на тыждень предплата выносить на кварталъ 3 зол. 50 кр..

„Господарь и Промышленникъ“, отличное писъмо иллюстриране для господарѣвъ выходитъ во Львовѣ 2 разы на мѣсяць въ 2 печ. аркушахъ и коштуе на пѣврѣкъ 1 зл. 60 кр.

„Русская Рада“ писъмо политичне выходитъ въ Коломыѣ два разы на мѣсяць и коштуе на кварталъ 1 зол.

Руска Бесѣда въ Черновцахъ

выдала и мае на складѣ

РУХОМУ

АЗБУКУ РУСКУ

(такъ звану машину до читаня) составлену на пѣдставѣ буквара Е. А. Поповича. Каждая скринька мѣститъ въ собѣ 5 примѣрниковъ малой азбуки; каждая буква наклеена на особну табличку (1 дм. высоты.) Цѣна одной скриньки съ пересылкою 1 зол. 50 кр., безъ пересылки 1 зол. 20 кр. —

О удобреніе сего азбуки яко средство наук. въ школахъ народныхъ ѣтнесло ся товариство до в. ц. к. рады школьной-краевой.

Г. ЧОППА

ПЕЧАТНЯ

въ Черновцахъ (Tempelgasse 6),

поручае ся п. т. Публицѣ со своими типографичными работами всякого роду, и т.:

Дѣла, брошюры, газеты и. т. д. въ рѣжныхъ языкахъ по цѣнѣ зниженѣй.

За скору и хорошу роботу ручае ся.

Перша

АЗЫКОУЧЕБНА КНИЖКА

(Грамматика)

для нижней степени австрійскихъ, школъ народныхъ. Составили Ив. Авкс. Глѣбовицкій, Н. Шкурганъ и Эм. А. Поповичъ. Продае ся замѣсть по 40 кр., по зниженѣй цѣнѣ 30 кр.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою высылать:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Нѣодинокій числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины»
ходить ся въ Ч. (улиця Силена ч. 7)
въ дѣлѣхъ и др. дѣлѣхъ
лежитъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Ч. 8.

Чернѣвъцѣ, 15. Цвѣтня 1885.

Рочникъ 1.

ПЕРЕДЪ ВЫБОРАМИ.

Минувшои Среды закрывъ самъ Цѣсарь раду державну промовою, въ котрой вычлилъ съ признаемъ въ общихъ рыхахъ вѣс работы членѣвъ палаты панѣвъ и уступаючихъ послѣвъ на поли войсковѣмъ, выборчѣмъ, духовнѣмъ, господарскѣмъ, промысловѣмъ, торговельнѣмъ, финансовѣмъ и политичнѣмъ, завѣряючи вѣсхъ народѣвъ зарѣвнои любви и отцѣвекон оцѣки. Такъ отже рада державна закрыта, а послы закончили свою дѣяльнѣсть, перестали бути депутатами своихъ выборцѣвъ, въ котрыхъ имени черезъ довгихъ шѣсть лѣтъ промовляли або и мовчали. Розѣйшовши ся по домахъ скликають послы своихъ выборцѣвъ и здають имъ справу изъ своѣй дѣяльности въ радѣ державнѣй. Нѣмецкѣй послы вычисляютъ своимъ выборцамъ, скѣлько то они набороли ся за справу нѣмецку, скѣлько разѣвъ промовляли рѣзко и неустрашимо за права нѣмецкого языка и другихъ интересѣвъ нѣмецкихъ. Славянскѣй послы принесли своимъ выборцамъ рѣжнѣй дороговѣщнѣй дарунки изъ Вѣдня, а то: Чехи множество народныхъ и середнихъ шкѣлъ, ба навѣтъ найвышшу школу, такъ званый университетъ, изъ котрой то школы выходятъ священники, професоры, лѣкарѣ, судѣй, адвокаты и инши урядники; вѣс тѣ школы були до теперъ нѣмецкѣй, ѣтъ теперъ же стали они чѣскѣй, и такъ не треба вже Чехамъ мучити ся чужимъ языкомъ, но обрязуютъ ся ѣтъ найнижшою ажъ до найвышшою школы на своѣй рѣднѣй бесѣдѣ, котрою зъ дитинѣ-

ства промовляютъ. Такъ само виробили словенскѣй депутаты для своего народа, що перемѣнено скѣлько шкѣлъ середнихъ: якъ гимназѣй и учительскѣй семинарѣй изъ нѣмецкихъ на словенскѣй. Польскѣй послы не потребували упоминати ся о польскѣй школы, бо давно уже ихъ вѣсхъ мають; за то виробили они для своего народа великѣй запомоги грошевѣй на регуляцію рѣкъ, и друге. — Щоже за гостинѣцъ принесли буковинскѣй послы своимъ выборцамъ? П. Кохановскѣй посолъ черновецкѣй виробивъ для Черновець нову, вже другу гимназѣю. Послы румунскѣй выбраний то боярами, то изъ волоскихъ округѣвъ виробили для румунского народа румунску гимназѣю въ Сучавѣ, продовженѣе румунизації на богословѣю въ Чернѣвцяхъ, новѣй желѣзнѣй дороги, изъ чого буде велика користь для румунскихъ мѣстѣ, особливо же для панѣвъ. Щоже зробивъ для своихъ выборцѣвъ т. е. для Русинѣвъ изъ вижницкого, путиловского, становецкого, кѣцманецкого и заставнецкого повѣтовѣвъ, выбраний ними посолъ п. Зота? — Въ попереднихъ числахъ нашои газеты вычислили мы его заслуги для насъ Русинѣвъ обширѣйше и доказали явно, що его вся дѣяльнѣсть въ радѣ державнѣй була вымѣрена просто на шкоду руского народа, котрого заступати мавъ. Черезъ цѣлыхъ 6 рокѣвъ своего послования не промовивъ сей посолъ нѣ одного разу въ думѣ державнѣй и одного слова въ нѣякѣй справѣ своихъ выборцѣвъ, котрого гѣркимъ грошемъ тамъ такъ довго пробувавъ. —

Теперъ ажъ закончивъ ся довгѣй часть

послованя, зновъ минуло 6 цѣлыхъ рокѣвъ безъ нѣякого слѣду для нашего народа, а на-коли всѣ, а всѣ австрійскі народы здобули для себе новыхъ користей, новыхъ дорѣгъ до лѣпшої долѣ, мы буковинскі Русины не одержали и крыхти, а все то завдячити мас-мо нашому послови.

Но сего всего еще не досыть. Сими днями зѣдуть ся президенты всѣхъ краѣвъ у Вѣднѣ, а тамъ мають разомъ съ министрами нарадити ся надъ новыми выборами до рады державнои. На котрыхъ тамъ згодять ся, ти и стануть послами, бо за ними обстане рядъ. Ходять отже вѣсти, що зъ одной стороны хотять предложити президентови министрѣвъ, щобы попирано зновъ выбѣръ п. Зоты на посла изъ рускихъ округѣвъ Буковины. Не хочемо вѣрити, щобы се на правду бути мало, тымъ менше можно повѣрити, щобы справдѣ нашъ рядъ, котрый поставивъ собѣ за задачу помиренье и рѣвноуправленье всѣхъ народѣвъ австрійскихъ, схотѣвъ згодитись на таку раду, схотѣвъ присилувати рускій народъ до поновного выбору того посла, котрый такъ тяжко прогрѣшивъ ся противъ совѣсти човѣчон, занедбавши некучій sprawy ему повѣреній. Тѣлько примусомъ и агитаціевъ зможе сей посолъ наново зыйти; рускій народъ не выбере сего посла нѣколи зъ своѣй власной волѣ. — Но Богъ высоко, а п. начальникъ министрѣвъ далеко; а охота декотрыхъ панѣвъ „накинути Русинамъ умысно и на укѣръ“ нежеланого посла велика, превелика, щобы такъ доказати хто паномъ на Буковинѣ: тому отже ѳтзывается ся еще разъ въ имени буковинского русского народа и ѳтипраемо такого кандидата, и надѣемо ся съ певностію що австрійскій рядъ не схоче кривды вѣрного Цѣсарю и державѣ русского народа на дальшихъ шѣсть лѣтъ черезъ попиранье выбору неприяznego Русинамъ кандидата; а вы, братя-выборцѣ, не дайте ся позбавити вашего власного добра и ѣ подмовою, и ѣ подкупствомъ, и не забувайте, що зновъ надѣйшла хвиля, въ котрѣй маєте запечатати вашу и дѣтей вашихъ долю на дальшихъ довгихъ шѣсть лѣтъ. Стойте сильно за кандидатомъ „Руской Рады,“ а и у ваше ѳконце засвѣтитъ сонце, якъ то видите по румунскѣмъ

народѣ (по буковинскихъ Волохахъ), котрый выбравъ жичливыхъ ему послѣвъ-Румунѣвъ, а не чужихъ. Еще разъ кличемо до васъ, братя-выборцѣ: Не продавайте вашей долѣ! Не забывайте, що хто платить и упоюе, той конечно для себе користи шукае!“

ДОПИСЬ ИЗЪ СЕЛА.

НАШІ РУМУНИЗАТОРЫ.

Неразъ уже подносили ся у насъ жалобы по причинѣ, що по нашихъ чисто рускихъ селахъ суть порозмѣщуваний прав. священники, котрі не тѣлько що не суть Русинами, але не умѣють аиѣ говорити аиѣ читати по руски. Такі священники, неумѣючи по руски, ѳтиправляютъ св. богослуженя на румунскѣмъ языкѣ, а народъ нашъ нерозумѣючи мовы румунской не то, що не користае зъ науки церковной, але противно ще бѣльше соблазняе ся, и подунадае морально. —

Понятно каждому, що нашъ бѣдный а до того цѣлый тыждень тѣлько физично працюющій народъ, тѣлько всею поживы духовной набирае, що въ недѣлѣ и свята послушае богослуженя въ церквѣ и учуе тамъ черезъ священника голошенои науки, проповѣди. Если же ему и той поживы не дае ся на рѣднѣй, ему зрозумѣлѣй мовѣ, то значить се тѣлько, що ѳтняти ему послѣдну способиѣсть науки. Але не конецъ на тѣмъ: ѳтбираючи ему тую можлиѣсть, почути хоть разъ въ тыждень зъ устъ своего пастыря потѣху въ горю, и при тяжкихъ его трудахъ и заохоту до дальшой працѣ, дѣлае ся его холоднымъ на все, що дотыкае его морального житя, ѳиѣдбае лишь о догодженье потребама тѣла, поднадае различнымъ налогома.

Не дивно отже, що по селахъ, де богослуженя ѳтиправляе ся на незрозумѣлѣмъ языкѣ, люди замѣсть до церкви, идутъ радше до корчмы, бо тамъ хоть потѣшитъ одинъ другого въ бѣдѣ, и розѣрве ся трохи.

Не знати, тѣлько, чи нашъ консисторъ надъ симъ положеньемъ не хоче заставовитъ ся, чи, що не можемо принуестити, не може поняти шкѣдливости своего поступованя посылаетъ помимо неперестанныхъ жалобъ румунѣвъ на чисто рускій приходы. Може консисторъ схоче ся тымъ усправедливити, що не має тѣлько рускихъ священникѣвъ, щобы ними рускій села замѣтити. Се може бы и усправиливило; бо на дѣлѣ священникѣвъ ру-

синовъ у насъ що разъ то менше, але спытаймо, чому такъ дѣе ся, чому нашъ консисторъ принявъ за засаду принимати якъ найменше Русинѣвъ до семінаріи, и ставляе имъ всякій можливі перешкоды, а Румунѣвъ тільки, що не просить, абы вступали на богословіе. — Чи и таке поступованье уважае наша духовна власть за досыть гѣдне себе, тому що оно провадить до достиженія цѣли румуншенія руского народа?

А може скаже нашъ консисторъ, що о всѣхъ сихъ неправильностяхъ нѣчого и не знае? Може и то бути, хоть мы и сему не хочемо вѣрити, бо кѣлько то бывало у насъ уже випадкѣвъ, що самі селяне удавали ся скаргами до консисторіи, за то, що ихъ священникъ не хоче ѣтиправляти богослуженія на руской мовѣ. И щожъ въ такѣмъ разѣ здѣлавъ консисторъ? Высылае до села протопопу (декана,) сей списеу протоколы а при конціи просить людей, щобы они пристали, бы служба божя бодай въ половинѣ на румунскѣмъ языкѣ ѣтиправляла ся, а коли и на се люде не хотятъ пристати, ѣбѣщее имъ на конецъ що священникъ буде на рускѣмъ языкѣ правити; деканъ ѣтъѣде а священникъ зновъ править людемъ по румунски, якъ то и впередъ робивъ и только на тѣмъ зыску, що люди тратять вѣру и въ вышній духовній власти, коли видять, що ѣбѣцянка декана така щира. — И якажъ користь выходить зъ сего и для нашихъ румунизаторѣвъ? Невие що ніяка але все такѣй на хвилю вдовольили они своимъ румунизаторскимъ забаганкамъ, и все стае имъ хоть на часъ легче; бо тревалыхъ користей не зыскають зъ того жадныхъ. Нашъ нарѣдъ хоть непросвѣщенный, але все такѣй на стѣлько розвитый, що не дасть ся симъ способомъ позбавити своего найдорожшого скарбу рѣднои мовы. Схоронивъ ѣнъ свѣй рѣдный языкъ въ прикрѣйшихъ часахъ, потрафить оборонити его и теперь, коли вже щоразъ бѣльше приходить до самопѣзнанія, и пѣзнае, кто ему братъ, а хто собѣ радъ. Тому то мы за се и не боимо ся, абы нарѣдъ нашъ въ сей способъ вынародовивъ ся, але ходитъ намъ о то, що пѣдунадае ѣнъ морально и для того звертаемо ся до нашихъ властей духовныхъ, щобы пѣзнали свою блудну политику и не забували, що назначеньемъ ихъ есть: „не руйнувати, але будувати.“

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

На Рускій Дѣмъ Народный въ Чернѣвцяхъ надѣслали: вир. О. Эксархъ Ва-

силій Гименъ приходникъ Конятина ѣтъ себе 7 зл., ѣтъ свои вч. супруги Луизы 2 зл., ѣтъ свои вч. дочки Елены 1 зл., ѣтъ ч. громады Конятинъ 10 зл., ѣтъ п. учителя Касіяна Павлюка 3 зл., зѣбраніи на забавѣ у О. Пастѣчиньского въ Долгополи 4 зл. 50 кр., ѣтъ начальника громады Конятинъ п. Стефана Шинкаря 1 зол. 50 кр., и зѣбранныхъ меншими датками 11 зол.; — п. Н. Р. изъ К... 10 зол.; п. Ю. Пигулякъ зѣбранныхъ 27 зол., п. Петро Лѣска изъ Яворницѣ ѣтъ себе и своихъ знакомыхъ 15 зл. Ч. Громада Полѣвцѣ и Криволука въ Галичинѣ по 1 зол. ви. п. Кобылянской секр. пов. изъ Кимполунгу зѣбранныхъ ви. О. Воробкевичомъ прих. Дѣрны 3 зол. 50 кр., ѣтъ вч. ке. Ющакевича, прих. въ Луизенталѣ 1 зол., ѣтъ Незнакомого 50 кр., ви. О. Максимовичъ изъ Глѣбокои 1 зол. — Щедрымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ щиро-руске „Спасибѣтъ!“

* * *

„Руска Рада“, якъ довѣдуемо ся изъ певного жерела подасть уже сими днями до вѣдомости выборѣвъ имена своихъ кандидатѣвъ на послѣвъ до рады державной.

* * *

Головній зѣборы членѣвъ общ. „Рускій Дѣмъ Народный“ въ Чернѣвцяхъ ѣтбудуть ся въ Понедѣлокъ, дня 22. Апрѣля, (4.лат. Мая) с. р. о 4. годинѣ пополудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды.“

Дневный порядокъ: 1. Отчетъ дѣяльности. 2. Отчетъ касовый. 3. Справозданье рады надзорчои. 4. Ухвала дотычно общ. фондѣвъ. 5. Выбѣръ выдѣлу и рады надзорчои. 6. Вѣльній внесеня. — Зѣ взгляду на важнѣсть дневного порядку запрошае ся п. т. членѣвъ до якъ пайчисленнѣйшой участи.

* * *

Выдѣлъ Рускои Бесѣды въ Чернѣвцяхъ рѣшивъ ѣтступити свою „читальню“ товариству „Рускій Дѣмъ Народный“ въ Чернѣвцяхъ, „щобы мѣгъ занимати ся на будуче выключно литературною працею. Для обрады надъ сею важною справою ѣтбуде ся въ Понедѣлокъ, дня 22. Апрѣля (лат. 4. Мая) с. р. о 3. годинѣ пополудни. (отже передъ головнымъ зѣборомъ общ. „Дѣмъ Народный“) надъзвычайне зѣбранье членѣвъ „Рускои Бесѣды“ въ Чернѣвцяхъ, на котре всѣхъ членѣвъ „Рускои. Бесѣды“ симъ запрошае: Выдѣлъ лит. тов. „Руска Бесѣда“ въ Чернѣвцяхъ.

Драматичне товариство въ Чернівцяхъ уряджає въ Недѣлю, 21. Апрѣля (Злат. Мая) с. р. представлєньє, котрого програму подаємо на послѣднѣй сторонѣ сего числа. Представлєньє призначено нарочно въ Недѣлю передъ головными зборами „Народного Дому“ и „Рускои Бесѣды“ зо взгляду на замѣщєву публику, на котру товариство числитъ и надѣємо ся съ певностію не заведе ся. Почт. публика не буде жалувати труда и выдаткѣвъ, ручає за то добра слава нашихъ аматорѣвъ и хороша и богата програма представлєня.

* * *

(Общ. рус. акад. Союзъ) буде празднувати память З. (15.) мая вечерниціами; понеже З. (15.) мая припадає сего року въ пятницу, то вечерницѣ отбудуть ся 6. (18.) мая т. е. въ понедѣлокъ. Чистый дохѣдъ призначеный на выданье Альманаха. То празднованье памяти З. (15.) мая, якъ такожь добра слава вечерницъ аранжованныхъ „Союзомъ“ и цѣль, на котру чистый дохѣдъ призначеный, кажутъ надѣяти ся великои участи зо стороны п. т. публики. —

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

(Кирило-Методіевскій праздникъ.) На запрошенье черновецкихъ товариствъ русскихъ завязавъ ся въ Чернівцяхъ славянскій комитетъ состоящій изъ Русинѣвъ, Полякѣвъ и Чехѣвъ, котрый занимає ся приготовлениями до устроєня достойного славянскаго праздника въ память тысячелѣтія смерти св. Методія. 1. лат. Мая отбудуть ся загальні зборы буковинскихъ Русинѣвъ, Полякѣвъ и Чехѣвъ и предложитъ имъ програму праздника, котра послѣ проекту складати ся маєть торжественнаго богослужєня въ православнѣй и гр. католицкѣй церквѣ и рим. кат. костелѣ въ Чернівцяхъ, дальше изъ славянскаго музыкально-декламационнаго вечера въ черновецкѣмъ мѣскѣмъ театрѣ и народнаго забавы въ черновецкѣмъ мѣскѣмъ огородѣ. По удобренію програмы зо стороны збору выбранный буде ширшій комитетъ для означєня подрѣбной програмы и ея перевєдєня. Призначеный попередно къ сєму празднику день св. Кирила и Методія припадающій на 11. (23.) Мая с. р. зѣставъ черезъ послѣдующій по нѣмъ зеленій свята замѣненый на 25. и 26. Мая (6. и 7. лат. Юня.) Записуючи съ восторгомъ сю для всякои честной

славянскѣй душѣ радѣстную вѣсть свѣдѣячу о славянскѣй жизни на Буковинѣ, котру вороги Матери-Славы всѣми силами придушити старають ся, подносимо грѣмке „Слава“ соединєннымъ братьямъ Славянамъ, а щиро-руске „Помагай-Бѣгъ“ до начатого дѣла; дай Боже, щобы сєй першій обявъ братнои любви и згоды Славянъ на Буковинѣ получивъ всѣхъ и до дальшой спѣльной працѣ на славу Матери-Славы!

(Тысячелѣтній роковины) смерти св. Методія праздновано 6. с. м. во всѣхъ гр. к. церквахъ Галичины и Буковины великолѣпнымъ богослужєньємъ; нашій православній церкви не отчинили того дня своихъ дверей по воли св. буковинскаго митрополитальнои консисторіи, щобы, здає ся, такъ доказати, що нема на Буковинѣ православныхъ Русинѣвъ.

(† Николай Ив. Костомарѣвъ,) славный историкъ Руси упокоивъ ся 7. (19.) с. м. въ Петербургѣ. Вѣчная ему память!

(Найяснѣйшій Цѣсарь) призвавъ, щобы депутація выбрана народнымъ вѣчемъ во Львовѣ явила ся передъ Нимъ и высказала свои жалобы о 2 гр. к. монастыряхъ галицкихъ, котрі заняли Іезуиты.

(Введенье на престѣвъ) Митрополита Сильвестра Сембратовича отбудєть торжественно 23. с. м. во Львовѣ.

(Послы) рады державнои зѣбрали ся були 10. (22.) с. м. у Вѣдни, котрого дня самъ Цѣсарь промовивъ до нихъ на закѣнченье сєсїи.

(Новоименованный) ц. к. прокураторъ п. Мартыновичъ Иполитъ одержавъ рыцарскій орденъ Францъ-Іосифа.

(Велике нещастье) стало ся въ бук. мѣстечку Вижницѣ надъ Черемошомъ. Въ Пятницу, 4. (16.) с. м. въ вечеръ выбухнувъ тамъ огонь спалившій бѣльше якъ сто хатъ. Нужда шѣсть сотъ душъ оставшихъ бездомными велика. Грѣхъ непростимый, щобы мѣста не мали стражи огневои, чєй подумаютъ надъ тымъ Вижницкѣй, а съ ними и другі мѣстечка, котрі жалуютъ гроша на поряднѣй приборы противъ огню.

(Друге нещастье) лучило ся въ Чернівцяхъ, де завалила ся часть больницѣ, котра лише що будуетъ ся, при чѣмъ одинъ муляръ зѣставъ убитый, а скѣлька ранєнъ.

(Тверезѣсть въ Малатенцяхъ,) якъ намъ доносятъ, ширить ся, сильно за стараньемъ впр. О. Стефана Ивановича. — Передъ 30-ма роками були селяне въ селѣ Малитинцяхъ на Буковинѣ сильно розп'янені и годѣ ихъ було до тверезости, працѣ и ошадности припровадити, бо власне року 1836. въ сѣмъ селѣ церква погорѣла. — Люди ходили що недѣлѣ и свята немаючи церкви до коршмы и запивали ся, коли пезадовго въ 1840. роцѣ церковь побудувала ся, погорѣла она на нещастье зновъ въ роцѣ 1853.

Провидѣнне Боже але хотѣло, що прійшовъ до села Малатенець О. Ст. Ивановичъ на пароха, и сему душпастереви удало ся людей до того допровадити, що они зновъ церковь збудували, котра до нынѣ своею красотою пишае ся. О. Ивановичъ зачавъ нарѣдъ своими науками просвѣчати, проповѣдувавъ ѡнъ тверезѣсть и допровадивъ теперъ до того що бѣльша половина селянъ горячихъ нап'иткѣвъ якъ горѣвки, вина и араку не п'є, затѣмъ заохотивъ помянутый отецъ нарѣдъ до працѣ и ошадности. —

Нарѣдъ послухавъ науки своего отца духовного, и прійшло до того, що ставъ найбогатшимъ на цѣлу околицю. Дай Боже щобы О. Ивановичу удало ся заложити еще и читальню, а черезъ ню просвѣтити тверезыхъ господарѣвъ. Д.

(„Шематизмъ бук. гр. пр. Консистеріи“). Маємо новий доказъ, що наша бук. консистерія не зажимае ся политикою, якъ ей вороги закидали, але безъ упины трудить ся надъ пѣддвиженьемъ православія и добробыту своего народа. — Лежить именню передъ нами „Шематизмъ на 1885 г.“, и мы подивляемо лише спрятѣсь етимологичну и фантазію сѣдыхъ головъ асесорскихъ, що такъ наглядно выявляють ся въ згадаиѣ книжцѣ. Назвы мѣсть и селъ бук. закаблѣчено, позакручувано, перевернено, украшено хвостиками зѣсподу и зъ горы, а то не тому, що нашъ асесори по троха и малярями, але и тому, щобы свѣтъ сказавъ, що Буковина волоска, бо осьъ въ шематизмѣ написанъ всѣ мѣста и села бук. зъ волоска. — Але що зъ того, що наша консистерія така пильна та запопадлива, коли нашъ нарѣдъ ще темный и запѣзнае ей успѣхи и заслуги. — Невдячный сей свѣтъ!

(Руске товариство) педагогичне во Львовѣ держить свои сегорѣчний головнй зборы 12. (24) с. м. въ Тернополи. Шкода, що не ѡтбудуть ся они въ школьныхъ вакаціяхъ, а то бы и буковинскій учитель могли въ

нихъ участвовати и почути руского слова котрымъ дѣтей учить мають, а котрого тѣлько рѣдко коли хѣба изъ устѣ „смѣльчаковъ“ на конференціяхъ и общественныхъ своихъ зборахъ почути можуть.

(106 жидѣвъ) выѣхало 6. с. м. изъ Галацу до Америки.

(Нова почта) отворена въ Дорна-Кандренахъ на Буковинѣ.

(Будова желѣзницѣ) до Кимполунгу, Чудина и Бергомету рѣшена уже и въ палатѣ пайѣвъ. Мѣстечко Кимполунгъ именовало п. министра Пина въ знакъ подяки за то своимъ почетнымъ мѣщаниномъ, а всѣ прочіи громады сего повѣту выслали ему телеграфично подяку. — Есть уже такожь плянъ повой желѣзницѣ изъ Глѣбоки до Серету; о руску часть Буковины панамъ байдуже, славить Господа, що хотъ п. баронъ Василько має въ Бергометѣ свои лѣсы, а шкода, що Вижниця ѡтъ Бергомету такъ далеко.

(Цѣкаву вѣсть) свѣдѣчу о жертволюбію нашего народа подае намъ одинъ О. духовный При збираніи складокъ на „Дѣмъ Народный“ прислухавъ ся ѡнъ словамъ старенькои газдынѣ, котра заохочувала своихъ сестрицъ до зложенія даткѣвъ словами: „Дай, дай, солодка, кѣлько маєшь, Пайъ-Отчикъ пріймуть и то; таже чулась, що бѣдна вдовиця лишь два фениги мала и дала, а Богъ за наибѣльше пріймивъ!“

(Рѣдкій случай.) Ви. п. Чеховскій Константины, пенсіонованный совѣтникъ суду проживавшій передъ скѣлькома роками въ Чернѣвцахъ (теперь въ Золочевѣ), котрый мимо того, що вже ѡтъ давныхъ лѣтъ цѣлкомъ не видитъ, и мимо своей глубокой старости (вышше 80 лѣтъ) интересуетъ ся живо кождымъ поступкомъ буковинскихъ братѣвъ, надѣславъ подвойну пренумерату на „Библиотеку для молодежи“ съ примѣчаньемъ. „Вашу Библиотеку знахожу такъ отличною, що пренумерацияна цѣна здае ся менѣ за мала, тому засылаю ей въ двое.“

(Гимназіястамъ) черновецкимъ дозволено посити однаковій широкій шапки (кашкеты) червоною краскою.

(Щасливый рускій народъ) на Буковинѣ: саміи великіи паны рвуть ся о его заступничтво. Тамтого тыждня выѣхавъ, якъ „Газета польска“ доносить, метрополитъ Мораръ — щобы, якъ многіи запевняютъ, по-

перти кандидатуру свого сына Василики на руского (!) посла, а въ слѣдъ за нимъ выѣхавъ заразы противный кандидатъ п. Зота — Два Румуны убиваютъ ся о руске посольство; чижъ не гарно се? Великій клопѣтъ занявъ головы услужливыхъ панъ-отцѣвъ и другихъ, кому теперь помогати. Не намовляй селянъ за Василикомъ бѣда, пойти противъ пана Янка такожь бѣда. — Декотрі зновъ розказують, що оба кандидаты тѣлько таку комедію выправляютъ, а на конецъ одинъ другому свои голоса ѳтступитъ бо паны опѣкуны нашего народа, боятъ ся, здае ся що чей рускій нарѣдъ зрече ся посла, котрый черезъ шѣсть лѣтъ ничого для него не зробивъ, тому треба другого упахати, котрый людемъ еще не знаный. —

(Нові выборы) до рады державной въ Буковинѣ розписані и ѳтбудуть ся въ громадахъ 29. лат. Мая, въ мѣстахъ 1., въ торговѣй коморѣ 3., а зо стороны великихъ посѣлостей 5. Юня. —

На такой спѣсѣ станете, панове селяне, ѳтъ сегоднѣ за 4 недѣлѣ до голосованія, а тамъ якъ собѣ постелите, такъ ся и высните.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Народнѣсть а вѣра.

Запытайте ся буковинского селянина, якои ѳнъ вѣры, а почувте дуже часто ѳтповѣдъ: „я волоской вѣры.“ Таку глуну ѳтповѣдъ вымыслено конче на збаламученъе нашего руского народа. Если бы вы, братья селяне, зѳшли весь свѣтъ, то не найдете нѣгде людей волоской вѣры. Пѣсля вѣры дѣлятъ ся все люди на такихъ, що вѣрують въ одного Бога и такихъ, що не пріѳшли еще до свѣдомѣсти одного правдивого Бога, а вѣрують въ рѣжныхъ духѣвъ, ба навѣтъ кланяють ся звѣрямъ, болванамъ и другимъ сотворѣнямъ.

Люди вѣруючі въ одного Бога признають ся або до вѣры проповѣданѣи Христомъ, або Мойсеемъ, або Могаметомъ. Христовѣи науки придерживують ся Христіане, Мойсеевѣи Жиды, а Могаментовѣи Могаметане.

Христіанска вѣра дѣлится ся зновъ на слѣдуючі обряды: 1. греко-восточный або православный, 2. греко-католицкій або уніатскій, 3. римско-католицкій и 4. протестантскій.

Русины буковинскіи суть по наибѣльшой части греко-восточного або православного об-

ряду, а не волоского; бо, якъ видите, волоской вѣры нема нѣгде. Изъ сего пѣзнаете, братья селяне, що належитъ вамъ и вашимъ дѣтемъ, если васъ хто спытае: „Якои вы вѣры,“ ѳтповѣсти: „Я христіанской вѣры.“ Если васъ хто спытае: якого вы обряду, або до якои церкви належите, то скажѣтъ ему: „я православного обряду; хожу до православной церкви.“ Такъ якъ люди суть христіанской, мойсеевой або могаметанской вѣры, а христіане зновъ можуть бути православного, уніатского, римско-кат. и протест. обряду, такъ само дѣлятъ ся люди пѣсля своихъ звѣчаѣвъ а особливо пѣсля своєї мовы на рѣжніи народы и народности.

Кромѣ многихъ а многихъ народѣвъ въ чужихъ частяхъ свѣта розмовляющихъ различными языками, жиютъ въ Европѣ т. е. въ тѣй части свѣта, де и мы находимо ся, слѣдуючі народы:

1 Славянскіи народы, до нихъ причисляемо ся мы Русины, дальше Росіане, Поляки, Чехи, Словенцѣ, Сербы, Кроаты и др. котрыхъ мова въ многихъ словахъ собѣ подѣбна.

2. Германскіи народы, до тыхъ належать: Нѣмцѣ, Англичи, Голендійцѣ, Шведы и Норвеги.

3. Волоскіи народы суть Италіаны, Французы, Испанцѣ, Португизы и Румуны або, якъ ихъ тутъ зовуть, Волохи.

Въ Европѣ суть еще Мадыры або Венгры, Финны и Турки.

Видите ѳтже, що суть на свѣтѣ волоскыи народы т. е. такіи люди котріи говорятъ по волоски, але нема нѣгде а нѣгде въ свѣтѣ волоской вѣры. Мусите такожь знати, що тои самой вѣры, що суть буковинскіи Румуны або Волохи, до тои самой вѣры належать и Росіане, однако хто изъ васъ бувъ въ Бесарабіи, не чувъ, чтобы тамъ хто сказавъ: „я волоской вѣры.“ Треба вамъ такожь знати, що Волохи по бѣльшой части суть римского обряду, а много изъ самыхъ Румунѣвъ належитъ до уніатской церкви, якъ и многіи Русины.

Коротко сказавши, обрядъ а народнѣсть то не одно, а цѣлкомъ рѣжне дѣло. Обрядъ пѣзнае ся по церквѣ, до котрой хто належитъ, а народнѣсть наибѣльше по мовѣ, якои научила его мати рѣдна. Люди, котріи ходять до римской церкви, суть римского обряду, но котріи изъ нихъ говорятъ по польски, суть польской народности, а котріи говорятъ по нѣмецкѣ, суть Нѣмцѣ. Румуны суть у насъ православного обряду, а въ Седмогра-

дѣ много изъ нихъ належить до уніятскои церкви. Такъ и зъ Русинѣвъ одинъ належать до православной, а другій до уніятскои церкви. Мы Русины одного обряду съ православными Росіянами, Сербами и Румунами; но мы не одинъ народъ съ ними, только всѣ люди, що говорятъ по руски становлять рускій народъ.

Чей теперъ каждый пѣзнати зможе, до якои церкви, а до якого народа належить. Всѣ Буковинцѣ, що говорятъ по руски належать до руского народа, суть Русинами; хто изъ нихъ ходить до православной церкви православного обряду.

Запытае ся васъ отже хто: „якои вы вѣры?“, то скажѣтъ ему: „я православный; бо належу до православной церкви.“ Спытае васъ хто: „якои вы народности?, то скажѣтъ ему: „я Русинъ, бо руска бесѣда моя рѣдна.“

Желанье.

О, щобъ то наша руска сцена,
Та русскихъ геніѣвъ дитина
Всѣхъ побудила, научила,
Щобъ кожда руска грудь любила
Надъ все, все рѣдне руске слово,
Добула славу му на ново,
Тому мѣдъ-слову, що одно
Остало намъ яко добро
Зъ часѣвъ минувшихъ лѣтнихъ давнихъ
У спадщинѣ ѡтъ предкѣвъ славныхъ;
Богатство, слава и титулы
Тыхъ предкѣвъ нашихъ насъ минули,
Но въ нашѣй рѣднѣй рускѣй мовѣ
Богатство, слава намъ готовѣ. —
О щобы сцена то удала
И бѣднѣй Руси виховала
Дѣяльныхъ згодливыхъ муцинь
И чувствомъ горѣщихъ ще женцинь;
Щобъ то старыхъ она загрѣла
До рады доброи, — до дѣла
Мужамъ всѣмъ насталила силы,
Щобъ бѣдну неньку боронили;
Щобъ то она изъ молодцѣвъ
Намъ виховала Русинѣвъ
Якъ сталь твердыхъ съ врагомъ въ борѣбѣ,
Якъ вѣскъ мягкихъ въ братнѣй любѣбѣ. —
Въ конецъ до васъ, вы, цвѣтъ-дѣвицѣ,
Ѳносуеъ къ вамъ, вы красавицѣ,
До васъ въ конецъ; бо вы скала,
На нѣй стоить Русь, мать свята.

*Въ предѣлкахъ подаето 2-я часть стиха выголошеного на муз.-декл. вечерку устроеномъ въ память першихъ роковинъ драматичного товариства въ Чернівцяхъ.

Изъ васъ щобъ сцена Русинѣвъ
Намъ выдала патриотокъ
Такихъ то щирыхъ, идеальныхъ,
Такихъ то ревныхъ и дѣяльныхъ,
Якъ вашѣ сестрички-Польки:
Бо вся надѣя Руси вы;
Бо вашѣ зорѣ очинята,
И рожѣ-личка, бровинята,
А въ серденьку горяча кровь,
Солодке слово и любовь,
Они возьмутъ у плѣбъ, у милу
Муцины чувство, волю, силу.
Вы маєте колисъ учить
Надѣю Руси говорити,
Мольбы, спѣвати пѣсню першу;
А що засѣте вы въ душу,
У сердце немовлять маленькихъ,
Изъ тыхъ наукъ, зерени дробниенкихъ
Разъ вырасте, зазеленѣе,
Развине цвѣты и дозрѣе
И мимо вихру, непогоды
Будучихъ лѣтъ, принесетъ плоды,
Двинетъ народъ нашъ опущенный,
И ворогомъ порабощеный,
Повернетъ Руси честь и славу
И долю гарну, величаву!

Переписка Редакціи и Администраціи.

ПЧТ. РЕДАКЦИИ „ДѢЛА.“ Предлугу зъ Босніи записали, а съ „Бесѣдою“ згодились, котра сердечно дякуе.

П. В. Я. Вѣ. П. Цѣкаву повѣстку про „улюблену фляшку та дорогіи шибѣ изъ дешевого шкла“ повѣстимо.

Запрошенье до Передплаты.

Весь нашъ загаль чуетъ ѡтъ давна велику потребу издавництва русскихъ квартетѣвъ, на-
громадженихъ въ значимѣ множествѣ въ
манускриптахъ у поодинокихъ людей, а тымъ
самымъ мало приступныхъ для ширшого за-
галу, а именно для молодежи школьной, чита-
лень и хорѣвъ. Потребу тую постановили мы
заспокоити издавництвомъ партитуры всѣхъ
кращихъ и удатѣйшихъ творѣвъ музичныхъ,
якъ поодинокихъ нашихъ русскихъ композито-
рѣвъ, такъ и пѣсенъ народныхъ, котріи бу-
дуть пѣдобреніи на чотыри голоса для муже-
скихъ и мѣшанныхъ хорѣвъ.

Широкій матеріалъ до такого издавниц-
тва нагромадили мы уже при благосклонности
нашихъ композиторѣвъ и любителѣвъ музи-
ки; именно надѣслали намъ свои творы П.
Т. Н. Лисенко и Нѣщинскій зъ Украины, И.
Воробкевичъ зъ Буковины, а въ Галичинѣ о-
держали мы призволенье на печатанье всѣхъ
композицій пок. Мих. Вербицкого ѡтъ сына

его, вп. проф. Ивана Вербицкого. Крім того поодинокі люди засилили нас великимъ множествомъ композицій пок. И. Лавровско-го, Рудковского, Петра Любвича и другихъ, но більшій части въ оригинальныхъ ману-скриптахъ, а остаточно и всѣ инші молодші музичні сили нашего краю жертвували намъ всякі свои услуги до того дуже хосенного и давно выжиданого дѣла.

Нинѣ есьмо вже такъ щасливі, що мо-жемо розпочати видавництво наше підъ ре-дакцію вп. проф. Анатоля Вахянина и о. Порфирія Бажаньского.

Партитура рускихъ пѣсень народныхъ и композицій въ укладѣ квартетовѣмъ підъ за-головкомъ „Кобзарь“ поступила уже въ пе-чатию Пильера у Львовѣ и въ мѣсяцю Лип-ню с. р. вийде перша книжка въ 10 листѣвъ VIII-ки (160 стор.) за дуже приступну цѣну пренумераційну 1 зр. а. в.

Передилату просимо прислати до коми-тету на руки богослова С. Зельского ул. Ко-перника ч. 36 у Львовѣ, або черезъ товари-ство „Просвѣта“, черезъ редакцію рускихъ часописей. Отъ участи П. Т. публики буде зависѣти скоре покѣнчене цѣлого дѣла, ко-трого обьемъ годѣ зъ горы означити.

У Львовѣ дня 10-ого Марта 1885.

Богдаръ Кирчѣвъ, богословъ IV. р.

Яківъ Краснопера, IV. р. Северинъ

Грицина, III. р. Михайль Сапунъ,

II. р. Изидоръ Зельскій, II. р. Дмитро

Андрейко, I. р. Зенонъ Конертинскій, I. р.

ОТОВЗА.

Родимцѣ! Підписане общество рѣшило сего року, яко въ десяту рѣчницю свого основания — слѣдуючи примѣрови другихъ рускихъ академичныхъ товариствъ — вы-дати литературно-науковий „Альманахъ.“ Въ тѣмъ намѣренію удало ся підписане общест-во до нашихъ поетѣвъ, писателѣвъ тай уче-ныхъ съ просьбою о ихъ ласкавый спѣвъ — удѣлѣ, якъ такожъ и до нашихъ патріотѣвъ ся ѳтзывомъ, щобы зволили ласкаво заняти ся збираньемъ предилаты на нашъ Альма-нахъ, бо не посѣдаючи капиталѣвъ, есть то одинъ можливый спѣсѣбъ, щобы наше намѣ-ренне осуществити. И такъ нашій писателѣ зъ Украины, Галичины, Буковины и Угорь бу-ли такъ ласкаві надѣслати намъ свои творы, а декотрі ѳбѣцали то въ найкоротшѣмъ ча-

сѣ здѣлати. Такъ якъ еще не всѣ ѳтновѣли, длятого отзывается ся до нихъ съ поповною просьбою о ихъ спѣвудѣлѣ въ найскор-шѣмъ часѣ. Наше задушевне желанье и про-шенье есть, щобы кождый занимающій ся на поля працѣ литературной и науковѣй въ на-шѣй рѣдиѣй мовѣ, схѣтѣвъ бодай маленькимъ своимъ трудомъ до спѣльного дѣла причини-ти ся. Такъ якъ появленье ся Альманаху и обьемъ его зависить ѳтъ числа и скорон при-сылки предилаты, длятого удаемо ся до Васъ, Родимцѣ, съ умильновъ прозббовъ о скоре присыланье и збиранье предилаты, а тымъ спѣсѣбомъ допоможете нашу патріотичну гад-ку осуществити, намѣренне наше выконати! Може такій Альманахъ окаже ся найѳтпо-вѣдѣйшимъ спѣсѣбомъ, въ який дали быся въ провадити рѣшеня академичного вѣча що до выдаваня литературно-наукового органа всѣхъ рускихъ академичныхъ товариствъ. Такожъ рѣшило підписане общество замѣняти 30 примѣр. Альманаха за популярній виданя въ цѣли безплатной роздачѣ тыхъ жепомежи на-родомъ, где мало еще розпространеній, а 10 примѣр. подарити на фондъ закупна землѣ.

Цѣна одного примѣрника Альмана выно-ситъ въ дорожѣ предилаты 1 зол. 20 кр.

Отъ общества рускихъ академикѣвъ „Со-юзъ“ въ Чернѣвцяхъ ул.иця Силеного ч. 7.—

(Всѣ достохвальній редакціи рускихъ га-зетъ уирашаемо повышшу ѳтозву ласкаво перенечатати.)

Рускій аматорскій театр въ Чернѣвцяхъ.

Въ Недѣлю, дня 24. Апрѣля (3. лат. Мая) 1886

представлено буде въ сали мѣского театру
съ ласкавымъ спѣвудѣломъ.

Ины М. РОМАНОВИЧЬ.

ДЯДЯ КАСПАРЪ И ТРИ ГРАЦІИ.

Комична оперетка въ 2 актахъ Давида Млаки, музика Из. Воробьевича.

Розіѳчене:

СВАТАНЬЕ НА ВЕЧЕРНИЦЯХЪ

НАРОДНА ОПЕРЕТКА ВЪ 1 АКТѢ.

Цѣны картъ вступныхъ: Ложа 4 зол., фотель 1 зол., крѣсло
партерове 60 кр., крѣсло за ложами 40 кр., вступъ на партеръ 30
кр., (для учениковъ и гарнизону 20 кр.) крѣсло бальконове 30 кр.,
галерія 20 кр.

Картъ получить можна щодня: въ куверняхъ п. Филичинского и
п. Румяна и въ „Руской Бесѣдѣ“, а въ день представлення при
касѣ театру ѳтъ 6. години вечеромъ.

Початокъ точно 1/2 8. години вечеромъ.

Выдас и за редакцію ѳтвѣчас: Осипъ Ю. Городинскій-Федьковичъ. Зъ печати Г. Чошна.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» пѣть року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(улиця Сплені ч. 7), куда
всѣ дописи адресувати на-
лежитъ.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Ч. 9.

Чернівцѣ, 1. Мая 1885.

Рочникъ 1.

До буковинскихъ выборцевъ русскихъ.

Цѣсарскою постановою зъ дня 23. цвѣт-
ня 1885. р. зѣстала рада державна въ Вѣднѣ
розвязана, а нові выборы розписані въ на-
шихъ громадахъ на 17. (29.) сего мѣсяця, т.
е. вже за 2 недѣлѣ.

Въ той день мають ся рускі выборцѣ
зъ повѣтовъ Кѣцманъ, Заставна, Становѣцъ,
Вижниця и Путилѣвъ въ повѣтовыхъ мѣстеч-
кахъ Вижниця и Кѣцманъ зѣйти и одного по-
сла до думы державной vybrати, а зновъ вы-
борцѣ зъ повѣтовъ Чернівцѣ, Серету и Сто-
рожинця мають въ своихъ сихъ мѣстахъ дру-
гого посла vybrати. — Дуже то важна для
насъ Русинѣвъ та пора выборѣвъ до рады
державной. Зновъ приходитъ ся намъ всѣмъ,
у кого есть руске сердце, постояти за себе,
за нашъ рускій народъ. А стоимо мы за
него и сповнимо нашъ обовязокъ тогды, если
уволимо высочайшу волю нашего Монарха,
котрый надавши конституцію своимъ наро-
дамъ, сказавъ:

„Хочу знати, що потребують и чого же-
лають собѣ краѣ мои и народы, хочу тѣ по-
требы и желанія ихъ заспокоити и хочу ихъ
надѣлѣти такими правами, котрі выйдуть имъ
на добро и пожитокъ, а моѣй державѣ дадутъ
силу и славу“.

Зъ Буковины мають бути выбрані 9 по-
словъ. На тыхъ 9 пословъ повинні Русины
мати двоухъ своихъ пословъ-Русинѣвъ, т. е.
одного зъ повѣтовъ Кѣцманъ и Вижниця, а
другого зъ повѣтовъ Чернівцѣ, Сереть и Сто-

рожинцѣ. До теперъ буковинскі Русины не
мали ніякого посла Русина у Вѣднѣ.

Чи ѳтъ того рускимъ селянамъ стало
лѣпше, судѣть, братья Русины, самі. Такъ од-
накожъ дальше бути не може. — Длятого то
теперѣшна пора дуже важна; бо скоро ей за-
симо и не станемо всѣ разомъ рука въ ру-
ку до выборѣвъ и не выберемо своихъ русскихъ
пословъ — то скривдимо на 6 лѣтъ самыхъ
себе, и нічого не помогутъ намъ тогды жа-
лѣ и нарѣканя, бо якъ собѣ кто постелить,
такъ ся и выспить.

Въ теперѣшню пору въ нашихъ рукахъ
доля наша; бо въ сихъ округахъ велика бѣль-
шѣсть самыхъ Русинѣвъ посла vybrати мае.
Тѣлько незгода межи выборцами, або лаком-
ство на марный грѣшъ и мерзкій нанитокъ
могли бы цѣле дѣло выборѣвъ понсувати та
допроводити до того, що посломъ выйшовъ
бы не Русинъ, а якій небудь волоскій панъ,
такій панъ, що и безъ нашої помочѣ може
бути выбраный самими вже панамі, до чого
мы Русины не мѣшаемо ся. — Нехай паны
выбирають собѣ панѣвъ, а мы Русины выби-
раймо собѣ руского чоловѣка, котрого намъ
„Руска Рада“ припоручить. — Нѣмъ выборцѣ
дня 20. сего мѣсяця стануть до выбору по-
сла до думы державной, ѳтбувають ся уже
теперь по селахъ правыборы, при котрыхъ
выборцѣ, котрі зновъ посла vybrати мають,
выбирають ся. — ѳтъ сихъ правыборѣвъ за-
висить много, бо если выберете на выборцѣвъ
людей честныхъ, не подпанкѣвъ, слабодухѣвъ,
пѣякѣвъ, то тѣ будутъ честно стояти за рѣд-
нымъ рускимъ кандидатомъ и не дадутъ ся

намовити, або підкупити, щоби на чужого чоловіка голосувати, котрий тільки свого власного добра шукає, а про долю бідного народа нашого не дбає. Вибирети отже чоловіка, котрого „Руска Рада“ припорукає, то буде наш народ мати свого заступника у Вѣднѣ, котрий щиро и въ рускій справѣ говорить и насъ заступати буде, а тогды и мы добьемся ся лѣпшою будучности для насъ и для дѣтей нашихъ.

Другі народы, якъ Чехи, Нѣмцѣ, Поляки, а навѣть Волохи, выбираютъ лишь своихъ людей послами до Рады въ Вѣднѣ. А чижъ Русинъ мавъ бы бути отъ нихъ гѣршій? Если нашъ Найяснѣйшій Монархъ давъ намъ Русинамъ то право, щоби мы собѣ выбрали 2 русскихъ пословъ, то шануймо тое право, шануймо найвыншу цѣсарску волю.

Щоби однакожь знати, кого рускій выборцѣ мають выбирати своимъ посломъ до Вѣднѣ, на то зѣбрали ся якъ и давнѣйше бывало, буковинскій Русины въ одну громаду „Руску Раду“ въ Чернівцяхъ, порозумѣли ся съ мужами довѣрія по нашихъ селахъ та мѣсточкахъ, а порозумѣвшись назначили найрозумнѣйшихъ и найотважнѣйшихъ мужѣвъ щирыхъ и прихильныхъ для селянъ-хлѣборобѣвъ, и тыхъ поставлять вамъ небавомъ передъ очы, и на тыхъ голосуйте Вы, честній выборцѣ рускій, съ повнымъ довѣріємъ!

Рускій Выборцѣ! Слушайте нашої „рады“ и не давайте на підмову тыхъ, що ажъ щоино теперь приходятъ до васъ и кличуть васъ своими братьями, а вчера про васъ и знати не хотѣли. Не вѣрьте ихъ солодкимъ словамъ, котрыми прирѣкають вамъ золоті горы, — бо се грушки на вербѣ. Най ваше честие око руске и не гляне въ ту сторону, де підманило васъ Юда, а крый Боже, не дайте ся на его лукаву підмову. Вы честній господарѣ, вы не потребуєте чужої ласки, вамъ по закону належить ся ваше право и нѣхто его отъ васъ не откупить.

И Русинови мусить на Божѣмъ свѣтѣ стати такъ добре, якъ другимъ народамъ; Русинъ не гѣршій отъ другихъ; Русинъ такий же вольный обыватель; а если ему чого не достаетъ, то на те днѣ выбере своего русского посла, чоловіка своѣй кости и крови, щоби

той на радѣ державної въ Вѣднѣ передъ лицемъ Монарха, передъ министрами и послами другихъ народѣвъ австрійскихъ о все наше унѣмцувъ ся.

Тому то, Братя селяне и честній выборцѣ рускій, призывасмо Васъ приступити до великого дѣла выборѣвъ съ унованьемъ на Бога честно и праведно, съ певною свѣдомостію своей силы, бодро и смѣло, якъ подобаетъ народови рускому на его земли въ его Отчинѣ!

Съ Богомъ, рускій люде, на добрый подвигъ, на гараздъ рускому роду и на его славу!

Живо и смѣло до дѣла — а побѣда наша!

Чернівцѣ, въ Маю 1885. року.

Отъ политичной
„Рады Руской“.

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕЙ.

(Що може зробити щирый пріятель народа яко посолъ думы державной) въ довѣдъ того подаємо вамъ, братя выборцѣ, сиравозданье, котре оголосивъ рускій посолъ изъ близькихъ намъ галицкихъ округѣвъ Коломыя-Снятынъ-Косѣвъ о. Озаркевичъ Иванъ. Отъ що пише сей посолъ до своихъ выборцѣвъ въ рускій газетѣ „Дѣло“:

„Въ першій каденціи промавлывъ я въ палатѣ пословъ 5 разѣвъ. а то: о знесеніи податку эквивалентного для бенефициатѣвъ 2 разы; о сполученіи почтъ съ телеграфами въ цѣли ошадности 2 разы, и о основаніи катедры русского языка и литературы на всеучилищи въ Чернівцяхъ (за що получивъ я телеграммы съ подякою).

Въ другѣй каденціи, т. е. въ послѣднихъ 6 лѣтахъ, промавлывъ я 28 разѣвъ, а то: о ѣздахъ рускій громадѣ въ Маріямполи ихъ церкви (за то получивъ я похвалу Всевѣтлѣйшого гр.-кат. митрополитального Ординаріату); о надбужитяхъ при выборахъ посольскихъ съ поставленьемъ резолюціи; 3 разы о несправедливости при роздачѣ запомогъ для священникѣвъ, и въ оборонѣ правъ русской церкви и русского обряду; о почтахъ и телеграфахъ зновъ 2 разы (за то получивъ я множество телеграмъ съ подякою зъ Тиролю, Форальбергъ, выншой Австрій, Сирій, грамоту съ подякою отъ цѣлого персоналу телеграфичного зъ Буковины, а депутация зъ Вѣднѣ явила ся лично съ подякою); о несправедливѣмъ розкладѣ и побираніи по-

датковъ отъ громадъ; о увольненіи громадскихъ касъ пожичковыхъ отъ податку; о оскорбленіи правъ руского народу въ загаль; о знесеніи давнѣйшихъ, ексекторовъ податковыхъ (такъ и стало ся); о зниженіи цѣны соли для людей и о запровадження соли для худобы 3 разы (за то получивъ я подяку зъ коломыйского Выдѣлу повѣтового), при той справѣ порушеніи були скарбоны робѣтниковъ салинарныхъ при всѣхъ салинахъ вехѣдной Галичины (за то явилась депутація съ подякою); о непритяганіи четвертой класы вѣку до асентерунку въ Галичинѣ 2 разы; о руской катихитурѣ при ц. к. гимназіяхъ въ Чернівцяхъ и Бродахъ (се выеднано); о неправильностяхъ въ школахъ народныхъ; о зниженіи правныхъ належитостей для селянъ при контрактахъ и о знесеніи такъ званою „отъумерицны“; о урегулюваніи школъ народныхъ на почвѣ религіино-моральной въ корысть руского народонаселенія 4 разы, а при томъ о запровадженіи свѣту церковного въ народныхъ школахъ (се и наступило въ дорожѣ администраціи); о неточной центральной управѣ вѣроисповѣданія и просвѣты дотычно руского народа; о конгруи для католического духовенства зъ припорученія теперѣшного высокопреосвященнаго митрополита, руской депутаціи и цѣлого клира, котру то справу я яко членъ комисіи конгруальной ревно и совѣстно до кѣнца допровадити старавъ ся; о шкодахъ робленихъ дикими звѣрами и о удѣлюваніи оружіи стрѣльныхъ для громадъ (за се получивъ я два писма отъ мазурского народа зъ заходной Галичины); о регуляціи рѣки Прута въ повѣтахъ колѣмыйскѣмъ и снятынскѣмъ на желаніе снятынського выдѣлу повѣтового.

Кромѣ наведенныхъ бесѣдъ въ парламентаріумѣ промовлявъ я ще въ палатѣ яко членъ и референтъ комисіи петиціи о удѣлюваніи громадамъ сыровицѣ. Загально сказавши, всѣ майже петиціи поданіи на рускомъ языкѣ були черезъ мене реферованіи по наибольшей части съ добрымъ успѣхомъ.

До справъ загальныхъ мною выеднанныхъ почисляю ще дальше: выеднаніе для снятынського повѣта моста на Прутѣ и дороги краевой до двѣрца желѣзницѣ (за що получивъ я грамоту съ подякою отъ комуны святынської); выклопотаніе и ѳданіе громадамъ грошей конкуренційныхъ за дороги и заложень въ нихъ касъ пожичковыхъ и шпихлѣрѣвъ по громадахъ; стараніе о касарнію въ корысть будовы гр. к. церкви въ Снятинѣ (съ добрымъ успѣхомъ); старанія, щобъ громады горскіи косѣвского повѣта могли дальше сплавляти

дерево Черемошомъ и щобъ не дозволено аренды предприѣмцеву, бо громадскіи грунты заливали ся (съ добрымъ успѣхомъ); выеднаніе для громады Ковалѣвка въ Коломыйщинѣ купно лѣса камеральнаго (за то умѣщено подяку въ русскихъ часописахъ); на прошеніе депутаціи зъ Коломыи заходивъ ся я о принятіи гимназіи коломыйской на коштъ державы; для многихъ громад коломыйского повѣта вставлявъ ся я у вышнихъ властей въ справѣ купна лѣсовъ и пасовищъ, якъ п. пр. для громадъ Мышинѣ, Иванѣвцѣ, Шепарѣвцѣ и другихъ, котрыхъ назвы теперъ вже не памятаю, а зъ Долинського повѣта для громады Саламонова горка; многіи иншіи справы, въ якихъ я съ успѣхомъ потрудивъ ся, звать собѣ вже саміи интересованіи стороны пригадати.

Отъ сколько добраго зробивъ рѣдныи посолъ для своего народу; Хотя не выбранныи нами, зробивъ онъ для насъ буковинскихъ Русинѣвъ болше якъ нашъ дотеперѣшныи посолъ п. Зота, котрый въ нашихъ русскихъ справахъ и губы не отворивъ. Если не вѣрите, то запытайте ся п. Зоты, най здасть вамъ справу, най доведе, що неправду о немъ писано!

РУХЪ ВЫБОРЧІЙ.

Все а все стоитъ на поготовѣ до близкихъ выборовъ, всѣ народы австрійскіи повий надѣи на лѣвшу долю; одинъ только рускій народъ мовъ бездольный, не мае не зъ ѳтки наименьшой надѣѣ, що и въ его ѳконце загляне разъ сонце, що зможе здобути для себе хоть що то для полѣшненія свои горкой недоли. Онъ одинъ здае ся засудженный на то, чтобы служити личнымъ забаганкамъ поодинокихъ особъ, догоджати панскѣи волѣ.

Съ кѣнцемъ минуваго мѣсяца зѣбравъ ся въ Чернівцяхъ якийсь „консервативныи выборчій комитетъ краевыи“ (?) (а властиво румунскій) и постановивъ на кандидатѣвъ для русскихъ повѣтовъ Чернівѣ-Сторожинець-Садагуру Румуна п. Лупула, на Кѣцманѣ-Вижницю Румуна п. Зоту, а на румунскій повѣтъ Радѣвѣ-Сучава-Кимполунгъ Министра п. барона Пина (буваго быв. президента). Дивно, що панове румунизаторы убѣгаютъ ся о рускій посольства, а свои румунскіи повѣты ѳдаютъ п. п. министрамъ; така то уже хитрѣсть, бо треба вышней ласки, чтобы Русинамъ забрати ихъ право. Панове оиѣкуны руского народа дуже спрятны въ своихъ дѣлахъ. Пана Зоту ставляютъ на кандидата, бо той не пошануе гроша на упоюваніе; п. Лупулъ зновъ

знає ся зъ видѣлу краєвого зъ всѣма двѣрниками, котрѣ его потребують; п. Морарь має всѣхъ покѣрныхъ священникѣвъ въ кишени своего батька; и якжежъ имъ не кандидовати, коли ще до того нашъ народъ бѣдный непросвѣченный, не знає що запродає послови свою власну шкѣру, а щирыхъ просвѣченыхъ Русинѣвъ можно на пальцяхъ перечислити; за то перекѣнчикѣвъ, слабодухѣвъ, румунизаторскихъ наймитѣвъ-рабѣвъ сила, тѣма.

Не менше нещастѣ грянуло на нашихъ галицкихъ братѣвъ. Личнѣй забаванки и вражка помѣчь замѣшала въ остатнѣй хвили спѣльному выборчому дѣлу галицкихъ Русинѣвъ. И тамъ накидують ся незванѣ кандидаты. Но тамъ меншій страхъ, галицкѣй народъ досить образованнѣй, ѣтвжнѣй, его веде неустрашиме народолѣбие священство и щира руска интеллигенція. — А у насъ на Буковинѣ....

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

Общество „Руска Бесѣда“ и „Дѣмъ Народнѣй“ въ Чернѣвцяхъ запрошають своихъ членѣвъ на загальнѣй зборѣ, котрѣ безъ взгляду на число явившихъ ся ѣтбудуть ся

въ Недѣлю, дня 6. (18)- Мая с. р. о 4. годинѣ пополудни въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ въ Чернѣвцяхъ (Улиця Спленич. 7.)

* * *

Драмат. товариство въ Чернѣвцяхъ ѣтотграло 3. л. с. м. заповѣджену комичну оперетку Из. Воробкевича „Дядя Каспаръ и 3 граціи“ и народну оперетку „Сватанье на вечерницахъ“ такъ хорошо, що на всесторонне желанье повторить здає ся першу оперетку. Публика состоявшя по переважнѣй части зъ Нерусинѣвъ обсыпывала играющихъ оплесками и домогалась конче видѣти автора. Непогода и громаднѣй розходы полученѣй съ выставленьемъ 2 оперетокъ ѣтоставили на дохѣдъ погорѣльцѣвъ Вижницѣ малу суму. —

Пригадуемо п. т. публицѣ, що „Союзъ“, общ. русскихъ академикѣвъ устроює въ недѣлю 6. (18.) Мая въ сали стрѣльничѣй (въ цѣсарскѣмъ огороѣ) въ память знесеня панщины въ вечерницѣ въ родѣ вѣвпняныхъ вечеркѣвъ. Стрѣй домашнѣй. Вступна карта 1 зол. 50 кр. ѣтѣ особы. Початокъ о 8. год. веч. — Запрошеня уже роѣсланѣй. —

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

(Руска депутація) въ дѣлѣ русскихъ монастырѣвъ галицкихъ ѣтданныхъ Іезуитамъ передала Найяснѣйшому Цѣсаревѣ дѣтчну жалобу и прозьбу — По прѣмовѣ провѣдиря депутаціи Дра. Шараневича, замѣтивъ Е. Вел. Цѣсарь, що монастырь василіянскѣй ѣтдано Іезуитамъ на домаганя провинціала чина св. Василія, на желанье митрополита и за згодою папы римского. Додавъ такожь, що взглядинить прозьбу Русинѣвъ, котрыхъ добро Ему на серцю лежитъ. Нунціѣ апостольскѣй сказавъ, що Іезуиты уступять ся певно въ 2 до 3 рокахъ. — Министѣрь Конрадъ приписавъ головнѣу вину бѣвшѣму митрополитовѣ Іосифу, котрѣй бѣвъ крайне перѣшымѣй. — Министѣрь Земляковскѣй признавъ обиду запѣдѣяну Русинамъ, въ чѣмъ рѣшивъ голосъ бѣвшѣго намѣстника гр. Альфреда Потоцкого. — Пѣдъ вечеръ того-жѣ дня нунціѣ апостольскѣй Ванутели ѣтдавъ визиту членамъ депутаціи. Галицко-рускѣй газеты, якъ и цѣла галицка Русь мають тепѣрь задачу слѣдити за кождѣмъ крокомъ Іезуитѣвъ и боронити своихъ обрядовыхъ правъ, доки позбудуть ся ѣпѣкунѣвъ.

(Введенье на прѣстѣвъ) льѣвѣвского Митрополита Сильвестра Сембратовича ѣтбуло ся 23. Цѣвтня дуже торжественно пѣдъ величезнымъ напливомъ духовенства и сельского народа. Пѣдъ часъ походу супроваждали Метрополита латинскѣй и ѣрменскѣй владыка. —

(Именованя.) Дрѣ Зингеръ именованнѣй пор. проф. церковного права въ Чернѣвцяхъ; Дрѣ. Ів. Бартошевскѣй проф. пасторальной теології съ рускимъ выкл. языкомъ во Львовѣ; Дрѣ Шрутка проф. черновецкогѣо университета проф. вѣденского унив.; Максимовичъ секретаремъ суду въ Чернѣвцяхъ; авск. Придѣи адъюнктомъ въ Путиловѣ; проф. гимн. Бумбакъ румунскимъ переводчикомъ суду въ Чернѣвцяхъ; надзчитель Захарій Масранъ изъ Черновецѣ надзирателемъ шкѣлъ народ. въ повѣтахъ Радѣвцѣ и Серетѣ.

(Матура) писемна въ черновецкѣй шкѣлѣ реальнѣй ѣтбувати ся буде ѣтѣ 18. до 23. л. Мая, а устна ѣтѣ 13. до 15. л. Юня.

(Угорска выставка) краєва въ Буда-Пештѣ ѣтстала ѣткрита самымъ Цѣсаремъ дня 2. Мая. Протекторомъ выставки єсть Архикнязь Рудольфъ.

(Землетрясенє) далось передтамтого тиждня чути въ краяхъ альпійскихъ, межи иншими и въ Грацу, головнѣмъ мѣстѣ Стирїи.

(Кирило - Методіевскому) комитету въ Чернівцяхъ ставляють въ началѣмъ дѣлѣ рѣжнїй перепоны люди, котрї задля своихъ личныхъ выгодъ радї бы розбити полученыхъ Славянъ буковинскихъ и цѣле торжество, котре загорѣли вороги Славянъ уважають политичною демонстраціею, а не, чимъ оно есть, церковно-народнымъ святомъ. Съ тымъ бѣльшою радостею занисуюмо згоду бѣльшости буковинскихъ Славянъ, котра не зважаючи на горстку слабодушныхъ карієровицѣвъ. Нѣбы-Славянъ занимає ся приготвлєнями до достойного празднованя памяти славянскихъ учитилѣвъ-борцѣвъ.

(Градъ) наробивъ минушой недѣлѣ много шкоды садовинѣ въ окресности Тарнополья. Коло Пѣдвоичскъ и въ Росїи упали передъ тымъ великї снѣги; не даромъ то у насъ такъ холодно було.

(Буковинска краєва выставка) буде устроєна слѣдуючого року въ Чернівцяхъ, на що министерїя рѣльництва позволила вже ѡтповѣдну суму; буде се уже 2. выставка въ Чернівцяхъ.

(Руско-народный театръ) пѣдъ дирекціею п. п. Бибєровича и Гриневецкого має небавомъ загостити до Черновець.

(Посвященє) Дра Юліяна Пелєша на єпископа станиславѣвского и ведєньє на престѣвъ ѡтбудє ся въ мѣсяци Августѣ або Сентємбрѣ с. р. въ Станиславѣвѣ.

(На погорѣльцѣвъ Вижницѣ) жертвовали доси: Е. Вел. Цѣсарь 2000 зол., Архикнязь Рудольфъ 500 зол., буковинскїй краєвий выдѣлъ 2000 зол., мѣсто Чернівцѣ 500 зол., приватнї лица около 880 зол. — Черновецкїй театръ аматорскїй рускїй, польскїй и румунскїй устроили передтамтой недѣлѣ на дохѣдъ погорѣльцѣвъ представлєня. Спрїяючи погода, партїйна дисциплїна Румунѣвъ и малї розходы румунской сєны выдали наибѣльшїй дохѣдъ; на коли зла погода, байдужнїсть публики и громаднї выдатки обохъ славянскихъ театрѣвъ не принесли великого доходу на сю благодѣйну цѣль. Описуючи руске представлєньє на иншѣмъ мѣстци, скажемо о польскѣмъ въ загалѣ тѣлько, що чувствительна гра дамъ въ комедїи „Заверуха,“ а знаменита гра всѣхъ дѣйствующихъ поодинокѣ якъ и въ

цѣлости въ веселѣй комедїи „Посажня Одиначка“ повиннї були зѣбрати числєннѣйшу публику. — Зазначуюмо съ удивлєньємъ, що на всѣхъ 3 представлєняхъ изъ множества заможныхъ жидѣвъ черновецкихъ майже нѣхто не явивъ ся, якъ такожъ, що до теперъ нѣхто изъ нихъ не причинивъ ся бѣльшимъ даткомъ на запомогу погорѣльцѣвъ, котрї по наибѣльшїй части самї жида. — Правительство дало позволѣ на збираньє добровѣльныхъ даткѣвъ въ користь погорѣльцѣвъ, котрї потерпѣли шкоду на 20.000 зол. — Якъ намъ приватно доносять, пѣдкладає хтось въ Вижницї що тиждня новий огонь.

(Въ память Миколы Костомарова) ѡтбули ся 9. Мая с. р. стараньємъ товариства Сѣчь у Вѣдни вечєрницѣ, на котрыхъ нашъ землякъ Др. Стефанъ Смалъ-Стоцкїй, доцентъ вѣдєньскою университету читавъ: про житьє и значєньє Миколы Костомарова для исторїи и литературы украинского народа.

(До практичного испыту) для шкѣль народныхъ ставляло ся минушого мѣсяця въ Чернівцяхъ 19 учителѣвъ и учителіокъ, изъ нихъ одержали всѣ квалификацію, кромѣ одного учителя ставившого ся до испыту для шкѣль выдѣловыхъ и 4 учителіокъ перепавшихъ изъ румунского, 1 изъ руского и польского, и 1 изъ нѣмецкого языка.

(Въ Альманаху) „Союза,“ общества черновецкихъ академикѣвъ рускихъ, котрїи сими днями поступитъ уже въ печатню, будутъ помѣщенї творы (стихомъ и прозою) слѣдующихъ п. п: Вдовця Костя, Вѣнцковского Дмитра, Дра Ганкевича Клима, Калужняцкого Емилиѣна, Кониського Олександра, Костомарова Миколы, Кралицкого Антоля, Кулѣша Пант., Мєсяка Волод., Млаки Данила, Пасѣчиньского Изидора, Полянського Петра, Поповича Емилиѣна, Р. и Н. зъ Украины, Стороженька и Федьковича Осипа. Переглянувши всѣ гарнї творы выбранї старанно изъ громадного числа надѣсланныхъ рускописей и призначєнї до помѣщеня въ „Альманаху“ припоручаємо п. т! Родимцямъ любячимъ свое рѣднє руске слово спѣшити ся съ надсыланьємъ предплаты, котру и наша редакція прїймає, а котра тѣлько 1 зол. 20 кр. выноситъ, на коли по выпечатаню „Альманахъ“ що наимєньше 2 зол. коштувати буде, такъ якъ ѡбъемъ его выйде певно на около 20 печатаныхъ аркушѣвъ. —

(На приписы выборчї) помѣщенї въ

сѣмъ числѣмъ подъ надписомъ „Для науки.“ звертаемо увагу честныхъ выборцѣвъ и просимо надсылати намъ вѣсти о надужитяхъ здѣланныхъ будь кимъ подъ часъ выборѣвъ, а мы выпечатаемо ихъ въ нашей газетѣ; имена честныхъ дописуватѣвъ, розумѣе ся, остануть въ тайнѣ. —

(Новѣ школы) народнѣ съ рускимъ выкладовымъ языкомъ будуть отворенѣ въ вижницѣмъ окрузѣмъ школьнѣмъ (въ бук. русскихъ горахъ) а то въ селѣ Подзахаричѣ съ 1. Вереснемъ 1885., а въ селѣ Петрашѣ съ 1. Вереснемъ 1887. року —

(„Библиотеку для молодежи“) выходячу ѿтъ „Рускои Бесѣды“ въ Чернівцяхъ подъ редакцію Е. А. Поповича припоручила буковинска в. ц. к. рада школьна краева для школъ народныхъ. Чей теперъ займуть ся еи розширеньемъ нашѣ п. п. учителѣ, зъ котрыхъ до теперъ ледво 10 суть еи предплатителями.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

І. Правыборы або выбѣръ выборцѣвъ въ громадахъ.

Право выбирать посла пруслугуе каждому власно-вольному австрійскому жителю (только мужчине), который укѣнчивъ 24 лѣтъ жита и не есть выключенный ѿтъ того права за-для причинъ, въ §. 20 тои ustawy застереженныхъ.

Послѣвъ зъ сельскихъ громадъ выбираютъ выборцѣвъ, которыхъ мають зъ-помежи себе выбратьи по громадахъ тѣи правыборцѣвъ, що суть управнени до выбору. Кожда громада выбирае на 500 душъ одного выборца.

Посломъ до рады державной може бути выбраный каждый мужчина, котрый наименше ѿтъ 3. лѣтъ має право австрійского гражданства, скѣнчивъ 30-ый рѣкъ жита и має право выбору до Сойма краевого.

Управненихъ до выбору належить списати въ азбучнѣмъ порядку въ окремыхъ спискахъ выборчихъ. Такіе списы мають бути двоякѣ: одинъ правыборчѣй, до которого вписують ся все, що мають право выбратьи выборцѣвъ, другѣй выборчѣй въ который списують ся выбранѣй выборцѣвъ.

Рекламаціи противъ списѣвъ выборчихъ могутъ вносити управнени правыборцѣвъ до начальника громады, котрый до 3. днѣвъ

мае предложити ихъ для розрѣшенія Старосту.

Для переведенія выборѣвъ посла изъ сельскихъ громадъ має Староста на подставѣ послѣдней конскрипціи означити для каждой громады число выборцѣвъ, установити день и годину правыборѣвъ, справити списы выборчѣй по рѣшеню рекламацій, призначити комисаря выборчого до веденія выборѣвъ и ѿ томъ за-вчасу завѣдомити начальника громадского. — Начальникъ громады має управненихъ правыборцѣвъ запросити до выборѣвъ, оповѣстивши имъ за-вчасу день, годину и мѣстце, котре то послѣднее ѿтъ самъ назначуе, и має выборы въ означенный часъ перевести. — Комисія выборча складае ся зъ комисаря выборчого и громадской зверхности (т. е. вѣйта и асесорѣвъ).

По роспоряженію министра справъ внутреннихъ изъ дня 2. Юня 1873 ч. 2713 Староста, для оцѣнѣнія силъ урядовыхъ, може препоручити переведеніе выборѣвъ въ громадахъ въ случаю potrzeby будь членамъ зверхности громадской, будь урядникамъ громадскимъ, будь и предложенымъ двѣрскихъ обшарѣвъ, если тѣи окажутъ ся повного довѣрія достойными. Однакожь якъ комисарь староства, такъ и приложеный обшару двѣрского, если сповняютъ таке препорученіе Старосты, не смѣють при громадскихъ выборахъ нѣ голосовати, нѣ наименшою попуки на правыборцѣвъ або якого нарушенія ustawy допустити ся. Залежить тутъ много на томъ, абы громадскѣй правыборцѣ не дали собѣ свободу своего голосованія якими-будь штукаами чи попуками обмежити.

Выборы выборцѣвъ мають ѿбутьи ся въ означенный часъ и въ означеннѣмъ мѣстци безъ взгляду на число явившихъ ся правыборцѣвъ. Голосованіе ѿбывае ся устно. Каждый правыборецъ выголоситъ столько именъ, сколько має ся выбратьи выборцѣвъ. До важности выбору выборцѣвъ вымагае ся бѣльшости голосѣвъ (хотя-бы ѿ одинъ голосъ бѣльше). При рѣзниѣмъ числѣ голосѣвъ рѣшае жребѣй (лосъ), котрый має вытягнуги председа-тель комисіи (вѣйтъ). Если бы не осягнено бѣльшости голосѣвъ, тогда пристунае ся до тѣснѣйшого выбору, а при такѣмъ выборѣ уже належить голосовати лише на тыхъ людей, котрѣи при первѣмъ выборѣ дѣстали наибѣльше голосѣвъ. Тѣснѣйшѣй выборы могутъ повторити ся такъ довго, доки не узыскае ся для выбираемыхъ бѣльшости голосѣвъ, а въ случаю рѣвности голосѣвъ для кѣлькохъ, до тѣснѣйшого выбору принятыхъ осѣбъ, остаточно рѣшае жребѣй. Укѣнченый актъ выбор-

чий має забрати комисарь выборчий и передать Старостѣ.

Староста має выслѣдити правдоу акту выборчого въ кождой громадѣ, а если бы заходила потреба новыхъ выборовъ, має тѣжъ сейчасъ зарядити, подаючи причину. Выборцамъ изъ громадъ правильно выбраннымъ а также выборцамъ такъ званымъ вирильнымъ Староста має выдати карты легитимацийнѣ до выбору посла съ означеньемъ мѣстця, дня и години посольск ого выбору.

Колижъ такъ выборъ выборцѣвъ въ громадахъ зоставъ переведеный, настунае:

II. Выборъ державного посла изъ сельскихъ громадъ.

Державного посла за сельскій громады выбираютъ громадскій выборцѣ, выбранны управленными громадскими правыборцами, а вразѣ съ ними также выборцѣ такъ званіи вирильніи. Выборъ такого посла отбуває ся въ подобный способъ, якъ правыборъ выборцѣвъ въ громадахъ, а только заходить ту найважнѣйша рѣшница въ составѣ и въ свойствахъ выборчої комисіи якъ о томъ изъ слѣдующихъ приписовъ державной выборчої уставы переконанемо ся.

При выборѣ державного посла присутствуетъ выборчий комисарь, т. е. Староста або вызначенный черезъ него цѣсарскій урядникъ державный, а управляетъ выборами выборча комисія, утворена зъ-помежи выборцѣвъ и состояча зъ 7. членовъ (самыхъ только выборцѣвъ). Комисарь выборчий додае комисіи выборчій протоколянта, котрый має списовати протоколъ зъ выборчого ходу и втягати до него все важныи выпадки, які зайдуть въ часѣ выборовъ, особливо же все ухвалы повзятіи выборчою комисіею.

Той приписъ выборчої уставы належить всемъ выборцамъ добре розважити и запоминати собѣ, що державный комисарь, чи то онъ самъ Староста, чи вызначенный до того урядникъ Старосты, при выборѣ державного посла вже не управляетъ, а только присутный, и що онъ мусить тутъ доставити урядового протоколянта, котрый обовязанны записати до протоколу все то-то, що при выборахъ важного дѣе ся и що ему выборча комисія, выборами властиво управляюча, до протоколу записати прикаже.

Выборцѣ саміи выбираютъ насампередъ до выборчої комисіи изъ-середъ себе троихъ членовъ, и то голосованьемъ заповсредствомъ списанныхъ картокъ. Тѣ три вы-

борцѣ, що при голосованіи одержали наибольше голосовъ, уважаются ся выбранными до комисіи. Если больше якъ три выборцѣ одержали рѣвне число голосовъ, розрѣшае между ними жребій (лосъ), котрый має вытягнути комисарь выборчий. — По томъ выборѣ именуе комисарь выборчий изъ-середъ выборцѣвъ также троихъ членовъ до выборчої комисіи. Въ такой способъ установленіи шѣсть членовъ выборчої комисіи выбираютъ большинство голосовъ еще сего члена (также изъ-середъ выборцѣвъ). А если не узыскае ся такой болышности голосовъ навѣтъ при повтореніи выборѣ, то именуе сего сего члена комисарь выборчий.

Члены выборчої комисіи (уже все сѣмъ) выбираютъ зъ-помежи себе председателя болышности голосовъ. При рѣвныхъ голосахъ рѣшае жребій, котрый має вытягнути комисарь выборчий.

Комисіи выборчій прислугуетъ право рѣшати болышности своихъ голосовъ о томъ, котрый выборець має бути допущенный до голосованія и котрый голосъ має бути важнымъ, а се въ такихъ выпадкахъ: 1) если при голосованіи зайдетъ непервѣность що-до тожсамости выборця; 2) если поднесе ся пытанье, чи деякій отданный голосъ тогожъ есть важный або неважный; 3) если при актѣ выборчій поднесе кто замѣтъ противъ права выбору которой особы, втягнуеной въ списъ выборчий. Такой замѣтъ можна поднести, доки особа, которой право выбору оспоруе ся, еще не отдала своего голоса, и то лишь о стѣлко, о сколько твердить ся, що у той особы вже по уложеніи листы выборчої отнала яка вымога права выборчого. — Во всехъ такихъ случаяхъ комисія выборча рѣшае сейчасъ въ часѣ выборовъ, и противъ еи ухвалъ не ма рекурсу.

Комисарь выборчий має старати ся о то, чтобы удержовано спокой и порядокъ при выборахъ и чтобы нѣхто не смѣвъ приписовъ выборчої уставы нарушати. Якъ выбѣ година, назначена до починаня выборовъ, комисарь не має допустити нѣякихъ промовъ до выборцѣвъ въ сали выборовъ.

Каждый выборець оовженъ мати съ собою свою карту легитимацийну, и тадае ему право вступу до салы выборовъ.

Въ день выборовъ, въ означену годину и въ означенномъ мѣстци зачинае ся актъ выборчий, безъ взгляду на число явившихся выборцѣвъ.

Председатель комисіи выборчої має збраннымъ выборцамъ пригадати приписы

сеи уставы выборчої о свойствахъ, якихъ вымагає ся до выбору посла, объяснить имъ поступованье при голосованю и численю голосовъ, и возвати ихъ, щобы голоса свои отдавали після свободного переконання, безъ всякихъ самолюбныхъ взглядовъ, такъ якъ се уважають по своѣй наилучшій вѣдомости и совѣсти за найотповѣднѣйше для загального добра.

Голосованье начинає ся тымъ, що насамъ-передъ отдають свои голоса члены комисіи выборчої. Потѣмъ одинъ членъ комисіи выборчої выкликує выборцевъ въ такѣмъ порядку, въ якѣмъ ихъ имена записані въ списѣ выборчѣмъ, и тѣ голосуютъ въ тѣмъ-же порядку. Выборецъ, котрій надѣйшлѣ до выборчого збѣраня по выкликаню ихъ именъ, мають голосувати ажъ по перечитаню цѣлого спису выборчого и по тое зголоситись до выборчої комисіи. — Каждый выборець має при отданю свого голосу показати (але, борони Боже, не отдавати) свою карту легимаційну.

Каждый выкликанный выборець має докладно назвати особу, на котру яко на посла голосує. Списованье голосовъ чинять въ назначенныхъ на то табеляхъ протоколянтъ и два члены выборчої комисіи.

Голосованье належить закончити въ означеной годинѣ, однакъ не можна ѣтъ голосованя выключати выборцевъ, котрі явились въ сали выборчѣй еще передъ замкненьемъ голосованя. Если зайдуть выпадки, котрі не дозволять выборы начати, продовжати або закончити, може комисія выборча за згодою комисаря актъ выборчій на другій день отложить або продовжити.

НОВІ КНИЖКИ.

Библиотеки для молодежи 4. книжочка выйшла уже и мѣститъ въ собѣ: 1. Рѣдн хатина (стишокъ); 2. Першій разъ на желѣзницѣ; 3. Казка про бабину та дѣдову доньку; 4. Ластѣвка; 5. Забавы для дѣтей; 6. Приповѣдки про огонь та воду; 7. Що означаютъ загадки въ 4. книжочцѣ?

Цѣна 1. книжочки 10 кр.; предплатѣ на 12 книжочекъ 1 зол.; новымъ предплатителямъ высылають ся всѣ книжочки, що до теперъ выйшли.

Домови звѣрята. Пѣдъ такимъ именемъ выдало руске педагогичне товариство въ Львовѣ 2 рѣжнѣй книжочцѣ съ великими красеными образками и ѣтъповѣдными рускими стишками (байками, сѣванками, загадками

благожеланьями). Цѣна одной книжочки 20 кр.

Часть, щобы уже разъ рускѣ родичѣ не купували своихъ дѣтемъ самѣ „Bilderbücher“, а подали имъ въ руки и сѣ 2 дуже хороши книжочки написанѣ на родной русской мовѣ.

Наука читанья и писанья въ 1. роцѣ школьнѣмъ, Порадникъ для учителейъ и кандидатѣвъ учительства, составивъ на пѣдставѣ своего букваря Ем. Ал. Поповичъ.

„Руска Бесѣда“ въ Черновцахъ набула рѣшту накладу сеи для бук. учителейъ конечно потрібной, для всѣхъ русскихъ учителейъ зѣбной методики, о котрой такъ комисія адожена изъ учителей семинаріи учит. въ Черновцахъ, якъ и черновецка школьна рада повѣтова якъ наилучшій судъ ѣдала. „Руска Бесѣда“ продає поки накладъ выстарчить 1 прим. сего пѣдручника (жѣсто по 40 кр. по 30 кр. разомъ съ пересылкою).

Всѣ выше наведеніи и многіи инші книжки рускѣ можно получить такожь въ книгарняхъ: **Ромуальдъ Шали** въ Черновцахъ; **Бадіанъ** въ Садагорѣ; **Сам. Ипенъ** въ Вижици и **Василій Данчулъ** въ Кѣцмани.

Пирепеска Редакціи и Администрации.

ДО ПТ. ПРЕДПЛАТИТЕЛЬВЪ БУКОВИНЫ: Разомъ съ сѣмъ числомъ высылаемо и т. предплатителямъ, котрі не одержали першихъ чиселъ „Буквины“ особымъ ѣтъбиткомъ повѣсти „Дѣстровѣ кручи“ кому бы ѣтъ не дѣставъ ся, зволить безплатнымъ отворенымъ писемомъ зарекламувати.

Руска Бесѣда въ Черновцахъ

выдала и має на складѣ

РУХОМУ

АЗБУКУ

(такъ звану машину до читанья) составлену на пѣдставѣ букваря Е. А. Поповича. Каждая скринька мѣститъ въ собѣ 5 примѣрникѣвъ малон азбуки; каждая буква наклеена на особну табличку (1 дм. высоты). Цѣна одной скриньки съ пересылкою 1 зол. 50 кр., безъ пересылки 1 зол. 20 кр. —

О удобреньє сеи азбуки яко средство наук. въ школахъ народныхъ ѣтнесло ся товариство до в. ц. к. рады школьной красной.

Перша

АЗЫКОУЧИВНА КНИЖКА

(Грамматика)

для нижней степени австрійскихъ, школъ народныхъ. Составили Ив. Авкс. Глѣбовицкій, Н. Шкурганъ и Эм. А. Поповичъ. Продає ся замѣсть по 40 кр., по зниженой цѣнѣ 30 кр.

Выдає и за редакцію ѣтъвчає: Осипъ Ю. Городинскій-Федьковичъ. Зъ печати Г. Чопна.

«Буковина» выходит
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходять ся въ Чернівцяхъ
(улиця Силени ч. 7), куда
всѣ дописки адресовати на-
лежить.

ОБЪЯВЛЕНІЯ
обчисляютъ съ
шесть

Ч. 10.

Чернівцѣ, 15. Мая 1885.

Рочникъ 1.

БРАТЯ РУСИНЫ!

Шість рокѣвъ вже минуло, якъ вы братья Русины послѣдній разъ ся зѣбрали, щобы до Рады державной въ Вѣднѣ посла выбрати.

Якими великими надѣями тѣшилисьте ся, вы братья, въ тогдышній часъ, а съ якими очѣкованіями выжидалисьте теперѣшнихъ выборѣвъ, но на жалъ — правду сказавши — мало съ тогдышнихъ вашихъ надѣй дотеперь сповнили ся. —

Если Вы, братья Русины, спытаете ся, чому ваші надѣѣ не сповнили ся, и въ чѣмъ лежить головна того вина, то мусити признати, що цѣла головна вина на васъ самыхъ тяжить.

Каждый зъ васъ мусить явно признати, що ѣтъ съ найлѣпшими намѣреніями и съ найгорячѣйшою ревностію до тогдышного выбору прійшовъ, але черезъ рѣжні обѣцянки самолюбныхъ людей, а наибѣльше черевъ безсовѣстныхъ агитаторѣвъ не пѣсля народного интересу при выборахъ голосувавъ. —

Черезъ той вашъ поступъ, братья Русины, прійшло до того, що вы послѣднихъ шість рокѣвъ въ думѣ державной послѣвъ мали, котрі мало о ваші интереса и добро нашої отчины, але наибѣльше о свои власні особисті интереса старали ся. —

Тому то черезъ минувшихъ шість лѣтъ въ вашу корысть, братья Русины, нічого ся не зробило, но другі народы зыскали черезъ той самъ часъ много корыстей на полю школьництва, торговлѣ, промыслу и правосудіа. —

Чижь мае сей дотеперѣшній станъ у васъ и на далѣй остати ся и чи нашъ народъ и надалѣй якъ въ просвѣтѣ такъ и во всѣмъ по за другими народами стояти мусить?

Нѣ! братья Русины. Чимъ бѣльше мы пѣзнаемо незносимѣсть дотеперѣшнихъ ѣтношенъ, тымъ бѣльше мусимо ся старати тѣ стосунки усунути. Тому мы, братья Русины, повиннисьмо всѣ разомъ безъ рѣжницѣ етану одини другихъ пѣдпирати и для долесного добра народного працювати, щобы при теперѣшнихъ выборахъ до рады державной въ Вѣднѣ такихъ людей на послѣвъ выбрати, котрі волю и силу мають, щобы наші интѣресы якъ найсовѣтнѣйше заступати. —

Такихъ людей, на котрыхъ Вы, братья Русины, при выборѣ въ день (17.) 29. Мая 1885 смѣло и безъ боязни ваши голоса дати можете, припоручаемо Вамъ:

1. на повѣтъ политичный **Кѣцманъ-Вижниця**

Его Превосходительство пана министра прѣсвѣты и вѣроисповѣданя

БАРОНА КОНРАДА ФІВЕСФЕЛЬДА

2. на повѣтъ политичный **Чернівцѣ-Серетъ-Сторожинцѣ** и адвоката краевого

ДОКТОРА РИХАРДА МЕВЕЧЕРЕЛА

зъ Черновець.

Братья Русины! Въ вашихъ рукахъ лежить теперь ваша доля, ѣтъ васъ зависить и добра будущіость нашего народа. —

Цѣлый край, цѣлый рускій народъ поглядае теперь на Васъ и надѣеся, що Вы не дасте ся уводити безсовѣстнымъ егонистамъ и агитаторамъ, но приступити до выбору смѣло и ѳтдасте симъ двомъ кандидатамъ свои голоса. —

Слушайте голосу вашего патріотичного товариства „Буковинской русской рады“, котра для блага нашего краю всегда працюе.

Явѣть ся все до выборчой урни и голосуйте все якъ одинъ мужъ на сихъ нашихъ и цѣлого нашего народу кандидатѳвъ. —

Держѣть ся братья разомъ, а побѣда наша. —

ОТЪ ПОЛИТИЧНОГО ТОВАРИСТВА „РУСКА РАДА.“

Чернѳвъцѣ, въ маю 1885.

Голова:

Заступникъ:

ЕВЗЕВІЙ АНДРѢЙЧУКЪ.

Дрѣ РИХАРДЪ НЕВЕЧЕРЕЛЬ.

ВОЛОДИМІРЪ ЯСЕНИЦКІЙ.

Примѣчанье редакціи. „Руска Рада“ надѳслала намъ подлежащу ѳтозву разомъ съ наступующимъ писъмомъ адресованымъ до неи:

„Почтене Товариство „Руска Рада“ въ Чернѳвъцяхъ! — „Руска Рада“ удостоила мене „своимъ довѣріемъ и предложила менѣ кандидатуру въ повѣтахъ Чернѳвъцѣ-Сторожинцѣ-Серетѣ. — Зо взгляду на агитацію ѳтпоручникѳвъ правительственныхъ не вижу возможности „сѣ піддержати, тому маю честь заявити, що я сю кандидатуру съ выразомъ сердечийшой „подяки за здѣлану менѣ почесть складаю. — Чернѳвъцѣ, 13. Мая 1885. — Дрѣ Невечерель.“

РУХЪ ВЫБОРЧІЙ.

У насъ на Буковинѣ рухъ выборчій одинъ изъ найповѳльнѣйшихъ: кромѣ Румунизаторѳвъ и двоухъ „лѣваковъ“, котрі съ утратою своихъ дотеперѣшнихъ мандатѳвъ страшили бы дуже много, все прочіе, особливо Русины, дуже рѳвнодушніи. Зыскати могли бы мы много, за то вже бѳльше нѣчого стратити не можемо; бо „голый не боить ся злодѣя.“

Наибѳльше шуму наробивъ бувшій посоль зъ русскихъ повѣтѳвъ Чернѳвъцѣ-Серетѣ-Сторожинцѣ п. Дрѣ Томашукъ своими промовами въ мѣстахъ Радѳвъцѣ, Серетѣ и Сучава, въ котрыхъ яко нѣмецкій Румунъ неустанно гримавъ на теперѣшне правительство и Славянѣ, забувши здаеся, що Румуны, за якого ся п. кандидатъ выдае, ѳтъ того самого правительства и зъ милости напуючихъ теперь Славянѣ стали ся, якъ саміи кажутъ, „панаміи“ Буковины, тѳлько мы Русины одинъ не зазнали ѳтъ „примиряющего“ правительства и ѳтъ братѳвъ Славянѣ нѣ наименьшого права.

Наибѳльшу агитацію зновъ розвинувъ другій рускій (?) посоль панъ Дрѣ Янку Зота. Кромѣ помочи „сѣ выше“ ѳздитъ „умышленно“ панъ кандидатъ теперь въ вижницѳмъ повѣтѣ ѳтъ села до села, а що ему здобути не удасть ся, то выклопоче его покровитель капитанъ краю п. баронъ Василько, котрый, якъ дѳзнаеся „Gazeta polska“ ѳздитъ

въ слѣдъ за нимъ. Примѣчаемо тутъ за то-юже газетою, що мимо тяжкого передѳвоку обертають ся теперь межі вижницѣскими выборцами новіи банкѳцетлѣ. Отже все, здаеся, прилагоджене. Най жиють агитаторы и п. краевый капитанъ, поки закричатъ хрунѣ: „Вивать нашъ (???) посоль п. Зота!“

Зъ милости краевого выдѣлу надѣяти ся намъ другого русского (!?) посла п. Лунула на мѣстци п. Дра Томашука, котрый хоть не придбавъ, но и не ѳтобравъ намъ нѣчого. Комисарѣ выборчій наказують выборцамъ голосувати на п. Лунула; га, щожь робити, коли правительство за него уступае ся, то мусить ѳнъ и придержувати ся девизы правительственной, котра, якъ заповѣджено, звучить: „Кждому свое.“ Що однако зробили послы-Румуны для Русинѳвъ, о томъ свѣдчить дѣяльнѳсть п. Зоты. Якъ безсторонно переводять ся у насъ выборы, въ довѣдъ того най послужить то, що комисаръ черновецкого староства п. Стокера запросивъ, якъ многіи увѣряють, по ѳкѳнченію правыборѳвъ надежныхъ выборцѣзъ п. Лунула на цигара и ковбасы до гостиницѣ подѣ „золотымъ ягняткомъ.“ Отже надѣймо ся на мѣстце дотеперѣшного нѣмецкого Румуна теперь Румуна чистой крови, п. Лунула (по руски: п. Вовка; по латински: omen est omen!)

Въ Чернѳвъцяхъ кандидують одинъ дотеперѣшного посла п. Кохановского а иншій зновъ, котрій недавно тому высказали п. Кохановскому подяку (!) за его поступованье въ

радѣ державной, бувшого вице-презеса палаты торговельной Вагнера.

Въ румунскій сѣльскій группъ Радѣвцѣ-Сучава-Кимполунгъ кандидують Румуны (!) министра п. барона Пина.

Въ группѣ бѣльшихъ посѣлостей роздѣлилися Поляки ѳтъ Румунѳвъ, такъ якъ послѣдній на запытанье першихъ о условіяхъ угоды ѳтповѣли, що на жалѣ (?!) всѣ мандаты вже роздані, розумѣе ся межі румунску меншѳсть выборцѣвъ, котрі на жидѳвску підмогою уповають. Чижь можна було щось иншого сподѣвати ся со стороны партіи, на котрой чолѣ стоить Русинѣ-перекипчикѣ?

Въ черновецкѳй торговельнѳй палатѣ кандидуе жидѣ и христіянинѣ, хто вийде не знати, но певно правительственный кандидатъ. а не „лѣвакѣ“, якъ до теперѣ

„Руска Рада“ поставила на Кѳцманъ-Вижницю кандидатуру министра барона Конрада; задукоменговала она тымъ, що желеа забезпечити правительство що до поступу свого посла, а то чей уже докладнѣйше, якъ министеръ-кандидатомъ зъявити не можно; по другѳмъ мусить теперѣ правительство, если оно не хочить безусловного политичного зпиченія руского народа, признати кандидатуру барона Конрада, котрый на дотычне запытанье „Руского Рады“ заявивъ, що радо пріймае кандидатуру. — Такъ ѳтже выжидаемо съ цѣкавѳстю Пятницѣ. На округъ Чернѳвцѣ-Сторожинцѣ-Сереть поставила „Руска Рада“ кандидатуру своего мѣстопресѣдателя Дра. Невечерела, щирого пріятели нашего народа, котрый о его добро певно смѣло и розумно упѳмне ся.

Кромѣ сихъ кандидатуръ записуемо еще кандидатуру унвер. ректора Вробля и вѣдѣньского редактора Купчанка въ повѣтахъ Кѳцманъ-Вижниця, дальше садыгурского начальника суду Купца въ повѣтахъ Чернѳвцѣ-Сторожинцѣ-Сереть, на конецъ совѣтника суду Косовича яко румунского риваля Дра. Томашука; за Косовичомъ выбирае ся, якъ намъ доносять, на агитацію въ Радѣвцѣ рускій (!) гимн. катехитъ Чунтулякѣ. — П. Вробель готовъ бувъ, якъ запевняють, пожертвувати великій сумы на рускій цѣли, если „Руска Рада“ булабъ оголосила его кандидатуру, котре предложенье зовѣсмъ ѳткинено; достаточный се довѣдъ о щирости сего товариства для народа, и якъ высоко цѣнить оно посольскій мандатъ, свѣдчить се такожь о глубокой розвазѣ, съ якою поставлено кандидатѳвъ зо стороны „Руского Рады;“ жалѣ тому, що п. Купчанко рѣшивъ ся дѣлати на

свою руку, чимъ уже и при послѣднихъ выборахъ до сойму заколотивъ цѣлу справу и допомѳгъ посередно п. Зотѣ до такъ великой бѣльшости. „Руска Рада“ ужила по нашѳй думцѣ послѣдній способъ, щобъ добути у правительства прага руского народа, не поскуткуе ѳнѣ, не еи въ тѳмъ вина. — Кончи-мо желаньемъ, щобъ разъ хоть побѣдила у насъ правда!

Якъ въ послѣдній хвили довѣдуемо ся, ѳтступаютъ нашѣ Румунизатори министрови Конрадови дотеперѣшній мандатъ проф. унив. Митрофановича, щобы тѳлько затримати рускій мандатъ для п. Зоты. — Два румунскіи мандати ѳтступлено панамъ министрамъ за два рускій; ну, панове Русины-Угодовцѣ, щожъ скажете на се?! Das ist doch reiner Wein, reiner als — beim Reiner selbst!

ДОПИСИ ИЗЪ СЕЛА.

2. НАШІИ РУМУНИЗАТОРЫ.

Въ послѣднѳмъ числѣ нашей „Буковины“ я згадавъ о священникахъ румунскихъ, котрі майже въ кождѳмъ другѳмъ або третѳмъ селѣ руской части нашего краю яко парѳхи суть порозмѣщованіи. — Досить велику шкоду тернить рускій народѣ на тѳмъ, що тѣ румунскіи священники, не умѣючи руского языка, правлять богослуженье въ румунскѳмъ языкѣ. Не одинъ читатель подумавъ бы собѣ и сказавъ бы: а чому прав. консисторѣ не посылаетъ священникѳвъ Румунѳвъ въ рускій села? Также, Богу дякувати, рускихъ священникѳвъ найшло бы ся досить, и народѣ рускій въ Буковинѣ, котрый числитъ 240.000 душъ, годенъ тѳлько молодежи собѣ въ школахъ вѣховати, щобы хоть мавъ своихъ священникѳвъ. — Не одинъ читатель сказавъ бы: та пощо намъ тыхъ попѳвъ, що не умѣють до насъ рускимъ языкомъ заговорити, а якъ заговорятъ, то лишъ такъ, що ажъ догадувати ся треба, щобы ихъ розумѣти, та пощо намъ ихъ, коли румунскіи священники, жиѳючи въ рускихъ селахъ межі рускимъ народомъ, себе за чужихъ мають. — Они нашему народу не довѣряють, до него холодно ся ѳтносять, они вѣчно тужатъ за селами румунскими и все бажають межі своимъ народомъ жити а не межі рускимъ. —

Правда, сказавъ бы може хтось, що давнѣйшими часами въ руской части Буковины священниками саміи Русины були, и такого, ко-

трый не знавъ руского языка, но румунскій, посылало ся въ румунскі села на пароха; а чому теперь иначе дѣе ся. —

Отповѣдь есть легка. — Давнѣйшими часами, передъ 1860. рокомъ, небуло рады державнои и не отбывали ся выборы, то священники занимали ся паствою духовною своихъ парохіянъ, а яко такі мусѣли въ русскихъ селахъ самі родовиті Русины священниками бути. — Бо хтожь якъ не Русинъ заговорить до руского народа цѣлымъ сердцемъ. Русинъ знае свой языкъ, знае обычаѣ и звичаѣ своего народа, познае, що его народови дотыкае и що его болить, а чужій священникъ того чувства до нашего народа мати не може. Теперь але, отъ коли румунизаторскій духъ вѣе въ нашомъ консисторѣ, отъ того часу посылають ся на рускій парохіи Румуны. — Сіи Румуны, коли не могутъ нашего народа зрумуничити, то нѣколи самі руского языка на тольکو выучуть ся, щобы съ народомъ порозумѣти ся можъ, старають ся народъ намовити, щобы выбиравъ до думы державнои чи до сойму краевого лишъ яког Румуна дѣдича або Румуна урядника. Священники Русины черезъ нашихъ незваныхъ румунизаторовъ суть такъ по большій части переполошені, що зъ боязни передъ консисторомъ для рускои народнои справы майже нѣчого не роблять, а такимъ способомъ мають въ руской части Буковины наші румунизаторы широке поле до дѣланя. — Не дивниця отже, що рускій народъ не може здобути ся на столько, щобы мавъ хоть одного своего посла якъ не въ думѣ державнои, то бодай въ соймѣ краевомъ.

Нема думки, щобы сей станъ рѣчей полѣншивъ ся, коли самі рускій громады не будутъ жалобы до правительства подавати и просити, щобы они руского священника мали и щобы сей дѣловодство парохіальне въ рускомъ языкѣ провадивъ, а въ церквѣ по руски служивъ и проповѣдувавъ. — Если бы наші громады до правительства о кождомъ случаю доносили, що имъ румунского священника накидае ся, а сей на румунскомъ языкѣ править, то певно, що правительство бы злу зарадило. — Але Русины звичайно мовчать, а консисторъ робить, що хоче. — Если консисторови не сподобае ся якій молодой священникъ Русинъ и то лишъ черезъ то, що онъ читальню подтирае, або есть добрымъ Русиномъ, то не довго загрѣе ся на одиомъ мѣстци, бо заразъ его далѣй въ горы дають, щобы онъ румунизаторскимъ забаганкамъ не шкодивъ. —

Коли такимъ перенесеньемъ наши румунизаторы рускій села для себе отворяють, то

не можна тамъ сподѣвати ся для Руси корыстныхъ выборовъ. Утиснење Русиновъ и перенесенье нашихъ молодыхъ священниковъ зъ русскихъ селъ въ делекі горы Бескиды есть звыкле вѣщуномъ якихъ незвыклыхъ акцій, а именно близкихъ выборовъ.

Коли наші румунизаторы своихъ противниковъ позбули ся, починае ся великій рухъ межи ними, подпанками, и жидами. Въ дому вышнихъ церковныхъ достойниковъ незанирають ся въ теперѣшну пору двери. Дѣдичѣ, жида, священники румунизаторы не отступаютъ, якъ зачуваемо, отъ теперѣшного архимандрита о. Калинескула, вѣчно пересправляють съ нимъ о важныхъ справахъ, думалибысье може о религійныхъ, але де тамъ, то о выборахъ. — Тутъ сунать собѣ головы, якъ бы зъ русскихъ повѣтовъ vybrати въ послы Волоха дѣдича и недопустити выбору яког Русина. —

По селахъ саме теперь священники румунизаторы не знаютъ мѣры въ выборчихъ махинаціяхъ, и не перебираючи въ средствахъ, всѣми силами вже теперь впливають на селянъ, щобы тѣ зновъ п. Зоту на посла выбрали! До сего способу треба конче союзниковъ, — но де ихъ найти? — Нѣхто бы и не подумавъ, якихъ союзниковъ наші румунизаторы вже собѣ нашли. Наибольшій лихварѣ, рѣжій проинаторы, жидовскій маламеты стають помѣчниками нашихъ румунизаторовъ и помогаютъ имъ, щобы въ русскихъ повѣтахъ дня 29. Мая 1885 пересадити выборъ румунского кандидата. —

Богатый жидъ Янкель Райхманъ зъ Плоски агитуетъ противъ руского кандидата и ставъ ся наибольшимъ помѣчникомъ о. архимандрита Калинескула, до котрого — що понеделѣка до Черновець прїѣзжае и ему зъ выборчої справы вѣдомости подае. — О. К. яко совѣтникъ консистору а будущій владыка (?), якъ чути, дуже радо въ консисторской палатѣ сего агитатора прїймае, бо онъ есть центромъ цѣлого выборчого руху въ Путиловѣ и Вижниці. — Мы православні Русины уже того дожили, що у насъ таки лихварѣ проинаторы надъ судьбою нашего народа рѣшаютъ. — Дай Боже, щобы на сѣмъ осталось ся, але можна и догадати ся, що такі прїятелѣ О. К. якъ Янкель Рейхманъ готові и где якихъ священниковъ, котрі не занимають ся румунскими агитаціями, въ консисторѣ обмалювати, коли они тутъ у архимандрита суть въ ласкахъ. — Дуже сумно, коли партійность такъ далеко носуцалась. — И щожъ мы Русины на то маємо казати? Чи маємо мы своего права зречи ся? Нѣ! Намъ належить ся въ чисто русскихъ повѣтахъ Кюцманъ-Вижни-

ця одинъ а зновъ въ повѣтахъ Чернівцѣ, Серетѣ, Сторожинцѣ другій рускій посолъ. — Рускій народъ має право и обовязокъ въ тыхъ повѣтахъ Буковины двоухъ кандидатѣвъ выбрати, бо сѣ повѣти рускимъ народомъ заселені. — Сего права мы не занехуемо и его ніколи не зречемо ся, бо иначе поповнимо грѣхъ противъ себе самихъ. — Для того вzywаемо васъ, милі читателѣ, не залишѣть подѣйствовати въ громадахъ, щобы они на правыборцѣвъ выбрали такихъ людей, котрі бы свои голоса тому Русинові дали, на которого Руска Рада зъ Черновець голосувати порадишь. — Не спускаймо ся на піяку помочь, ино дбаймо самі о себе и выбираймо честныхъ выборцѣвъ, а они выберуть свого посла Русина, и уратуемо честь своего народа. —

1. ВОЛЬНІЙ ВЫБОРЫ.

12. Мая с. р. пріѣхавъ практикантъ политичный Неделко яко комисарь до Слобѣдки близъ Черновець, щобы громадяне выбрали двоухъ выборцѣвъ, котрі бы мали посла до рады державиной выбрати. Такъ передъ актомъ выборчимъ якъ и послѣ сего акту требовавъ категорично ѳтъ писаря Генриха Вондры и ѳтъ двѣрника Василя Ткачука, щобы сѣ люде постарали ся, щобы правыборцѣ выбрали на выборцѣвъ двѣрника и першого его заступника; такожь казавъ имъ, що выборцѣ мають свѣй голосъ ѳтдати на Лупула, панка изъ Черновець. Каждому выборцеві казавъ се комисарь Неделко зъ особна, а коли писарь Вондра ему ѳтповѣвъ, що не може сего казати людянь, бо се вольній выборы и люди нехай выбираютъ, кого хотять, тогды комисарь Неделко такъ накричавъ на п. Вондру, що сей мусѣвъ розказъ комисарскій выповинити. Зблямовавъ ся ще бѣльше Неделко тымъ, що увидѣвши при актѣ выборчѣмъ припадково находившого ся тамъ давнѣйшого постенфирера а телерѣшного судового возниго п. Рончку, думавъ, що и сей належитъ до выборцѣвъ Слобѣдскихъ и нужь ему тѣ самі жаданя ставляти, що до Вондры й до В. Ткачука. Рончка пѣбы набожно слухавъ а по за плечи ся смѣявъ. Но наибѣльше о-смѣшивъ ся Неделко тымъ, що передъ голосовацьемъ на выборцѣвъ говоривъ до громадянъ такі небылицѣ. якъ: щобы выбрали на посла такого чоловѣка, котрый бы поставъ ся о капиталы, щобы безпроцентово выжичити тымъ людянь, котрі задовжили ся по банкахъ. Не казавъ ѳнь виправдѣ тог-

ды, щобы на посла выбирати Лупула, но по бесѣдахъ, що ѳнь вѣвъ съ пп. Вондрою, В. Ткачукомъ и Михайломъ Рончкою, тоє ся розумѣло. Люде выбрали на выборцѣвъ двѣрника, но его заступника першого не хотѣли выбирати. Тогды каже Неделко, що можуть выбрати пан-отця своего; на се люде ѳтповѣли, що панотця выбирати не будутъ, бо пан-отець належатъ лишень до церкви, — и выбрали другого селянина.

Панове громадяне! Отже знайте: ніхто на свѣтѣ, хотѣбы се бувъ и самъ панъ староста, не смѣе вамъ розказовати, кого вы маєте на выборцѣвъ выбирати. Такъ само не смѣе вамъ ніхто розказовати, кого вы маєте на посла выбирати. Нашъ найяснѣйшій Монархъ надавъ вамъ се право для того, щобы вы выбрали черезъ вашихъ выборцѣвъ на посла чоловѣка, котрыйбы о ваше добро зъ щирого серця дбавъ, котрыйбы сказавъ въ радѣ державиной, що для васъ треба зробити, щобы вамъ добре було. А панове Зотта и Лупуль, котрі ся накидають вамъ на послѣвъ, вашихъ справъ боронити не будутъ, бо они належатъ до сей горетки людей, котра бажає, щобы парѣдъ рускій чимъ борше щезъ изъ Буковины, щобы его не було.

Вѣрний сынъ народа руского.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

На „Дѣмъ Народный“ въ Чернівцяхъ сложили п. т. о. Федоровичъ зѣбранныхъ 75 зол., Партеній Данчуль, учитель въ Волоцѣ ѳтъ себе 2 зол. а ѳтъ п. п. Петра Войнарского ц. к. судіѣ 5 зол., ц. к. адъюнкта Артимоновича 2 зол., канцлиста Лео, канцлиста Гайнца, побирателя податкѣвъ Варницкого по 1 зол., урядника Баера 60 кр., Д. Кушиѣрюка 50 кр., Качковского 40 кр., ексекюторъ подат. Сандуловичъ 30 кр., постенфиреръ Кохъ 50 кр., жандармъ В. Ле-Паже 50 кр., жандармъ А. Жураковский 30 кр., О. О. Поповичъ зѣбранныхъ 25 зол. — Щедрымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ, щиро-руске Спасибѣгъ.

* * *

Вечерницѣ „Союза“, общества рускихъ академикѣвъ въ Чернівцяхъ, выпали въ кождѣмъ взглядѣ хорошо. До кадрили ставало сверхъ 40 паръ. — Не можемо не спѣмнути на сѣмъ мѣстци про заслуги теперѣшного предѣдателя „Союза“ п. Олимпа Волянского, котрый неустанно працює надъ мо-

ральнымъ и матеріальнымъ движеніемъ товариства повѣреного его проводови и разомъ съ своими товарищами, вѣрными сынами Руси, бере живу участь въ народныхъ дѣлахъ русскихъ. — Честъ такому „Союзови.“!

* * *

Буков. товариства рускій выслали Дру. Смалъ-Стоцкому слѣдуючу телеграму: „Руска Бесѣда, драматичне товариство и Союзъ поздоровляють сердечно новоименованого хранителя скарбу рускому народови найдорожшого.“

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(Кирило-Методіевске торжество) отбуде ся въ Чернівцяхъ дня 27. мая (8 лат. Юнія) с. р. після програмы умѣщенной на отозвѣ прилученой до сего числа „Буковины“, на що звертаемо особливу увагу читателѣвъ нашихъ, и завзываемо ихъ прибути численно на сей славянскій праздникъ народный.

(Хоръ мѣщанскій) въ Чернівцяхъ поступивъ нодъ отличнымъ проводомъ пана Горецкого за короткій часъ повтора мѣсяця такъ далеко, що уже отъ Вознесения сѣвае що Недѣль и свята въ гр. кат. церкви всѣ иѣсни изъ потъ. — Якъ зачуваемо, намѣрено и въ гр. православной церкви такой самый хоръ завести, котрого проводъ мае обняти якийсь учитель сѣву изъ Румуніи. Чи забули отцѣ инициаторы, що суть еще и православный Русины, о котрыхъ дуже ся турбовали, щобы, не дай Боже, не ходили на гр. к. сѣвъ. Чижъ и сихъ мае ся учить румунского сѣву? При сѣй способности осмѣляемо ся запытати дотычныхъ особъ: Чому въ тутешній 6-класовой народной школѣ учать православну молодѣжь только румунского сѣву церковного? Поручаючи сѣ два пытаня п. т. отцямъ сторожамъ православія (!) до обдуманія, кѣпчимо и обѣцяемо подати имъ небавомъ болѣше дать подобнаго рода. —

(Именованя). Е. В. Цѣсарь именовавъ 22. Марта с. р. вѣденского доцента Дра Стефана Смалъ-Стоцкого надзвычайнымъ профессоромъ руского языка и его литературы при Черновецкомъ университетѣ. — Щирымъ сердцемъ и съ великими надѣями витають буковинскій, особливо черновецкій Русины нового учителя рѣднои мовы и хорошо звѣстнаго ревнаго патриота. — Ц. к. мѣска рада школьна въ Чернівцяхъ именовала

учителя Григорія Ильницкого управителемъ мѣской школы на Водной улицѣ. Подаючи вѣсть объ именованіи п. Ильницкого примѣчае тутешняя „Газета польска“, що п. п. учитель Форгачъ и Соколянтъ внесли противъ сего именованія протестъ, такъ якъ они служатъ при черновецкихъ школахъ уже 15-16, а п. Ильницкій ледво кѣлька (?) лѣтъ. Поминувши повѣсть протестовъ противъ именованія, скажемо только, що п. Ильницкій служитъ въ Чернівцяхъ такъ само за довго якъ и п. Форгачъ; однако часъ службы не творить, и то цѣлкомъ справедливо, головнои точки при именованіи, только фактична здѣбность. Що до здѣбности отже, то п. Форгачъ не отповѣдае вымогамъ школы на Водной улицѣ, такъ якъ не владѣе иѣякимъ славянскимъ языкомъ; п. Соколянтъ зновъ знае рускій языкъ на стѣлько, на скѣлько его догадывленія учениковъ потребно, що, якъ дѣти оповѣдаютъ, только выключно по руски чинить; въ прочѣмъ сей кандидатъ на управителя подавъ именно въ послѣдній часъ такъ много доводовъ, що ему самому еще добраго проводу дуже а дуже потребно. Вздержуемо ся на теперъ еще отъ наведенія тыхъ фактовъ, но если зайде потреба, наведемо ихъ гарный рядъ. Зо взгляду на се все, якъ и на многі дотенерь бувшій случаѣ удрѣленія черновецкихъ учительскихъ посадъ молодшимъ силамъ мимо старшихъ комитетовъ, не видимо причины и подставы, яка сноводовала протесты и розъяреніе декотрыхъ панѣвъ на п. надзирателя школъ черновецкихъ, предложившого на се мѣстце п. Ильницкого. Надѣемо ся, що найдуть ся въ ц. к. радѣ школьной мужѣ, що змогутъ и схотять права стерегчи сѣи корпораціи наданого їй закономъ, откинуть ей невиданный до теперъ рѣдъ протестовъ и нададутъ новату власти супротивъ подчиненныхъ — О результатѣ протесту донесемъ въ свой часъ. —

(Прозѣбу) въ справѣ реформы Василянъ въ Добромили, вручену цѣсареву рускою депутаціею, переславъ министрѣ бар. Конрадъ намѣстникови Галичины, щобы оиъ запытавъ о мнѣніи митрополита и епископовъ русскихъ и здавъ министрови справу.

(Розкладъ ѣзды) на львовско-черновецко-яской желѣзници зѣстане отъ 1. Червня с. р. отмѣненый.

(Мѣстце учителя) при народной 1-клас. школѣ въ Давидовцяхъ и мѣстце молодой учительки при 4-кл. школѣ въ Кѣцмани, оба съ рускимъ и иѣмецкимъ преподаватель-

нымъ языкомъ и съ жалованьемъ 300 зол. есть до обсаждения. Поданя треба выслати до 12. л. Юнія с. р. до повѣт. рады школьной въ Котмани. —

(Нагла смерть) постигла питомця 2. року черновецкой духовной семинаріи и управителя хору п. Марджиняна на хорахъ архикатедральной церкви подъ часъ басового соля „Аксіосъ“, спѣваного нимъ при посвященіи ректора семинаріи на якійсь высшій чинъ духовный.

(На афонсѣ) нашего родимця п. Кадаевского звертаемо особливу увагу нашихъ читателей.

(Градъ) наробивъ немаліи шкоды въ Галичинѣ.

(Засѣвы) въ Буковинѣ стоятъ не зле.

(Flasch et comp.) фирма хорошо звѣстна уже нашимъ читателямъ изъ своихъ достойныхъ поступковъ, продовжае на чимъ разъ высшу скалю свою закулисову дѣяльнѣсть въ цѣли чорненія учителей, ба навѣтъ цѣлыхъ товариствъ, особливо рускихъ, передъ поодинокими особами всякого стану. Такъ якъ компетентна власть не чуе ся до теперъ еще споводована положити конецъ сему невыносимому положенію, чуемо ся на подставѣ нашої задачѣ: обороны руского народа, до котрого належать учителей и нашій товариства, змушений описати подробно цѣлу сю брудну справу въ слѣдующѣмъ числѣ нашої газеты, щобъ отворити уже разъ очи всѣмъ, вѣрующимъ гладкимъ и маснымъ словамъ улюбленого пана директора.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ПАНИЧЬ.

(Повѣсть изъ козацкого жия.)

Написавъ Ю. Федьковичъ.

I.

Дорогою на кладбище (цментарь) иде дякъ потыкаючись и верзитъ хрыплымъ голосомъ „Святый Боже.“ — За нимъ несутъ чотыри убогіи люди нескрыту домовину съ необгблѣванныхъ дощокъ, за домовиновъ иде нѣжній, простоволосый, блѣдый, заплаканный парубокъ, а за парубкомъ шкутульгае слѣпый, старый песъ, понуривши и собѣ бѣдну свою голову. — Се бувъ разъ похоронъ за себе!...

На кладбищу стояла уже яма выконана,

готова. — Трупоносы спустили въ ню домовину, загребли, зробили могилку, взяли дяка, котрого горѣвка совѣмъ уже зъ нѣгъ звалила на порожній мары, тай помчали въ село, а надъ гробомъ укліякъ парубокъ конецъ голѣвъ, а песъ лягъ конецъ нѣгъ. — Оба матбути плакали, а може и не плакали, бо одному слѣзъ не ставало, а другому очій, отжежъ нѣчимъ було плакати.

А покойникъ? — хто ѓнъ бувъ? — що ѓнъ бувъ? — ѓтки ѓнъ бувъ? — Нѣхто не знае. — Отъ те тѣлько знали, що ѓнъ — Панько звавъ ся, що зайшовъ сюда, уже двацять рѣкъ тому, зъ далекои стороны, що приѣхъ съ собовъ малого хлопчика у чотыри рѣчки, що упроеивъ съ у одного не дуже богатого господаря у комѣрне, и що деньками и себе и хлопчика годувавъ, працюючи день и нѣчь якъ той чорный вѣлъ.

А хлопчикъ — Михасъ звавъ ся — Господи, що за прекрасне дитя було!... якъ той ангеликъ намаліованный!... а то такъ, що якъ бывало на улицю выбѣжитъ, то каждый, хто лишь иде, его заразы и на руки возьме и обцѣлюе и обдаруе и не може налюбуватись таковъ миловъ дитиновъ, а нѣхто вже такъ, якъ та стара циганка Хима, що ему и сорочички раптуховѣ пошила, и убранный капелюшокъ справила, и свитку, и чобѣтки, и совѣмъ нимъ таки опѣкувалася, пеначе та мама рѣдна, бо его вѣгды и обпере, и змье и зчеше, и погодуе деколи, а другій хлопцѣ — а вадъ зъ зависти — и призвали его паничемъ. — Отъ ѓнъ паничемъ и вырѣсь, а вырѣсь у прехорошого парубка, русявого якъ золото, а румяного якъ рожа. — И чомужъ бы нѣ? — бо хотъ и въ розкошахъ не рѣсь, але и нужды нѣякои не знавъ, дяковати Богу, Панькови, и циганцѣ Химѣ.

А якъ минуло Михасеви рѣковъ шѣстьнацять, тогды запонала и его лиха година. — Циганка Хима щезла зъ села мовъ подъ землю внала, Панько ставъ на здоровю запенадати, а далѣй и зъ постелѣ не вставати; отжежъ довелось Михасеви и на себе и на хорого заробляти, а слабѣсть, якъ то кажутъ, дорогій гѣсть: чотыри роки его въ чужѣй наймаѣнѣ хатѣ тримати и прѣимати, то не чотыри дни. Тогды и Михасеви румянцѣ поблѣдли, и очи въ голову запали, и козацкій станъ змаривъ, якъ се мы его видѣли идучи за некрытовъ домовиновъ покойного Панька, а ѓтакъ сумуючи у головахъ надъ его гробомъ.

И довго сумувавъ ѓнъ надъ могилѣвъ покойника, ажъ до самого смерьку сумувавъ.

— Ве́дякѣ гадки пересувались ему у голо-
вѣ, одна сумѣща та чорнѣща ѳтъ другой. —
„Що менѣ теперъ робити?“ думае ѳнъ собѣ;
— тутъ вѣ селѣ нема менѣ пробутку, бо...
оѳъ Боже милый, чому я такий бѣдный на
свѣтѣ, чому не такий богатый, якъ той Ан-
дрѣй, старого Лавра сынъ отсе? — Тогда
бы я знавѣ що робити, а такъ...

„А такъ робити мешъ, що тобѣ стара
Хима скаже!“ обѣзвавсь здоровый голосъ
зъ за плечей, а то такъ дзвѣнко, що переполо-
шений Михасъ якъ опареный на ногахъ ставъ.
— Хима зареготалась: „Гарный зъ тебе козакъ
буде, коли ѳтъ старой бабы перелякъся!...“

„Чижь не козакъ?...“ каже Михасъ, об-
зыраючи свои худѣ, мѳзольавѣ руки, и усмѣх-
нувшись гѳрко.

„А я тобѣ кажу, що ты ще сеи ночи
со мноувъ у козаки поѣдешь?“

„Такъ — то не кажу. — Але на чѳмъ?
— на веслѣ, на кочерзѣ, або на охабленѳмъ
вѣнику? —“

„На воронѳмъ кони, у ясиѳѣ, позолоче-
ной зброѣ, у кармазиновѳмъ жупанѣ, у ка-
бардовой шапцѣ, ѳтъ що!“

„Волѣли бы менѣ твои чорты пять ты-
сячъ червонныхъ дати, а не вороного коня
та ясную зброю, до котрой я анѣ силы анѣ
складу не маю. — Чортамъ, кажутъ, все воз-
можно. —“

„Хиба Сабатова Мѣтрана чортъ, чи що?“

„Мѣтрана?!... О, не край мое сердце,
циганко!... Мѣтрана!... То она абы...“

„Она тобѣ и коня справила, и зброю,
и велитъ тобѣ, ще сеи ночи со мноувъ у ко-
заки ѣхати, ѳтъ що!“

„У неижъ нынѣ заручины...“

„Заручины ще не слюбъ, а до року —
бо така межи ними умова — ты сто разъ
богатѣй будешь, якъ Лаврѳвъ Андрѣй. —
А старому Сабатови — якъ ты самъ знаешь,
той зять, котрый му бѳльше червѳнцѣвъ на
стѳлѣ ѳтрахуе.“

„Не знаю, ѳтки ихъ взяти...“

„Се вже моя жура, хлопче. — А те-
перь ходи, бо вже пѳзно. — Мѣтрана тебе у
вишневѳмъ садочку дожидаетъ: попрощаетсь,
помѣняетсь перстениями, а ѳтакъ со мноувъ у
козаки! — Гурра!...“

Се сказавши, потягла Хима здумѣлого
Михася силоувъ за собою а слѣпый пѣсь ѳ-
ставъ ся на Паньковѣй могилѣ. (Конецъ буде.)

ДУМКИ.

I.

Ой по горѣ, по долинѣ
Все съ весною ѳтжило,

Лишь одно, то руске сердце
Тужить, якъ тужило.
Нуже, братья, веѣ до дѣла,
Треба лѣдъ розбити,
Щобъ могло и руске сердце
Съ весною ѳтжити!

II.

Не кидай тоненькѣй щепикъ,
Щѳ не давъ ще плоду;
Не складай рукъ, що не видишь
Поступу народу!
Прѣйде часъ, а щепъ дастъ внукамъ,
Якъ не тобѣ, плоду;
Прѣйде часъ, съ нимъ доля-воля
И твоему роду!

III.

Не жури ся, що сусѣдъ твоѣй
Поставивъ палату,
А ты ледво звѣзъ камѣнье
И дубы на хату!
Сусѣдъ злѣнивъ на пѣсочку,
Людей туманити;
Мы двигнемъ на пѳдвалинахъ,
Щобъ вѣкъ вѣ пѣй прожити.

IV.

Ты для хлѣба пѳшовъ вѣ наймы,
Вчинивъ ся чужого;
Я голоденъ, за то вѳльный,
Придержуюсь своего.
У тебе лишь дѣтей, жѣнки
И власна выгода;
У мене я, жѣника й дѣти
Частинка народа.

Омелянъ Олексѳвъ.

Хемѣя Г. Е. Роскоего профессора хемѣѣ
вѣ Манчестерѣ

перекладживъ на рускѣй языкъ В. Шухевичъ цѣна 40 кр. wyda-
ло „Руске товариство педагогичне у Львовѣ“

Житѣе и Подвиги св. Кирила и Методѣя.

Наданѣ общ. им. М. Качковского во Львовѣ за Мартъ 1885. —
64 стор. — Цѣна 10 кр.

Пѳдписаний завѣдомляетъ П. Т. Пу-
блику, що ѳтбувши довшу практику на
дентистичной клиникѣ при университетѣ
вѣ Галѣ пѳдъ проводомъ проф. дра Гол-
лендера, поселивъ ся вѣ Чернѳвцяхъ и
выконуе веѣ вѣ ѳбъемъ деитистики вхо-
дячѣй дѣлания пѳсля найновѣйшихъ засадъ
науки.

Ординуе ѳтъ год. 8—12 передъ и 2—6
по полудни.

ПЕТРО КАДАЙСКѣЙ

въ Чернѳвцяхъ ул. Руска ч. 9.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 15. (27.) кожного
місяця.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:
на цілый рікъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковини» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улиця Силени ч. 7), куда
всѣ дописи адресувати на-
лежить.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖЕ-
нія обшляють ся якъ найде-
шевше.

Ч. 11.

Чернівцѣ, 1. Червня (13. л. Юнія) 1885.

Рочникъ 1.

П О В Ы Б О Р А Ж Ъ.

„Богу дякувати, що уже по выборахъ!“ скажуть нові послы; бо тревожѣ, клопотамъ и выдаткамъ конецъ; „Богу дякувати!“ скажуть и честніи выборцѣ; бо покусамъ и нападамъ конецъ; „Богу дякувати!“ кажемо и мы; бо конецъ выборѣвъ, то конецъ бесовѣтому наворотаню народа на блудну доро-гу, ведучу его въ пропасть; одинъ тільки Дармофѣдовъ Микита Хрунь скаже: „Шкода, що такъ скоро минуло, бо и гарно то було, съ панами брататись, ѣсти, та упиватись!“

Ну, колижъ выборы минули, застановѣмъ ся теперь надъ тымъ, що мы, буковинскіи Русины, здѣлали, що здобули и що за науки вынесли мы изъ тяжкой муки?

Буковинска политична „Рада Руска“ по-ставила була, якъ нацимъ читателямъ вѣдо-мо, тільки на 2 рускіи повѣты своихъ канди-датѣвъ. По довгой парадѣ, зрѣлоу розважѣ, затыгнувши у компетентныхъ особѣ до-тычній пѣтрѣбній вѣдомости, оголосила она кандидатуру двоухъ мужѣвъ, котрыхъ выбѣръ подавъ бы бувъ рядови певнѣсть, що пред-ставителѣ руского народа пойдуть съ нимъ, выбѣръ сихъ двоухъ русскихъ кандатѣвъ бувъ такожъ и певный, скоро бы рядъ бувъ при-ставъ на ихъ кандидатуру. Щожъ стало ся? На перше запытанье Русинѣвъ въ сѣмъ дѣ-лѣ стримали они ѣтновѣдѣ, що за скоро прій-шли, го изъ побѣчныхъ примѣчанъ увидѣли Русины, що на сю ѣтновѣдѣ нема що пола-гати, отже они удали ся вышше. Тутъ при-звано ихъ управлене желанье и згоджено ся на ихъ прозбу, выкидаючи тільки якогось

справоздана зо стороны третей, до котрой Русины якъ сказано, уже удались були. Ми-нувъ день за днемъ, наступила послѣдняя хвиля передъ выбораки — а певной вѣсти якъ нема, такъ нема. Здавшись на то, що хто мовчить, той згоджуесь, починили Русины свои кроки, увѣдомили выборцѣвъ, прилагодили що можно було, ажъ тутъ грѣмъ изъ ясного неба, надходить вѣсть въ по-слѣдній день передъ выборами въ урядо-вой газетѣ, що кандидатура министерска по-ставлена „Рускою Радою“ безъ вѣдомости и согласія (!) дотычнои особы. На пѣдставѣ вѣ-домости изъ найпевнѣйшого жерела запев-няемо русскихъ выборцѣвъ, що вѣсть офиці-альной газеты безосновна; знаемо, добре якъ все скоилось, знаемо и то що та сама особа, котра Русинамъ на ихъ запытанье про выбо-ры сказала, що прійшли за скоро, заявила у Вѣдни, що Русины прійшли за пѣздню, коли уже мандаты розданіи були. Изъ сего пѣзнасть кождый прикре положенье „Рускои Рады“ передъ выборами, пѣзнасть, що все склалось на умыслѣне обаламученье выборцѣвъ рус-кихъ, на що панове критики политики „Рус-кои Рады“ свою ласкаву увагу звернути зво-лять.

Цѣла дѣяльнѣсть предвыборча руска об-межилась на ѣтозву „Рускои Рады“ на 10 чиселъ нашої газеты и на скѣлькохъ ревныхъ патріѣтѣвъ на провинціи, на певно малый то рухъ, но еще до теперь наибѣльшій зо всѣхъ выборѣвъ.

Щожъ здобули мы сѣмъ такъ малымъ рухомъ? Зо взгляду на противну намъ силь-

ну агитацію такъ могучихъ факторѣвъ, особливо зо взгляду на наше забаламученъ здобули мы много въ тыхъ 32 голосахъ ѣтнанихъ нашому противнику зъ власной вѣльной волѣ рускихъ выборцѣвъ. Есть то величезный успѣхъ такъ малого труда, якого мы, Русины, до его осягненія доложили; есть то певна надѣя и порука на близьку побѣду правды надъ ложею; есть то знакъ, що наша доля въ нашихъ рукахъ, що дни панованія нашихъ ворогѣвъ вже почислені; есть то найлѣпшии доказъ, якъ голословни и ложни слова тыхъ слабодухѣвъ, котри не мають надѣи на лѣпшу будучиность буковинскихъ Русинѣвъ и заклавши руки выжидають чужой помочи або зъ розпачи и задля пошанованія своихъ матеріальныхъ выгодъ переходять въ таборъ ворогѣвъ народа; есть то въ конецъ наука, що намъ треба тѣлько працѣ, працѣ и еще разъ працѣ надъ просвѣтою нашего народа, котрый такъ ясно доказавъ, якъ легко его допровадити до самоѣзнанія, до ѣтванія, до побѣды.

Томужъ то, буковинскіи братя-Русины, лучѣмъ ся и працоймо ѣтъ теперь неусинно надъ просвѣтою народа а здобувши за такъ коротку хвилю 32 голоса, здобудемо напевно за довгихъ 6 а властиво 5 рѣкъ сотки, а тогды мусять и съ нами числитись, бо якъ буде въ своѣй хатѣ своя сила, то буде въ нѣй и своя правда и воля!

НОВІИ ПОСЛЫ.

На Буковинѣ не выпали еще нѣодни выборы такъ некористно для правительства, якъ сегорѣшніи выборы до рады державной. Два правительственни кандидаты перепали 3 разы, прочимъ не удалось бути якъ перше одноголосно выбраними, а число послѣвъ противныхъ правительству побѣдилось. Президентъ нашей министеріи поставивши собѣ за задачу примиренъе и рѣвноуправленъе австрійскихъ народѣвъ може за то подякувати провѣдникови политики на Буковинѣ, котрый поступаючи по тѣйже дорозѣ, якъ до теперь, побѣдиль и укѣпиль оппозицію противъ правительства, въ котрого имени мѣсто приреченого примиренія ширить розъяренъе, природный наслѣдокъ не рѣвноуправленія але панованія одной партійки надъ всѣ-

ма народами Буковины. Послѣдний выборы показали и дасть Богъ, а будучиность докаже еще яснѣйше, що дотеперѣшня „политика двоухъ баронѣвъ“ має противъ себе цѣли народы, котрыми бароны, якъ ихъ кандидаты то высказали, не пытаются: побачить и панъ графъ, дай Боже лише, чтобы не за поздно, що требусъ бѣльшого пошанованія и уваженія, чи слово дане барономъ баронови, чи доля и воля народѣвъ.

Наибѣльше пораженъе потерпѣвъ правительственный кандидатъ п. Косовичъ въ мѣстахъ Сучава-Радѣвцѣ-Серетѣ, де отримавъ мимо всякой помочи зъ вышше 634 голоса, коли Дръ Томащукъ однимъ словомъ здобувъ собѣ 1099 голосѣвъ; другою жертвою правительственной помочи унавъ п. Кохановскіи, котрый одержавъ въ Черѣвцяхъ, для котрого мѣста много здѣлавъ, тѣлько 982 голоса, коли противный кандидатъ П. Вагнеръ зѣставъ выбранный 1399 голосами; кажемо п. Кохановскіи навъ жертвою и то наиправду, бо коли вышло на верхъ, що его выборъ має служити пѣдпорою дотеперѣшной „баронской“ политики, має утвердити панованъе румунизаторѣвъ, тогды звернулись сотки выбирателѣвъ, котри булибъ пѣшли за дотерѣшнимъ посломъ, на противну сторону, а многіи ѣттягнулись ѣтъ голосованія. Не доможуть панамъ баронамъ протесты, ба навѣтъ и новіи выборы; бо число прозрѣвшихъ „баронску“ политику взростае съ каждымъ днемъ, а противъ переконанія не помогутъ и багнеты. — Жаль намъ було Славянина перенавшего по другѣмъ разѣ въ черновецкѣй палатѣ торговельной, де 9 противъ 6 голосѣвъ выбранный п. Поперъ противникъ ряду, но трета неудача баронской политики жертвующей Русинѣвъ панскимъ забаганкамъ була заслуженою карою.

Въ бѣльшихъ посѣлостяхъ выбрано правого и народотерпимого мужа архимандрита Чуперковича замѣсть дотеперѣшного проф. Митрофановича, хотя п. баронъ мали казати, що Зота мусить выбранимъ бути, бо рядъ жєлае тыхъ самыхъ послѣвъ, шо були до теперь; отже такъ то и выборъ о. Чуперковича неудача по сторонѣ ряду. — Панове бояре выбрали п. Григорчу (80 голосами) а п. Стырча (72 голосами) противъ п. Шимоновича (42 голоса) и п. Мустаца (35 голосѣвъ); якъ видно и тутъ була велика оппозиція баронскѣй политикѣ, а шо выборъ удавъ ся завдячити мають п. п. бароны тѣлько передвчасному зобовязаню многихъ выборцѣвъ, котре але пѣсля слѣвъ самыхъ зобовязанныхъ бѣльше не удасться.

Румунскій патріотъ якъ богатый президентъ карного суду п. Питей отримавъ въ округахъ сѣльскихъ Сучава, Радѳвць и Кимполунгъ одинъ одиѣсенъкій голосъ, коли п. баронъ Пина оставъ выбранный всѣма прочими; п. министеръ зрѣкъ ся однако сего мандату а принявъ выборъ изъ Каринтинъ, де ледво 20 голосами перейшовъ; мы певий, що при новыхъ выборахъ не вийде въ сихъ повѣтахъ пѣякій правительственный кандидатъ такимъ числомъ голосѳвъ, выборъ барона Пина бувъ заслугою его самого, а пѣякого иншого барона

Остае намъ на конецъ записати имена и рускихъ (!) послѳвъ изъ Буковины; суть ними славный дотеперѣшній посолъ Янку Зота и новый Янку Луну; першій выбранный противъ 32 голосѳвъ, зъ котрыхъ 30 унало на п. Купчанка, а послѣдній дѳставъ при помочи старостѳвъ еѣ. 260 голосѳвъ, на коли на его противника, на „батька,“ п. судію Купеца (якъ то саміи выборѣѣ говорили) нало 105 голосѳвъ. Примѣчаемо тутъ, що въ обохъ сихъ округахъ попередно вийшли правительственный кандидаты одноголосно.

Въ Галичинѣ боролись Русины съ правительствомъ, съ Поляками, со своимъ рѳднымъ митрополитомъ, и съ жидами, не диво отже, що вийшли зъ дотеперѣшнихъ послѳвъ тѳлько сов. Ковальскій и о. Озаркевичъ, и еще 3 послы Русины, о котрыхъ судити не хочемо; бо придержуемось засады: „По дѣламъ ихъ познаете ихъ,“ суть то слѣдующіи послы: о. Михайло Сѣнгалевичъ, о. Корнило Мандычевскій и Ксенофонтъ Охримовичъ.

Возмѣтъ собі прикладъ, буковинскій выборѣѣ, изъ Вашихъ галицкихъ братѣѣвъ, котріи боролись якъ львы за своихъ мужѣѣвъ, а познаете то по голосахъ, кѳлько на рускихъ кандидатѳвъ унало а було ихъ въ многихъ повѣтахъ лише о скѳльконацять менше и то тому лишь, що выборѣѣ не вывели добре имя своего кандидата, котріи голоса вороги заразъ уневажнили. Такимъ то способомъ, силовъ и рѳжними ворожими пѳдступами, надъ котрыми дума державна радити и рѣшати буде, вийшли послами не Русины а ихъ противники. Кѳнчимо надѣєю на Бога и на свѣтло науки, они поможутъ Русинамъ небавомъ вже побороти ворогѳвъ.

Кирило-Метѳдіевскій праздникъ Славянъ буковинскихъ.

Мимо грозячихъ листѳвъ и интригъ всякого роду, мимо роздору сѣяного вражою рукою межи буковинскихъ Славянъ отбуло ся

въ Чернѳвцяхъ 27. Мая (8. Червня) с. р. славянске торжество въ память 1000-лѣтія смерти св. Метѳдія надъ спѳдѣванье великолѣпно и св. учителѣѣвъ-дѳскурѳвъ достойно.

Передъ полуднемъ отъ 9. до 10. години отпраивъ пралатъ и деканъ Дрѣ Игнатій Корницкій въ римскѳмъ костелѣ богослуженье, потѳмъ отбули ся въ гр. к. церкѣѣ два богослужения, именно читавъ о 10. години ѳрмено-католицкій парохъ черновецкій, инфулатъ, апост. протонотаръ и почетный гражданихъ мѣста Черновець кс. Флоріянъ Мигульскій въ асистенціи двоихъ священниковъ тиху службу Богу, на конецъ котрой убравшись въ инфулу и съ крѣжою въ рукахъ удѣливъ зѳбраннымъ Славянамъ благословенье.

О 11. години началась служба Бога послѣ гр. обряду, котру ѳтслуживъ черновецкій деканъ и конесторскій совѣтникъ О. Келестинъ Костецкій въ асистенціи двоихъ священниковъ и двоихъ дьяконѳвъ. При кѳнци Богослужения вознѣсь о. деканъ многолѣтствіе св. Отцю Папѣ римскому, преосв. митрополиту львѳвскому, епископу станиславѳвскому и братьямъ Славянамъ.

Пѳдъ часъ обохъ богослужений спѣвавъ гр. к. мѣщанскій мѣшанный хоръ пѳдъ проводомъ п. Горецкого. Було се першій разъ, що мали мы спѳсѳбность на власній уха чути сего спѣву, котрого слава мимо такъ недавного заведеня рознеслась Буковиною, и признаемо щиро, що мусѣли мы зѳбрати всѣхъ силъ, щѳбы не вырватись по каждой пѣсни съ голоснымъ „славно,“ такъ якъ въ нашѳмъ головнѳмъ мѣстѣ мы на однихъ тѳлько концертахъ маимо спѳсѳбность почути мѣшаного хору. Особливе миле враженье зробили на насъ пѣсни: „Достойно есть,“ „На многа лѣта, Владыко!“ и „Да буде имя Господне,“ композиціи самого управителя и славно звѣстного заложителя церковныхъ хорѳвъ, котрый своимъ милымъ поступованьемъ, вѳльнымъ ѳтъ всякого всѣмъ майже диригентамъ свойственного грубого надутя, умѣе не тѳлько учити по и замиловати до спѣву во славу Бога и матери Русн. Мимо будного дня численно зѳбранныи Славяне: Русины, Ляхи и Чехи безъ рѳжницѣ вѣроисповѣдания оставили доперва въ полудне храмъ Божій принявшій по словамъ Христа всѣхъ, и вийшли въ святочнѳмъ настроеніи.

Одній тѳлько православный Русины мусѣли память своихъ рѳдиѣйшихъ первоучителейъ святкувати въ гр. к. церкѣѣ, такъ якъ буков. гр. пр. митрополитъ Sylvestru Moraru заборонивъ зъ политичныхъ взглядѳвъ (!)

отслужити наймлену комитетомъ службу Божу въ православної церкви, чого до теперъ и найобдѣйшому християнинові еще не отмовлено; не диво отже буде, если при такихъ обставинахъ справдитъ ся колись надѣя пани римского: „O, mei Rutheni, per vos orientem convertendum spero!“ коли православный митрополитъ есть, якъ изъ сего выходитъ, сторожомъ румунизаторскихъ тенденцій, а не православия.

Того самого дня устроили помянуті три славянскі народности въ просторной саліи Бестского театру музыкально-декламаторскій вечеръ, котрый мимо того, що перворядніи музыки черновецкі славянского роду отказали ся отъ участія, и мимо неусищучихъ до послѣдней минуты забѣговъ ворожихъ душъ, вынавъ отлично и згромадивъ таке поважне число буковинскихъ Славянъ, (ба навѣтъ и умѣркованныхъ Нееславянъ) якого мы разомъ еще не бачили. Вечеръ начавъ ся поѣля программы рускимъ отчитомъ п. Коралевича про житє и подвиги св. первоучителѣвъ Славянъ, котрый завывавъ Славянъ до згоды, любви и мира межи собою и съ другими народами, а не, якъ то фанатичній вороги Славянъ сподѣвались и голосили, до ненависти и незгоды. „Слезы закрутились мей въ очахъ,“ говоривъ щирый по умѣркованый Румунъ, „подо часъ отчиту, содержавшого якобы програму одного для Австрій спасительного мирного и дружескою житя вѣхъ народѣвъ.“

По отчитѣ отспѣвавъ численный мужескій хоръ подо проводомъ п. Горецкого чувствительно чаруючу пѣснь Вербицкого (слова Гушалевича) „До Зорѣ.“ Здавалась она намъ бути щирою молитвою о згodu мѣжъ Славянами, о лѣвшую долю; бо туга наша, то наслѣдокъ недолѣ, а недоля то оwoчь незгоды. По польскѣй декламациі п. Кляйна отиграли Чехи п. Леншій и Калавскі на скрипкахъ и фортепьянѣ „Adagio и finale“ изъ VI. концерту Rodé, по чѣмъ хоръ отспѣвавъ по польски „To święty pański dzień“.

Тутъ выголосила наша знаменита декламаторка панна Страхоцка Ольга патріотичну поезію Н. Устыяновича „До Руси.“ Чули мы ей вже другій разъ, но такі слова отдані съ такимъ жаромъ правдивого патріотичного чувства здалось бы байдужнымъ сынамъ Руси почути деіне, о истинѣ нашихъ словъ свѣдчили найгучѣйшій „слава“ того вечера.

Панѣ Жигадевичова и панна отиграли разомъ „Ouverture Suppe-ro“ и „Skarbczyk pieśni narodowych,“ зъ которыхъ розумѣе ся подобались особливо послѣдній.

Хоръ мужескій отспѣвавъ зновъ двѣ патріотичніи пѣсни чesкѣ: „Czechoslovani“ и „Staroceska,“ котрі такъ своею красотою якъ и отличнымъ выкананьемъ выкликали громкі оплески.

Знапа нашимъ читателямъ уже изъ свѣдѣній класичной hry паниа Тариовецка отограла на фортепьянѣ „Шумку Украиньску“ Завадекого и руску пѣснь „Соловѣй“ Делера элегантеко, съ легкостію, вервою и необычайною зручностію.

По томъ выступивъ п. Никодимъ, декламаторъ-дилетантъ якихъ рѣдко, и выголосивъ чesку поезію.

Яко передпослѣдній номеръ програмы отспѣвала наша артистка панна Марія Романовичъ съ паномъ Ерофтеемъ Пигулякомъ дуо на сопранъ и альтъ: Не забуду, не забуду! (слова Гушалевича) съ такою чувствительностію, яка хибя самого поэта и композитора одушевляла. По короткомъ отпочинку поднялась занавѣса, а зумѣлымъ очамъ зрѣтелѣвъ представивъ ся слѣдующій образъ: По обохъ бокахъ цѣлой сцены перетвореной въ живій огорождъ прибранный въ гербы и хоругви австрійскій, рускій, польскій и чesкій стояли два довгі ряды спѣваковъ въ чорной одежи, въ глубинѣ сцены на подвышшенію стоявъ прехорошій цвѣтами увѣнчанный транспарентъ представляющій св. Кирила и Методія въ больше якъ природной величинѣ (робота нашего знаменитого маляря проф. Юстина Пигуляка), у ногахъ своихъ первоучителѣвъ хорошо угрупованіи сидѣли женщины и дѣти въ рускихъ, польскихъ и чesкихъ костюмахъ, на колѣи мужчины тыхже народѣвъ стояли мовъ бы на стражи коло своихъ просвѣтителѣвъ. Разомъ съ картиною поднявъ ся милый звукъ „И ми ну“ написаного нашимъ поетомъ-композиторомъ о. Из. Воробкивичемъ нарочно на сей празникъ. —

Еще разъ на конецъ пѣсни заблело яскраве свѣтло и озарило чудесну групу Славянъ и празникъ закінчивъ ся скромно но достойно по примѣру житя св. Апостолѣвъ. — Такъ почтили буковинскій Славяне память своихъ первоучителѣвъ разомъ, якъ то подобае дѣтемъ одной матери, познали ся взаимно, чи и зближились другъ къ другу, то поваже будучность.

ДОПИСИ ИЗЪ СЕЛА.

ВОЛЬНІИ ВЫБОРЫ.

2. — Кѣдманъ, 18. Мая 1885. Вашій читательъ будутъ цѣкавіи познакомити ся съ от-

бувшими ся выборами посла до думы державнои дня 17 Мая 1885 въ Кѣцмани, тому хочемо имъ о томъ такъ важномъ дни гдещо написати.

Многі зъ выборцѣвъ появивши важность дѣла явились назначенного дня дуже рано въ Кѣцмани, щобы еще предъ ходомъ выбору съ своимъ единомышленниками въ такъ важномъ для Русинѣвъ дѣлѣ порозумѣтись. Однакожь яке дивне чувство овладѣло нашими выборцами, коли они ледво злѣзши зъ возѣвъ узрѣлись середъ жандармскихъ шпичокъ и шабелъ, а ще бѣльше, коли имъ жандармами заказано було одному съ другимъ говорити. Отверживъ ся котрый зъ выборцѣвъ противъ волѣ жандаря съ однимъ або съ другимъ поговорити, то и мавъ приємность познакомитись ближе съ рукою або и кольбою пана жандаря. Мало по малу позбѣждалось бѣльше число выборцѣвъ а разомъ съ ними поприлѣзали и панове агенты Дра Зоты рекрутуючі ся зъ шанталавыхъ наикѣвъ и латаныхъ шляхтунѣвъ. Съ тымъ и почавъ ся бѣльшій рухъ межи выборцами. Каждый агентъ мавъ бѣльше или менше число выборцѣвъ на около себе и еще въ послѣдній хвили розказувавъ имъ, якій то добрый и розумный кандидатъ поставленный зъ вышше, п. Дрѣ Зота, и кѣлька добра ѡнъ нашимъ селянамъ въ Вѣдни выклопоче. Рѣжний байки о Дрѣ Зотѣ розказували нашимъ селянамъ и священники румунизаторы, котрымъ много на томъ залежало, щобы апостола румунизаціи зновъ выбрано, знаючи що такимъ поступомъ угодить такъ требованьямъ свѣтлой митрополичей консисторіи якъ и напору изъ вышше, а не менше и своимъ вынародовляющимъ бажаньямъ. Всѣ они славили и голосили ино одно имя Дра Зоты. А такъ якъ тоє имя було выдано п. жандарямъ гасломъ зо стороны достохвального п. капитана, такъ они найменше не перешкоджали панамъ агитаторамъ въ такъ важной акціи. Небавомъ явилось и нашихъ кѣлька священникѣвъ, знаныхъ нашому народови яко добры патріоты, и коло нихъ зѣбралось велике число выборцѣвъ, требуючи ѡтъ нихъ объясненія въ дѣлѣ предстоящихъ выборѣвъ. Розумѣе ся, що нашъ священники-патріоты напѣмнули нашихъ выборцѣвъ, щобы якъ одинъ мужъ на Брн. Конрада голосували. Однакожь, тѣлько що вымовлено имя „Конрадъ“, такъ и зновъ начала жандармерія выборцѣвъ розганяти, толкуючи, що тутъ нѣхто не смѣе (!) о министрѣ Конрадѣ говорити и що его нѣхто тутъ яко кандидата не знає — тутъ мы знаємо лишь пана Дра Зоту. Тѣ слова вызвали середъ выборцѣвъ велике негодованье и

можно було почути не одного „А на щожъ насъ тутъ скликали, коли уже и безъ насъ собѣ посла выбрали!“ Другій зновъ говорить: „А що то, чи мы розбѣйники, що насъ оточили жандарями, що и несмѣємо вѣльного слова вымовити? такъ мы вѣльный пѣдданій нашего найяснѣйшого Монарха, то можемъ и вѣльно говорити о дѣлахъ, котры насъ обходятъ и котры намъ на сердци лежать!“ Рухъ чимъ разъ бѣльше взмагавъ ся, а при нѣмъ и робота жандармеріи. Навѣтъ и панъ староста и панъ комисаръ повѣтовый удали ся межи выборцѣвъ и начали ихъ сами власными руками розсувати.

Зрозумѣли нашъ выборцѣ, що означаютъ слова пана Ортинского и не одинъ сей часъ сказавъ: „Если намъ не позволятъ выбирать пана Министра, то мы собѣ другого кандидата поставимо а на пана Зоту, которого мы вже разъ були выбрали и котрый черезъ 6. лѣтъ о насъ Русинахъ на Буковинѣ живучихъ и не спѣмнувъ, тымъ менше щобы для насъ що зробивъ — голосувати такъ не будемо!“

Зрозумѣли паны, по чому локоть кваши и куда стежка въ горохѣ, употребили иницю штучку, щобы намѣренье выборцѣвъ збити. Сей часъ обвѣстили выборцамъ, щобы всѣ поступили въ салю назначену для выборѣвъ такъ якъ тамъ заразъ выборы розпочнуть ся.

Першій, котры посунули за панами були священники-румунизаторы и заушники пана Дра Зоты. Вслѣдъ за ними, не осталось бо имъ ничо иного — поступили и нашъ ревний рускій выборцѣ. Вступили въ салю, — комисія выборча була уже выбрана, властиво назначена паномъ Ортинскимъ. Засѣдали въ нѣй 4 священники (межи тыми отецъ Мартыновичъ, що до теперъ здававъ ся бути Русиномъ) и три селяне. Мартыновичъ зѣставъ выбранный на предѣдателя и яко такій прочитавъ выборцамъ передъ всѣмъ важнѣйшій параграфъ зъ закону ѡтносячогоса до выборѣвъ, а потому промовивъ къ выборцамъ якъ слѣдує: „Найяснѣйшій нашъ Монарха назначивъ сегоднѣшний день для переведенья выборѣвъ въ нашѣмъ окрузѣ. Зъ той причины Вы, панове выборцѣ, тутъ зѣбрали ся. Есть то моею должностію Васъ упѣмнути, щобысьте ваши голоса не давали на бѣльше кандидатѣвъ, а лише на одного, бо если розстрѣлите вашъ голоса, примѣтивъ о. Мартыновичъ, то будемъ мусѣли еще разъ голосувати а до того потрѣбно багато часу и працѣ. (А у о. Мартыновича бачите мало часу!) (прим. Ред.) „Я зъ моѣй стороны, зъ взгляду на то, що нашъ найяснѣйшій Монарха

(sic!) и наше правительство собѣ того жєлає, чуюсь обов'язанимъ дати мѣй голосъ на пана Дра Зоту." Сему примѣру розумѣє ся слѣдували и рѣшта панѣвъ зъ комисіи. Велѣдъ за членами выборчої комисіи голосували выборцѣ Кѣцманецкого, а за ними Заставицко-го округа и то, якъ предвидѣти можна було за паномъ Зотовъ; однакожъ найшли ся мужѣ, котрі противъ своего переконанія и противъ своѣй совѣсти голосувати не могли и не подалісь направленію даному имъ священниками-румунизаторами и панами агитаторами, але слѣдуючи своѣй вѣльній воли и своему переконанію дали своѣй голосъ на пана Григорія Купчанка, редактора у Вѣднї, на котрого въ послѣдній хвили рѣшили ся були. Не велике число голосѣвъ звернувъ п. Купчанко на себе всего лише 30; однакожъ и то мале число голосѣвъ служитъ намъ доводомъ, що нашъ бѣдный рускій буковинскій нарѣдъ приходитъ мало по малу до самопѣзнанія т. е. до пѣзнанія своего достоинства, своихъ правъ и своѣй силы. Служать бо тыхъ 30 голосѣвъ намъ дальшимъ доводомъ, що анѣ пѣдкупство, анѣ пѣдетуцъ пѣдлыхъ агитаторѣвъ, анѣ хитрѣсть панѣвъ проводирѣвъ, анѣ солодкій слова паншому народови накінє-ныхъ священникѣвъ-румунизаторѣвъ, анѣ навѣтъ вооружєна сила, и розличнї инїї махи-націи не въ силѣ, звести вже вѣсѣхъ зъ доро-ги вѣльного переконанія и употребленія зако-номъ намъ запоручєныхъ правъ. Маємо въ Бога надѣю, що та моральна сила и мужє-ственна ѣтвага, котра оживляла нашихъ 30 ревнїхъ русскихъ выборцѣвъ при сєгорѣчныхъ выборахъ, на котрыхъ чолѣ стоявъ сєлянинъ п. Циганчукъ изъ Дубовець проникне мало по малу душу и сердце другихъ нашихъ добромьслящихъ и любовь къ всему питомо-му рускому выгрѣваючихъ Русинѣвъ и тї, — дастъ Богъ дѣждати. — при слѣдующихъ вы-борахъ якъ муръ стануть до выборѣвъ соє-динєнными силами, чого нашъ Найяснѣйшїй Монархъ тѣлько жєлає.

(Румунизаторскїй рухъ въ шко-лахъ.) Дня 20. Мая с. р. ѣтбула ся сєго-рѣчна конференція учителѣвъ черновецкого замѣского округа въ комнатахъ школы въ Садагурѣ. Пѣдъ часть конференціи одержавъ п. Цикалякъ учитель зъ Чагра слово и мавъ ѣтчитъ въ румунскѣмъ языкѣ, а при кѣнци поставивъ кѣлька предложєнь. П. надзыра-тель школъ запросивъ его, щобы свои пред-ложения повторивъ въ нѣмецкѣмъ языкѣ, щобы вѣ члєны конференціи голосувати могли. Но дармо! П. Цикалякъ зафлїй румунъ за-

чавъ доводити, що бѣльшѣсть народа на Бу-ковинѣ єсть румунска, що Румуны зъ дав-нихъ давєнь на Буковинѣ запанували, и для того кождый, котрый на Буковинѣ мєшкає, румунского языка не тѣлько повинєнь але и мусить умѣти. — П. Цикалякъ не має тѣль-ко ѣтваги, щобъ въ присутности бѣльше якъ 30 Русинѣвъ сї слова говоривъ, то научка изъ вышше. Пѣзнаєте, панове, куда стєжка въ горохъ! — На тї слова заразъ кѣлька Русинѣвъ просили о слово, но п. инспекторъ самъ давъ доводъ своѣй безсторонности и ѣтобразъ фанатичному ораторови слово, дав-ши ему крѣнку нагану. —

Дня 21. Мая принавъ дєнь имянинъ п. инспектора Константина Стефановича. Зъ то-го то поводу загадали учитель ему адресу съ подякою и промовою въ вечеръ передъ е-го имянинами доручити. Выбрали ѣтже коми-тетъ, котрый уладжєньємъ адресы заняты ся мавъ. Той комитетъ не зваживши, що бѣль-шѣсть учителѣвъ въ сѣмъ повѣтѣ єсть рус-ка, ухваливъ, тую адресу въ нѣмецкѣмъ язы-цѣ выготовити, а то по тѣй причинѣ, що нѣ-мецкїй языкъ урядовый и щобы Румуны не могли ся скаржити на покривдєньє. Вѣсѣ у-читель одобрили ухвалу комитету. Въ послѣ-дїй хвили, коли уже пѣдписували нѣмецку адресу, — ѣткисъ выникла и якась румун-ска адреса, и Румуны загадали щобъ вѣсѣ и тую адресу пѣдписували. Но тое такъ легко не удало ся. — Русины побачили що това-ришѣ румунизаторы ихъ обманули и не хотѣ-ли румунску адресу пѣдписувати. По довгихъ горячихъ прєнїяхъ намовили кѣлькохъ „шкар-алупникѣвъ,“ а тї румунску адресу пѣдписа-ли. При кѣнци ѣтдано ѣбѣ адресы п. инспек-торови, котрый о борѣбѣ, котра ся надъ ру-муньсковъ адресовъ вєла, нѣчого не знавъ. Ёще до нынѣ не знати якимъ чиномъ скѣль-ка учителѣвъ, котрыхъ мы завѣсѣгда щирими русинами уважали, догодили румунизаторє-кимъ забаганкамъ.

Налєжить єще згадати о тыхъ честныхъ учителяхъ и учителькахъ, котрі сильно за руску кривду ѣбѣзвелись и тому адресу ру-мунску не пѣдписали, тї суть панѣ Ильницка и панна Окунєвска, старєнькїй надучитель Чарнявскїй, и п. п. Бѣгарый, Данилєвичъ и Иваницкїй. Чєсть и слава имъ за то!

(Примѣчанїє Редакціи:) Имена у-чителѣвъ-Русинѣвъ звѣстныхъ намъ яко па-трїѣтѣвъ пѣдписавшихъ румунску адресу не подаємо, надѣємо ся бо що не розважили добре дѣло, для охорони правъ руского язы-ка такъ важне.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

Братство тверезости основало ся въ селѣ Малитинцяхъ стараньемъ О. Иванова. До сего братства приступили въ члены найповажнѣйшіи люди малитинскіи и числится оно уже надъ 130 членовъ. Тверезіи селяне зъ Малитинецъ сложили на будову церкви 600 зр.

* * *

Новая читальня руска завязуе ся въ селѣ Берегометѣ надъ Прутомъ. Дотичный статутъ поданъ уже до краевого правительства до затверженія. Межи основателями находятъ ся честниіи селяне Шлемко Купчанко, Визиръ и иншіи. Дивно, що до читальни не належить анѣ тамонній священникъ, анѣ дякъ. Чому оно такъ? Чи священникъ не має обовязку надъ просвѣтою селянъ працювати. чи може о. Кисилиця противный руской читальни, щобы скорше титулъ протопоны получить? —

* * *

На „Домъ Народный“ въ Черновцахъ зложили о. Федоровичъ изъ Валявы 12 зол., п. Пацарина Пантелимонъ збравъ отъ о. Андрѣйчука Михайла изъ Самушина 2 зол., а отъ честной громады Самушинской 2 зол., п. Проданъ въ Ланковцѣ 37 зол., п. Петровъ въ Юнківцяхъ 53 зол., п. Пигулякъ въ Черновцахъ 10., п. Видиневскій Семенъ отъ о. Георгія Фраціяна прих. Испаса 5 зол., п. учитель Петро Войновскій 1 зол.

Щедрымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ широко-руске Спасибо!

При сѣй способности просить выдѣлъ всѣхъ п. т. Родимцевъ отримавшихъ „списы складокъ“ о надсыланье збранныхъ жертвъ.

* * *

Новая читальня руска основуе ся въ Раранчу-Слободіі. Якъ чуемо, статуты уже подтверждены. И тутъ селяне зъ власной воли читальню заложили, бо священникъ на боцѣ отъ такихъ дѣлъ и страха ради передъ румунскими консисторскими совѣтниками не мѣшае ся до читальни. — Честь и слава такимъ селянамъ дбающимъ за самихъ себе. — Кто по такихъ обявахъ може сумнѣвати ся о лѣпшій будущности нашего народа!

* * *

Главный зборы общ. „Рускій Домъ Народный“ въ Черновцахъ отложивъ выдѣлъ на Понедѣлокъ, дня 17. (29. л.) сего мѣсяця

о 3½ години по полудни въ комнатахъ „Руской Бесѣды.“ —

ДРОБНІИ ВѢСТИ.

(† Корнило Сущкевичъ,) докторъ прав, емеритованный секретарь ц. к. прокураторіи скарбу, адвокатъ краевый, членъ-основатель и голова тов. „им. Шевченка,“ членъ-основатель „Просвѣты,“ голова тов. „Руска Бесѣда,“ членъ „Института Стравинскійскаго,“ членъ тов. „Педагогическаго,“ почетный членъ тов. ремесл. „Зоря“ и др., великій патриотъ и многозаслуженный для sprawy русской мужъ упокоивъ ся по тяжкой и долгой недугѣ въ 45. роцѣ вельми трудолюбивого житія дня 27. Мая с. р. во Львовѣ.

Въ знакъ своего сочувствія по поводу неземной страты, яку смерть сего патриота нанесла братьямъ Галичанамъ, выслали буковинскій рускій товариства: „Руска-Бесѣда,“ „Товариство драматическаго,“ „Народный Домъ,“ „Союзъ“ „Мѣщанска Читальня,“ „Братство св. Тадея“ и „Рада Руска“ на руки Дра Петра Сущкевича слѣдующую телеграмму: „Глубокій невысказанный жаль заявляютъ рускій буковинскій товариства зъ причины предвчасной смерти незабутаго Корнила, одного зъ першихъ труженниковъ на нивѣ народнаго отродженія, сердечнаго друга и защитника рускаго слова и народа.“ — Вѣчная ему память!

(Графъ Килмансегъ), правительственный совѣтникъ въ Черновцахъ именованный надворнымъ совѣтникомъ отходитъ до Клагенфурту въ Каринтію. Въ короткомъ часѣ, бо ледво 2 рокахъ, зъумѣвъ собѣ п. графъ придбати загальну симпатію, а черезъ свою справедливость и свой необычайный тактъ здобувъ собѣ бувъ великій впливъ въ публичномъ житіи черновцевомъ.

(Краевый выдѣлъ) буковинскій выплативъ редакціи „Библиотеки для молодежи“ запомогу 100 зол. удѣлену соймомъ въ минувшій сесіи.

(Чистый доходъ) изъ славянскаго музыкально-декл. вечера данаго въ честь св. Кирила и Методія назначенный на стипендіи фондъ имени св. Кирила и Методія для славянскихъ слушателей черновецкаго университета выноситъ около 100 зол. а. в. —

(Въ Новой Гутѣ) опорожнене мѣстце учителя р. к. вѣроисповѣданія. (Герминъ до 14. Юля 1885. р.)

(Рухому азбуку) видану „Рускою Бесѣдою“ припоручили буковинскій повѣтовій конференції учительскій в. ц. к. радѣ школьній красвѣй до удобрѣня яко здѣбне средство наукове для шкѣль народныхъ.

(Англійска министерія) подякувала, а теперь будуть именовані нові министри.

(Въ новѣй радѣ державнѣ) у Вѣдин буде, якъ пишуть газеты, правиця 188, лѣвиця 132, клюбъ Корониного 20 а партія дикихъ 13 членѣвъ мати.

(Выбѣръ посла) въ сѣльскихъ повѣтахъ Сучава-Радѣвцѣ-Кимполунгъ на мѣстце министра п. барона Пина ѣтбуде ся 17. л. сего мѣсяця. Кандидатами мають бути п. Кохановскій зо стороны ряду, п. Гинзель зо стороны Нѣмцѣвъ, и п. Питей по 3. разѣ.

(Конкурсы.) При повѣмъ ц. к. окружномъ судѣ въ Сучавѣ суть до обсаджѣня слѣдующі мѣстця: 4 совѣтникѣвъ, 1 секретаря, 6 адьюнктѣвъ, 1 директора помѣчничого уряду, (терминъ до 4. Юня с. р.) дальше мѣстця: 1 канцлійного адьюнкта, 1 провѣдника грунтовыхъ книгъ, 8 канцлістѣвъ, 6 слугъ, 8 гайдукѣвъ и 2 помѣчникѣвъ (терминъ до 14. Юля с. р.) — При черновецкѣмъ ц. к. краевѣмъ судѣ суть до обсаджѣня 2 мѣстця секретарѣвъ. —

НОВІ КНИЖКИ

доставлені нашѣй редакціи:
Морозовичѣвъ Родина.

Пѣдъ такимъ титуломъ написавъ Викторъ Тировичъ гарну повѣстку дуже поучаючу для родичѣвъ особливо же для старшої молодѣжи, котра найде въ нѣй много отличныхъ наукъ для житя потрібныхъ.

Книжочка ся має 48 сторѣвъ, коштує тѣлько 8 кр. и можна сю купити у товариства „Просвѣта“ во Львовѣ.

Хемія Г. Е. Роскоего професора хеміѣ въ Манчестерѣ

переложивъ на рускій языкъ В. Шухевичъ цѣна 40 кр. выдало „Руске товариство педагогичне у Львовѣ“

Житѣе и Подвиги св. Кирила и Методія.

Изданіе общ. им. М. Качковского во Львовѣ за Мартъ 1885. — 64 стор. — Цѣна 10 кр.

„Библиотека для молодежи“ 5 книжочка выйшла уже и мѣститъ въ собѣ: 1. Почтарь (стихъ Евг. Домитрова), 2. Нагорода честности, 3. Слѣпый и глухо-нѣмый, 4. Борода и ракъ, 5. Микита Забобонный, 6. Церковь въ Топорѣвцяхъ, 7. Забавы для дѣтей: „Судь“ и 8. Загадки.

Изданія общ. им. М. Качковского за Аарѣль 1885. ч. 103. „Наука и праця, 64 стор. — Цѣна 10 кр. а. в.

Руска Бесѣда въ Черновцяхъ

выдала и має на складѣ

РУХОМУ АЗБУКУ

(такъ звану машину до читанія) составлену на подставѣ букваря Е. А. Поповича. Каждая скринька мѣститъ въ собѣ 5 примѣрникѣвъ малон азбуки; каждая буква наклеена на особну табличку (1 дм. высоты.) Цѣна одной скриньки съ пересылкою 1 зол. 50 кр., безъ пересылки 1 зол. 20 кр. —

О удобрѣнѣ сѣй азбуки яко средство наук. въ школахъ народныхъ ѣтнесло ся товариство до в. ц. к. рады школьной красвѣй.

До п. т. родичѣвъ, учителѣвъ и другѣвъ русской молодежи!

—+—+—

Роспоряженіемъ зъ дня 28. 4. с. р. ч. 540. припоручила буковинска в. ц. к. рада школьна красва 1. книжочку нашої „библиотеки для молодежи“ яко здѣбну для библиотекъ школьныхъ, що и дотычно дальшихъ уже выйшовшихъ книжочекъ небавають наступити; якого препоручена и зо стороны галицкой в. ц. к. рады школьной красвѣй надѣемо ся.

Зо взгляду на сѣй прихильный судъ в. властей школьныхъ, якъ и зо взгляду на велику важность библиотекъ для молодежи высказану в. ц. к. министерією просвѣты роспоряженіемъ зъ дня 15. Грудня 1871. ч. 2802 относимо ся до Васъ съ прозьбою, щобы Вы въ користь Вашихъ власныхъ або Вашъ повѣренныхъ дѣтей заняли ся ширѣею нашою „библиотеки“, а то такъ збираніемъ предплатъ, и роспродажею поодинокыхъ книжочекъ, якъ и надсыланіемъ ѣтновѣдного нашої програхъ матеріялу, и такъ причинили ся до побольшеня и подѣшени начатого нами дѣла: просвѣты и выхованя нашої рѣдной молодежи.

Всякій допис, запытаня и т. п. просимо адресувати:

**Редакція и Администрація
„Библиотеки для молодежи“
въ Черновцяхъ
(улиця сплени. ч. 7.)**

„Библиотека для молодежи“ выходитъ въ мѣсячныхъ книжочкахъ предѣланого формата и ѣмѣу и коштує съ пересылкою на рѣкъ (12 книжочекъ) 1 зол., каждая особна книжочка 10 кр.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИСТРАЦІЯ «Буковина»
ходить ся въ Чернѣ (улиця Силени ч. 7)
всѣ дошедш адресувати
дежить.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖЕНІЯ
обчислюють ся якъ на
шеше.

Ч. 12.

Чернѣвцѣ, 15. Червня (27. л. Юнія) 1885.

Рочникъ 1.

ДО НАШИХЪ П. Т. ЧИТАТЕЛѢВЪ!

Симъ числомъ кѣнчить ся першій пѣврѣкъ истнованія „Буковины.“ Часъ то короткій, но дорогій, котрый, дякувати дѣяльности щирыхъ пріятелѣвъ нашего письма, не минувъ безкористно для буковинского руского народа. Конечну потребу и користь руского письма на Буковинѣ доказали уже въ минувшѣмъ пѣврѣцѣ такъ важній и численній дѣла, що на смѣло можемо назвати святымъ довгомъ каждого щирого Русина, доложити всѣхъ своихъ силъ для моральной и матеріальной пѣдпомогі и ширенія нашей газеты. Загальне добро буковинскихъ Русинѣвъ, а нѣякі партійні цѣли, руководили письмомъ нашимъ въ минувшѣмъ пѣврѣцѣ, що и надалѣше остане нашимъ единымъ провѣдникомъ.

На сѣй пѣдставѣ просимо о обновленіе предплаты на 2. пѣврѣкъ, о вырѣваніе залеглостей, о придбаніе новыхъ предплатителѣвъ, головню же о ширеніе „БУКОВИНЫ“ мѣжъ народомъ, для котрого она въ першѣй линіи призначена.

Редакція „Буковины.“

ПОЛИТИКА ДВОХЪ БАРОНѢВЪ.

„Тутъ нѣхто не смѣе голосувати на пана барона Конрада,“ такий наказъ дѣстали выборцѣ Кѣцманецко-Вижницкого повѣта 17. Мая (ст. ст.) изъ горы; „тутъ каждый му-

ситъ голосувати на п. барона Конрада,“ такий зновъ наказъ дѣстали выборцѣ повѣтовъ Сучава-Радѣвцѣ-Кимполунгъ 17. Червня (н. ст.) такожъ зъ горы; отъ така то комедія ѣтогралась у насъ на Буковинѣ; а конецъ всего того есть выборъ руского кандидата п. барона Конрада въ румунскихъ, а румунского кандидата п. Зоты въ русскихъ округахъ, а все то сталося по воли двоухъ панѣвъ „баронѣвъ“ на укѣрки Русинамъ; кажемо: на укѣрки, бо тяжко поняті сѣю политику иначе, босямо переконаній, що еслибъ были панове „бароны“ поставили въ румунскихъ повѣтахъ кандидатомъ не п. Зоту, але будь яку иншу значну особу, то могли певній бути еи выбору; но другѣмъ бувъ свободный еще и повѣтъ Чернѣвцѣ-Сереть, де п. Зоту, коли уже безъ сего пана обѣйти ся не можно, кандидувати могли, а на мѣстце п. барона Пина могли собѣ теперъ выбрать п. Лунула. Такимъ способомъ булибъ менше роздражнили Русинѣвъ, и булибъ выбраніи ти самі послы. Однакъ двѣмъ панамъ баронамъ забавлось доконче накинути чисто-русскимъ повѣтамъ немилого посла-румунизатора, щобы доказати хамамъ, хто паномъ Буковины, що, мимо всеи гѣркои правды, яку высказано о п. Зотѣ, такий ѣнъ и лише ѣнъ одинъ буде рускимъ (!) посломъ, Русинамъ на укѣрки, умыслѣне, на збытки.

Но даремна Ваша радѣсть, панове баронове, Ваша политика ѣткрыта, Ваша побѣда то разомъ и Ваше пораженіе; Вы бачите грушки на вербѣ, котрі показувалисьте Русинамъ! Мы, буковинскій Русины, не маемо

посла въ радѣ державнѣй, бо п. Зоту нимъ не узнаемо; бѣ представитель тыхъ, що черезъ своихъ агитаторѣвъ, слугъ и хрунѣвъ его выбрали; мы вышлемо своихъ послѣвъ и то небавомъ до Того, Котрый выслухае на певно якъ завсѣгды, жалобы и прозбы покривдженыхъ, утисненыхъ и до крайности огорченыхъ черезъ политику двохъ баронѣвъ дѣтей своихъ, котрѣ Ему мимо всеи своѣй недолѣ съ тѣломъ и душею приданѣ були, суть и будутъ; на Него полагаемо всю нашу надѣю, бо въ Нѣмъ право и правда мали завсѣгды покровителя и оборонителя, а мы желаемо тѣлько права для правды, котра по нашѣй сторонѣ. Коли мы здавшись на баронску политику долѣ вызирали, она по ихъ воли до насъ не загостила, хотяи они и ихъ посередники-послы намъ еи обѣщали; днесъ мы вже пробудились и ясно прозрѣли и видимо, що наша доля тѣлько въ нашихъ рукахъ; не есть она въ рукахъ тыхъ, котрымъ баронска политика своими штучками еи повѣрила, знаючи, що они съ нею однои думки, гадки, мысли.

Наша кривда въ школахъ.

Мимо того, що оголошенѣ нами кривды буковинскихъ Русинѣвъ въ школѣ дуже неподобали ся нашимъ прѣтелямъ осмѣляемо ся подати до общои вѣдомости зновъ скѣлька фактѣвъ, свѣдѣчихъ о забѣгахъ, щобъ употребити святыню школы до вынародовленя Русинѣвъ або до замѣщеня своихъ орудѣй.

1.) Въ Садагурскѣй школѣ выписане бѣтѣ скѣлькохъ рокѣвъ мѣстце учителя, котрый кромѣ нѣмецкого языка на подставѣ закона повиненъ мати такожь квалификацію и зъ руского языка. Але такъ якъ учителю занимающему то мѣстце мимо всякихъ ужитыхъ способѣвъ не удало ся зложити испытѣ зъ руского языка, а его протекторы не допускають до обсадженья сего мѣстця однимъ изъ многихъ другихъ условѣямъ цѣлкомъ ѣтновѣдающихъ кандидатѣвъ, то взяли ся Садагурскѣй панове на иишу шпекуляцію т. е. усунути условѣе конкурсу, щобы учитель знавъ достаточно рускѣй языкъ; надзыратель школѣ-

ный п. Стефановичъ згодивъ ся, якъ намъ доносятъ, на се прилагодженѣе мѣстця для протегованого учителя, а на супротивленѣе ся одного изъ радныхъ оперла ся цѣла справа въ краевѣй радѣ школѣй; побачимо, якъ она сю справу рѣшитъ, чи має школа стосувати ся пѣсля учителя, чи учитель має ѣтновѣдати потребаъ школы; а Садагурска школа мѣститъ теперъ велике число дѣтей рускихъ, що съ переведеньемъ примусу школѣного тымъ бѣльше буде.

2.) Въ Кучурѣвѣ великомъ, де попри майже самыхъ Русинѣвъ знаходитъ ся кѣлька Румунѣвъ „про нараду," опорожнене мѣстце учителя, котрого теперъ тамошнѣй приходникъ Марко заступае. Сей загорѣлый румунизаторъ, котрый на рускѣй привѣтъ своихъ парохѣянъ має тѣлько одинъ румунскѣй отвѣтъ, старае ся всеми спѣсособами замѣстити сю посаду такимъ самымъ патріотомъ учителемъ Цикалякомъ, котрого нашѣ читателѣ зъ 11. ч. „Буковины“ пѣзнали, а котрого кучурѣвскѣй люди ледво зъ школы збулись. И для сего много надежного агитатора має въ новѣмъ конкурсѣ за стараньемъ протектора о. Марка опустити ся условѣе свѣдомости руского языка. И ся справа стане передъ радовъ школѣновъ, бо кучурѣвскѣй люди прозрѣвши пляны ихъ пастыря (!) приготавлиють протестъ противъ румунизаціѣ своихъ дѣтей.

Якѣй конецъ возьмутъ еи справы, донесемо въ своѣй частѣ. Одно певне, що румунизаторскѣй и протекторскѣй рухъ въ рускихъ школахъ пѣднимаеся и побѣльшаеся съ каждымъ днемъ. Надзырателѣ школѣ самѣ Румуны, а одинъ, якъ при выборахъ самъ высловивъ ся, дѣлае по воли зъ выше, т. е. на догѣду двомъ баронамъ, а не народови, чѣмъ хлѣбомъ жѣе; а одинъ краевѣй надзыратель школѣный, наибѣльше обтяженный зѣ всехъ инспекторѣвъ краевыхъ Австрѣѣ, не може всюда пересвѣдчитися самъ о правдивѣмъ станѣ, а наколи для чисто-румунскихъ школѣ есть особнѣй надзыратель, для нашихъ о много численнѣйшихъ рускихъ школѣ нема особнѣго надзырателя. Чѣму? Бо нынѣшнее правительство поставило собѣ за головну задачу рѣвноуправленѣе всехъ народностей. „Имѣй уши, да слышитъ!“ Хотѣ мало надѣѣ, щобы хто изъ членѣвъ буковинской рады школѣной краевой, де нема нѣдного Русина, за то ажъ 4 Румуны, порушивъ сю справу, записуемо еи тутъ, поручаючи еи залагодженѣе буковинскѣй „Радѣ Рускѣй.“

КИРИЛО-МЕТОДИЄВСКА СТИПЕНДІЯ.

Славянскій музикально-декламаторскій вечеръ устроенный въ память св. Кирила и Методія въ Чернівцяхъ принѣсъ мимо громаднихъ розходѣвъ округлу суму 100 зол. чистого доходу. По мысли буковинскихъ Славянъ занимавшихъ ся выше названнымъ торжествомъ назначена повышена сума яко початковый капиталъ для основанія стипендіи имени св. Кирила и Методія. Ся стипендія буде найлушою памятою такъ св. первоучителѣвъ нашихъ, якъ такожь споминкою спѣльнои дѣяльности буковинскихъ дѣтей матери Славы: Русинѣвъ, Полякѣвъ и Чехѣвъ. Стипендія, котрой подрѣбну уставу подамо небавомъ, назначена въ первой линіи для студентѣвъ русскихъ, польскихъ и чешскихъ черновецкаго университету.

Подаючи сю такъ хорошу мысль до вѣдомости рускаго народа, надѣємо ся, що найдуть ся межи нами жертволюбивы брати и сестры, котры хотѣ бы и малымъ даткомъ ехотять показати свою вдячнѣсть для св. мужѣвъ, которыхъ память въ той способъ увѣковѣчитъ ся безпечнѣйше и достойнѣйше, нѣжь памятниками изъ мрамору; сподѣваемо ся, що найдуть ся рускы мужѣ и жены, котры пожертвуютъ и свою ленту на запомогу своихъ молодыхъ братѣвъ Славянъ, т. е. славянскихъ студентѣвъ, для котрыхъ та стипендія назначена; уповаемо на конецъ сильно, що Русины и Русинки и при сѣй способности покажутъ, що не цурають ся своѣй рѣди. — Мало мы маемъ, но даймо, хотѣ бы и мало, а буде много; бо насъ много!

Кѣнчимо, прозьбою о надсыланье всякихъ даткѣвъ на выше означену цѣль нѣдѣ адресою редакціи „Буковины“ або „Газеты польскои“ въ Чернівцяхъ; почт. Редакціи свѣхъ русскихъ газетъ просимо о ласкаве повторенье сѣи ѳтозвы.

Комитетъ

занимавшій ся устроеньемъ Кирило-Методіевскаго праздника въ Чернівцяхъ.

Подяка.

На стипендію им. св. Кирила и Методія зволели до теперъ жертвувати п. т.: панѣ Розаліи Пасакасова властителька Куловець 5 зол., п. Янъ Левандовскій, властитель реальности въ Кучуровѣ малѣмъ 5 зол.; о. Кисѣлевскій, приходникъ въ Скалѣ 2 зол.

Щедрымъ дателямъ, якъ и всѣмъ п. т.

панямъ и панамъ причинившимъ ся до устроенья торжества въ память св. славянскихъ Апостолѣвъ высказуе на сѣмъ мѣстѣ щиро-руске „Спасибѣгъ“

Комитетъ.

ДОПИСИ ИЗЪ СЕЛА.

ВѢЛЬНИ ВѢБОРЫ.

3. Много наша газета „Буковина“ писала о важности думы державной въ Вѣднѣи и о необходимой потребѣ, чтобы въ той думѣ зъ Буковины бѣдай два послы-Русины засѣдали. — Не вышло нѣ одно число „Буковины“, въ котромъ бы не было ѳтозвы до народа, чтобы ся всѣми силами старавъ въ русскихъ повѣтахъ избрати на послѣвъ своихъ людей. Наша редакція доложила всѣхъ силъ, чтобы практичнымъ способомъ черезъ вычислюванье предметѣвъ, котры въ кругъ дѣланія думы державной входятъ народъ просвѣтити, его обучити, що Русины велику шкоду на томъ тернятъ, если они своего рѣдного посла до Вѣднѣи не выберутъ. — Народъ нашъ читавъ, сѣи науки, ба на рѣшѣи и многы переконали ся, що ѳтъ дотеперѣшнихъ послѣвъ Русины нѣчого доброго не зазнали, бо сѣи послы не старали ся о добро того народа, котрый ихъ избравъ, але на противъ дѣбали лише о свои власны дѣла. — Нашъ рускый народъ пѣзнавъ ся уже по части на своѣй шкодѣ и зачавъ ся виправдѣ рухати, почавъ трясти ярмомъ темноты, котре на нѣмъ тяжитъ, задумавъ ся уже и надъ полѣпшеньемъ своѣй долѣ, но якъ не все на свѣтѣ иде скоро, до всего треба часу, такъ теперъ вже нашъ народъ не мѣгъ еще на разъ ѳтъ своихъ опѣкунѣвъ увѣльнити ся и улягъ при выборахъ передъ своими противниками, котры всѣ свои силы напружили, всѣхъ способѣвъ ужили, чтобы только дѣдича-волоха п. Зоту Русинамъ на посла зновъ накинати. —

Отже п. Зота зновъ выбранный на посла зъ Коцманя и Вижницѣ т. е. зъ чисто-русскихъ повѣтѣвъ на 6 рокѣвъ, а кандидатъ Русинѣвъ перенавъ. Черезъ 6 лѣтъ мае отже панъ Зота вѣльну руку зновъ для своихъ особистыхъ и румунизаторскихъ интересовъ дѣлати, а мы Русины-сироты будемо лишь поглядати на все, та хѣба лишь тужити надъ тымъ, що нашъ народъ, а властиво рускы виборцѣ не зѣумѣли настѣлько ѳтваги набрати, чтобы уже разъ сего пана позбути ся и ему за его опѣку, оборону и сердечнѣсть подяку-

вати. — Мы Русины будемо хѣба лишъ жалувати, чому не выбрано такихъ, выборцѣвъ котрѣ бы свои голоса на руского кандидата дали. — Правда що жалувати будемо, що не маемо посла-Русина, котрый бы народнѣ рускѣ интереса заступавъ, але наколи и зъ другой стороны на всю выборчу справу поглянемо, то переконаемо ся, що нашѣ выборцѣ-селяне, котрѣ свое народне достоинство познали, и деякѣ священники при сегорѣчныхъ выборахъ достойно собѣ поступили. — Сѣ нашѣ ширѣ рускѣ выборцѣ не бояли ся нѣ грозбъ, нѣ старшинны, котрыми агитаторы ихъ страшили. — Коли передими часами выборы безъ асистенцѣ жандармѣвъ ѳбували ся, а теперъ численно на выборчѣмъ мѣстѣ явила ся, и нею то агитаторы и. Зоты выборцѣвъ страшили и на пострахъ честного Русина аптекаря и. Окуневского, хотѣвшого до выборцѣвъ промовити, черезъ жандармѣвъ зъ мѣстѣя выборовъ выпровадили, нашѣ честнѣ рускѣ выборцѣ въ Кѣцманѣ и въ Вижици заявили що лишъ на руского кандидата свои голоса дадутъ. — Зотовѣ агитаторы голосили выборцѣмъ еще передъ выборами, а наибольше въ день выборовъ, що цѣсаръ розказавъ, абы Русины и. Зоту выбрали, а котрый wyborецъ сего розказу не послушае, той поїде въ кайданахъ до Ивановой хаты. — Такѣ соблазни говоривъ и протопопа кѣцманскѣ Гомѣвка, а до сѣи небылицѣ людѣмъ еще договорювавъ, абы не слухали „Рускои Рады“, бо то е рада росѣйска и она лишъ надъ погубовъ народа працюе. —

Мы врештѣ не дивуемо ся поступкови О. Гомѣвки; бо онъ уже послѣдними роками довѣвъ, якъ то онъ свою наству любить. — Наколи другѣ священники въ своихъ парохѣяхъ братство тверезости засновують и людей ѳт пѣанства ѳттягають, то нашъ О. Гомѣвка на противъ розказу православ. консистору въ сѣмъ дѣлѣ нѣчо не робить, але еще свѣй власнѣй дѣмъ, котрый противъ церкви выставленѣй, на корчму вынаймивъ. —

Не конецъ на томъ; такихъ прѣятелѣвъ народа подибуемо и другихъ межи Зотовыми агитаторами, имя тыхъ прѣятелѣвъ народа и ихъ справки подамо за порядкомъ до вѣдомости веѣхъ.

Изъ Дубовець отримали мы слѣдующе письмо свѣдѣяче о участи, яку берутъ нашѣ честнѣ селяне въ справахъ народныхъ; помѣщаемо его безъ всякои стилистичнои змѣны.

„Дубовець, дня 5. Юня 1885. — Честнѣй Господине Редакторъ!“ Прощу извини-

ти, щомъ такъ смѣлый до васъ дешо написати. — Не довго тому, якъ черезъ несподѣвану смерть утратилимъ доброго и справедливого панотця, (О. Линецкого прих. Ред.) котрый для селянъ дуже щедрѣй датель бувъ и нѣколи ѳтъ бѣдного за функцѣю платы не жадавъ, за що похѣйникъ въ селѣ дуже любленѣй оставъ ся. Сегоради упокоившого ся душпаствѣя можна назвати наслѣдникомъ апостолѣвъ.

Вѣчна ему память! —

Если Ваша воля, то прошу у Вашѣй часони сѣхъ кѣлька слѣвъ зазначити и намъ якого руского патриѣота-священника припоручити, бо вже загрѣло ясне сонце на рускѣ Дубовецкѣ ворота, а най ся не вѣжитъ жаднѣй перекичикъ у село ихати, бо нашѣ ворота для нихъ мѣдно зачиненѣй. Чудо чудесне, що въ повѣтахъ Кѣцманъ и заставна лишѣ три священники ревнѣ рускѣ патриѣоты суть, т. е. о. Андрѣйчукъ Е., о. Жалковский и о. Федоровичъ, а рѣшта не знати що за однѣй. — О Боже милѣй! Натхни ихъ духомъ свѣтымъ абы ся спамятали, чѣй хлѣбъ пожиткують, чи рускѣй, чи перекичискѣй.

Выбачайте, щомъ ся розговоривъ, бо така моя совѣсть. — Сѣ низенькимъ уклономъ веѣмъ славянскимъ дѣтемъ, и ожидаю скорон ѳтповѣди.

Василь Р.
господарь.

Роспорядженъе министерства просвѣты въ дѣлѣ испытѣвъ зрѣлости.

Въ справѣ испытѣвъ зрѣлости выдало министерство просвѣты слѣдующѣй рескриптъ:

1. Ученики VIII. клѣсы, котрѣ въ II. семестрѣ одержали поступъ 2. или 3. клѣсы, могутъ бути въ засадѣ допущенѣй доперва по уплывѣ слѣдующого школьного року до испытѣу зрѣлости; подобно и абитуриѣнты, котрѣ по великихъ ферѣяхъ мають зъ одного предмету складати поправчѣй испытѣ, могутъ бути допущенѣй до испытѣу зрѣлости доперва по зложѣню поправчого испытѣу въ ѳсѣнѣмъ терминѣ. 2. Помѣчь, удѣлена до обманьства при письменнѣмъ испытѣ зрѣлости, караною мае бути ѳтповѣдно до обстоятельствъ такъ, якъ обманьство. 3. Экзѣминанды, котрыхъ 4 письменнѣй сѣябораты въ разѣ складанѣя цѣлкови того испытѣу зрѣлости выпали недостаточно, не могутъ уже бути допущенѣй до устного испытѣу зрѣлости въ текучѣмъ терминѣ, подобно якъ и тѣ, котрѣ складаючи частковѣй и-

спыть зрѣлости, письменну задачу зле выго-
товили. 4. Власти школьнй краевй могутъ
тыхъ экзаминацй, котрй зъ певного пред-
мету, не будучого предметомъ устного испы-
ту зрѣлости (якъ религйя, природнй науки и
философична пропедевтика,) — мають скла-
дати особный испытъ, припустити до дотычного
испыту передъ испытномъ зрѣлости и въ той
цѣли вызначити терминъ. 5. Дотычно цоты зъ
обычаѣвъ и религйи належить увзгляднати
лишь степень зъ 4 семестровъ двохъ найвыш-
шихъ класъ. 6. Въ концѣ кандидаты, котрй
посѣдають свѣдоцтва, квалификующй ихъ до
принятя на политехнику, въ разѣ складаня
испыту зрѣлости въ цѣли переходу на уни-
верситетъ, могутъ бути увольненй ѳтъ испы-
ту зъ природныхъ наукъ, математики и фи-
зики, а испытъ зъ исторйи ограничатись має
до исторйи класичныхъ народѳвъ старожитно-
сти. — Роспорядженъе то входитъ въ житъе
уже въ текучѳмъ школьнѳмъ роцѣ.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

„Руска Бесѣда“ въ Чернѳвцяхъ зай-
ме ся и на слѣдующй рѳкъ выданъемъ рус-
кого календаря, котрого редакцйю поруче-
но зновъ п. Е. А. Поповичу. Часть поучи-
тельна и забавна посвячена народови буде
содержати такожь біографіѣ буковинскихъ
патріѳтовъ-Русинѳвъ бл. п. о. о. Василя Прода-
ра и Григорія Воробкевича.

Упрашае ся п. т. дотеперѣшнихъ якъ и
новыхъ дописувателѣвъ о надсыланъе статій
выключио для народа придатныхъ а то най-
дальше до концѣ Серпня с. р.

* * *

Довжникиѳвъ за календарѣ изъ ми-
нувшихъ роковъ проситъ „Руска Бесѣда“ о
конечне надѳсланъе належитѳстей найдальше
до концѣ сего мѣсяця, такъ якъ 1. Липня
(13. л. Юлія) ѳтбудуть ся о 4. годинѣ по
полудни головнй зборы сего товариства, ко-
трй ухвалятъ спѳсѳбъ, щѳбы уже разѣ стяг-
нути всѣ дотычнй громаднй залеглости.

* * *

Драматичне товариство въ Чер-
нѳвцяхъ устроѳе въ Понедѣлокъ, дня 1. (13.
л.) Юлія с. р. въ мѣскѳмъ театрѣ аматорске
представленъе, зъ которого чистый дохѳдъ
призначеный на выданъе „Буковинского Аль-
манаха“ общ. Союзъ. Представлена буди зна-
менита комедія Основяненко „Шельменко

Денищикъ“ въ 5 актахъ. Чей цѣль, штука,
музика и торгъ збере бѳльше замѣскои пу-
блики, якъ минувшого разу.

ДРѳВНІЙ ВѢСТИ.

(При доповняющѳмъ выборѣ) по-
сла изъ громадъ повѣтовъ Сучава-Радѳвцѣ-
Кимполунгъ на мѣстци министра барона Пи-
на, котрый принявъ мандатъ изъ Каринтйи,
де на случай доповняющого выбору певно бы
бувъ выйшовъ посломъ противникъ прави-
тельства, зѳставъ посломъ рускйй кандидатъ
министеръ баронъ Коирадъ, котрый кромѣ
министра краевой обороны до теперъ не мавъ
посольского мандату. На 390 голосувавшихъ
отримавъ баронъ Коирадъ 362 голоса, на ко-
ли совѣтникъ Питей мимо своего становища,
популярности и пр. дѳставъ ледво 20 голо-
сѳвъ, отже еще менше якъ Купчанко, поста-
вленный рускимъ киндидатомъ уже въ вы-
борчѳй сали. — Радй мы знати, чи при-
гадае собѣ п. баронъ Коирадъ въ данѳмъ ра-
зѣ, кому властиво має завдячити свѳй по-
сольскйй мандатъ; побачимо!

(Святкованъе недѣль). ѳтъ минув-
шой недѣлѣ вступивъ новый законъ въ житъе
котрый всѣмъ и каждому промышленникови
(рукодѣльникамъ, купцямъ, фабрикантамъ и т.
п.) забороняе всяку роботу черезъ цѣлу не-
дѣлю, а позволяе ей тѳлько тымъ, котрй за-
нимають ся готовленъемъ и продажею ѣды,
питя и всего, що до житя необходимо потрѣб-
не. Не запускаемо ся въ описанъе цѣлого
закону, а вскажемо тѳлько на двѣ великй хи-
бы сѳи установы. Перша хйба есть та, що
дозволяе ся торгъ въ недѣлю ажъ до полу-
дня, отже власне тогдѣ, коли ѳтиравляють
ся богослуженя, на коли въ недѣлю популу-
дни торгъ забороненый. Щѳжь выйде зъ се-
го? Люди пѳйдуть рано замѣсть до церкви
на торгъ; лѣпше булобъ отже заборонити
торгъ въ недѣлю передъ полуднемъ. Друга
хйба есть та, що шиньки въ недѣлю черезъ
цѣлый день ѳтворенй стояти можуть, а у насъ
певно черезъ цѣлый день переповненй будутъ;
рано пѳдутъ люди на торгъ, а по полудни
въ коршму. У насъ на Буковинѣ нема по-
требы, щѳбы шиньки по селахъ въ недѣлю
ѳтворенй стояли, ѣду має каждый дома, а
пѳдорожнй, котрй рѣдко куда переѣзджають,
мають або свѳй хлѣбъ, або найдуть его и у
селянъ.

(Панна Софія Окуневска), 18-літня донька Дра Окуневского, теперішнього повітового лїкаря въ Кимполунгу на Буковинѣ, а бувшого гр. к. священника въ Садагурѣ зробила 8. (20.) с. м. на львівській рускій гимназії испытъ дозрѣлости съ добрымъ успѣхомъ. Поздоровляємо, о скільки намъ вѣдомо, першу руску матурантку. Додаємо на конецъ, що єсть то уже трета панна изъ Буковини, котра одержала свѣдоцтво гимназійной матуры; перша була панна Дрѣ. Зузана Рубинштайнъ, а друга панна Роза Велтъ. —

(Ц. к. краєва рада шкільна) буковинска поручила роспоряженємъ зъ дня 28. Мая с. р. ч. 305 методику: „Наука читаня и писанья въ 1. роцѣ шкільномъ составлену Емиліяномъ Поповичемъ яко підручникъ для учителївъ при удѣленію науки въ рускомъ языцѣ, якъ такожъ для учительскихъ повітовихъ бібліотикъ. Дальше удѣлила рада шкільна авторови сєи працѣ ремунерацію 50 зол. —

Примѣчаємо тутъ, що повишша методика мѣститъ въ собѣ на 40 сторонахъ дробного друку а.) 60 подрѣбно выроблєныхъ лекцій приготівительной науки, котра після засадъ первостєпенныхъ педагогѣвъ при першій науцѣ читаня и писаня необходимо потрібна, б.) дальше 13 лекцій и єще цѣлый плянтъ, якъ учити після будъ котрого букваря, а букваря Поповича въ особенности, на конецъ в.) рисункову прилогу на 3 сторонахъ съ 14 фигурами а 58 рѣжnymi рисунками для управы руки и ока; въ загалѣ употребленій въ сѣмъ порадику всѣ методичні правила розумной и легкой науки читаня и писаня.

„Руска Бєсѣда“ въ Чернівцяхъ закупивша весь накладъ сєи книжки продає одинъ примѣрникъ (замѣсть по 40 кр.) по 25 кр., а съ почтовою пересылкою по 30 кр. —

(Дрѣ Смаль-Стоцкій,) новоименованный профєсоръ руского языка при черновецкомъ университетѣ перенєсє сѣ кѣнцємъ сєго шкільного року до Черновець, де въ осєни начнє сєи прєлекціѣ.

(Нова рада державна) збере сѣ на 1. сєсїю въ Верєснї, делегаціѣ въ Жовтнї, а краєві соймы въ Лїстопадѣ сєго року, по чѣмъ зновъ начнутъ сѣ засѣданя рады державной. Партія правительствєнна числїть въ новѣй радѣ 192, а противна 132 послы.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ПАНИЧЬ.

(Повѣсть зъ козацкого жїтя.)

Написавъ Ю. Федьковичъ.

II.

А въ той часѣ, що я росказую, велїсь великій бучѣ по цѣлѣй козацкѣй Украинѣ. — Козаки рѣзали Ляхѣвъ, Ляхи пєкли Козакѣвъ, а Ієзуїты, що сє все наброїли, дивилїсь зъ боку, и смѣялїсь у жменѣ. —

А пайдущє всѣхъ лютувавъ на Украинѣ одинъ вельможа, воевода К. . . ., панъ незмѣренныхъ маєткѣвъ, але и незмѣренного свавольства. — Такъ, на прикладѣ, казавъ онъ повѣсити жида за то, що не хотѣвъ драгонови бєзъ платы ѣсти дати, а драгона зновъ за то, що жида не повѣсивъ. — Старцямъ казавъ скакати черезъ глѣбокій и широкій рѣвъ, обѣцяючи кождому, котрый перескочитъ, по сто червоныхъ, а котрый не перескочитъ, по сто нагаѣвъ. — А якъ трохи не всѣ рѣвъ перескочили, то казавъ дати кождому зъ нихъ по сто нагаѣвъ, а лишъ тымъ кѣлькомъ, що не могли яръ перескочити, бо и справдѣ були калѣки, по сто червоныхъ.

Оттака сє була заведѣя, той ляцкій вельможа. — А у той часѣ, коли наша повѣсть ведєть сѣ, пробувавъ онъ у мѣстѣ Гумани, а пробувавъ по неволи, бо хорый бувъ, и то чимало, але про тото однако сєи вельможный химеры хоронївъ. — Якъ єму бувало хто зъ єго дворянъ якій жарть удасть або чимъ нїбудь до смѣху доведє, то у велику ласку понадєсь. — И такъ вѣбгає до нєго одного ранку служебный маршалокъ и мєльдє:

„Ясновельможный пане! їмили сєи ночи драгоны одну бабу-циганку, перебрану за козака, а сѣ нєвъ одного козака, що боршє до веретєна якъ до шаблѣ снєсѣбный. — Вартъ, абы ясновельможный панъ сѣю чудату пару видѣли.“

„Сюда сѣ ними!“ крикнувъ воевода урадованный, — „можє будє сѣ чого насмѣятїсь, а то щє сєго ранку и не смѣявсь...“

На сє увѣвъ маршалокъ плѣнникѣвъ. Що сє була Хима сѣ Михасємъ — честный читатель матбути ѣтъ разу угадавъ.

„А ты що за проява?“ пытає воевода Химы, смѣючисъ до роспуку.

„Хѣба вы мєнє не пѣзнаєтє, прєсвѣтлый пане воеводє? —“

„И справдѣ мєнѣ здаєсь, що я тєбє ужє дєсь видѣвъ, хотъ дужє давно. — Ты хто? —“

„Яжъ та сама Маруся, що вы ю давно

такъ дуже любили. — Але якъ вы съ княгиневъ Вандовъ оженились, то она казала мене добре выпарити и зъ двора прѣгнати. — Але я далеко не пошла, а пошла мѣжь цыганы, що за мѣстомъ у шатрахъ валялись. — Тамъ стала я совѣмъ цыганкою, якъ и они, и дожидала поры, коли княгиня зляже. — А якъ она сына породила, тогды я за помощью цыгановъ, и за помощью ваниго слуги Панька, котрый мене вѣрне любивъ, вашего сына вкрала, и съ нимъ и съ Панькомъ у далекой стороны забралася, абы мене ваші посяпки не вынюхали. Тамъ и вирѣсь вашъ синъ у гарного козака, и дожидаетъ поры, коли его отецъ до своего сердца пригорне.“

„И дежь онъ, де, той единый мой сынъ Михасъ?! — Отдай менѣ его. Я тебе золотомъ заплачу!...“

„Онъ осьде стоитъ, пресвѣтлый пане воевода, а у доводъ тобѣ ось и золотый медаликъ пречистой Дѣвы остробрамскои, що ты ему заразъ по его рождествѣ на шейку повѣсивъ.“

„У негожь бувъ на грудици знакъ, совѣмъ на новый мѣсяць похожий? —“

„Розхрѣстайся, паничу! — Ось вамъ и червоный мѣсяць на грудехъ. —“

„Гей! маршалку! служалѣ!“ крикнувъ воевода, оббѣймаючи сына и притискаючи до крепкихъ своихъ грудѣй, — „тѣштеся и веселѣтѣся со мною, бо се мой сынъ, единый мой сынъ Михасъ, а вашъ настоящий панъ, бо мого вѣку, здаецъ, не довго, а всѣ мои добра, всѣ мои маетки его, отсега мого сына Михайла, котрого маєте поважати, якъ мене самого, бо у мене, якъ знаете, дѣтей больше не має, а онъ — о, Михасю, сыну мой!...“

И не доказавъ сердешный воевода, упавъ до землѣ, — нагле умеръ.

А конецъ? — може собѣ каждый легко змѣркувати — По величавомъ похоронѣ отца вернувъ Михасъ съ Химою у то село, де зрѣсь, повѣчавъся съ Митраною, и проживъ съ нею много прещастливыхъ лѣтъ, шапуючи Химу якъ ту матѣрь свою рѣдну, а якъ померла, казавъ ю поховати бѣля могилы Панька, а на ихъ гробахъ выставити величавый мрамуровый помяшники.

Народне воскресенѣ Лужичанъ.

На сѣверѣ теперѣшной Нѣмечины, именно въ пруской и саксонской Лужици, въ Померіи и на восточномъ березѣ балтискаго моря живъ въ старыну великий славянский народъ, прѣзванный общимъ именемъ прибал-

тицкихъ Славянъ, зъ котораго до нашихъ часѣвъ зѣстала ся лише незначна горетка (около 200.000) подъ назвою Лужичанъ.

Судьба призначила сему народови оселити ся межъ Нѣмцями и съ ними на каждомъ кроцѣ завзято бороти ся; и борять ся они отъ часу, коли Нѣмцѣ межъ ними христѣянство впроваджувати почали, ажъ до нынѣшного дня безъ перестанку, не унадаючи на духу....

Съ христѣянствомъ занесли Нѣмцѣ свою культуру межъ Лужичанъ; нѣмецкій колоніѣ розпространились по лужицкихъ околицяхъ, рядъ запровадивъ въ церквѣ и школѣ нѣм. мову, обсадивъ парохіѣ завзятыми нѣмецкими священниками и тымъ зничивъ народный розвѣй Лужичанъ. Якъ то звикле дѣе ся, опустила найвышша народна верства — аристокрація — на самъ передъ рѣдний прапоръ и згнѣмчила ся, а въ слѣдъ за нею пань и подпанки.

Все що було славянске, мову и обрядъ брали Нѣмцѣ и згнѣмчѣи Славяне на кпинь и поругу. Не дивниця отже, що все отвернуло ся отъ Славянъ, будь зѣ стыду, будь зъ страху передъ рядомъ и що за часъ отъ 13—15. столѣтѣй весь майже народъ згнѣмчѣивъ ся, лише десь не десь чути було славянске слово зъ устъ якого старого селянина.

Але ще одна рѣчь була Нѣмцямъ на завадѣ, славянский назвы мѣсць, котры нагадували на своихъ попереднихъ мешканцѣвъ; тому отже перекручено ихъ на нѣмецкій имена и тымъ затерто цѣлковито згадку про Славянъ. У такомъ безнадежномъ часѣ, въ котромъ прибалтійскихъ Славянъ сковано и живцемъ въ могилу загнано, найшли ся ще сердечный сыны съ горячимъ сердцемъ, що надъ тымъ думали, чи не дало бы ся ще якимъ способомъ братѣвъ своихъ зъ гробу воскресити....

И такъ почавъ Лужичанъ Михайло Бранцель, религійный книжочки для народа писати; за нимъ Бѣрлинскъ и Свотликъ; сынъ Бранцеля списавъ народну исторію, а Матей Шмуцъ и Фабрицій потрудили ся надъ уложеніемъ граматикки. Зачали по денекуды на народной мовѣ проповѣдувати и тымъ вщепляли по троха народного духа.

Новы силы появили ся въ слѣдъ за сими первыми поборниками; зъявивъ ся Ганчка, Килианъ, Мартинъ Голіанъ, Вальде и др., що церковными и школьными письмами и науками лужицке письменство розширяли.

1704. року zaloжили католицкій Лужичане въ Празѣ семинарію для народныхъ про-

повѣдникѣвъ, а протестантскій такую въ Липску 1716. и въ Витенбергу 1749. року.

Нѣмцѣ дуже розъярили ся за такі про-
ступки Лужичанъ и допѣкали имъ найрѣжно-
родибѣйшими способами. Прускій король Фри-
дрихъ Вильгельмъ I. не любивъ и не терпѣвъ
просто лужицкого народа и выступавъ проти
нему по варварски; семинаріѣ небавомъ роз-
бито, въ школѣ и церквѣ вже нѣгде лужиц-
кого слова и чути не було, а за короткій
часъ згѣмчило ся до чиста 50 селъ. — Але
Лужичане не опустили головъ и теперь. И-
ванъ Дейка заложивъ 1809. р. першу народ-
ну часопись, а пасторъ Любенскій вѣдновивъ
дух. семинарію, писавъ безъ уныну релігій-
но-мор. письма, стихи и духовній пѣснѣ, и
зложивъ матеріяль для лужицкои граматики.
Одинъ нѣм. адвокатъ Клейнъ полюбивъ такъ
Лужичанъ, що выклонотавъ имъ въ соймѣ
народну мову въ школѣ.

Такими малыми средствами добились
Лужичане наибѣльше некучихъ потребъ и не-
бавомъ почавъ и простолюдинъ бѣльше о се-
бе дбати и о свои права домогати ся. 1804.
року выйшовъ зъ луж. середины горячій па-
тріотъ-писатель Андрей Зейлеръ, окраса все-
го славянскаго свѣта. Будучи ще на всеучи-
лищи въ Липску, выдававъ онъ писану часо-
пись вразѣ съ своими молодыми товаришами,
котра зъ рукъ до рукъ ходила и въ молоде-
чій груди патріотичнаго духа вливала. Цѣле
свои житѣе посвятивъ онъ для народа, выда-
вавъ газеты и потрібні книжки и писавъ
много пѣсней и поезій, котрі народъ съ о-
душевленіемъ принявъ; лужицкій компози-
торъ Коцоръ уложивъ ті пѣснѣ въ ноты, и
такъ снѣвають ихъ Лужичане при всѣхъ
святочныхъ случаяхъ и въ школахъ. Въ 1838.
р. кнѣзю вже горяче народне житѣе въ Лу-
жиціи и головніомъ еи мѣстѣ Будыжинѣ (Bu-
dyšin—Bautzen). Иншій патріотъ Смо-
леръ зѣбравъ луж. народній пѣснѣ и старавъ ся сво-
ихъ краянъ переконати, що лише народна
просвѣта може ихъ ѳтъ згѣмченія спасти. Онъ
самъ заложивъ небавомъ народну книгарню,
котра творы лужицкихъ читателей выдавати
почала, такъ якъ межі ними панувала стра-
шенна бѣднота.

1839. р. основали гимназисты въ Буды-
жинѣ наукове общество. Небавомъ почавъ
Горданъ нову народну газету писати подѣ
назвою Jutnicka (Зѣрка) а Смолеръ Tydzeńsk-y
Nowin-y. За сямъ повстала 1848. р. луж. Ма-
тіца для выдаваня народныхъ книжочокъ, а
за нею довгій рядъ писателѣвъ-патріотѣвъ,
якъ Пфуль, Енчъ, Погончъ, Краль, Домашка,

Яковъ, Варко, Дучманъ, Бартко, Мука, Ши-
манъ, Голанъ и много иннихъ.

Нові часописи и книжочки почали межі
народомъ чимъ разѣ частѣйше кружити, на-
родъ заинтересувавъ ся школою и церквою.
Матица почала 1854. р. выдавати добѣрий
сельскій календаръ, появили ся господарскій
письма, повстали просвѣтні общества, якъ
„общ. Кирила и Методія“ и „Лужицке про-
тест. общество“, такъ що народъ мѣгъ добре
на своѣй рѣднѣй мовѣ выобразовати ся, и не
дивота, що небавомъ лужицкій селянинъ дви-
гнувъ ся морально и матеріяльно. Веѣ веретвы
луж. народа, учителѣ и священники, мужики
и урядники подали собѣ дружно руки и сто-
ять неустрашимо въ тяжкѣй борѣбѣ съ ве-
литомъ-ворогомъ. Они не пытаются, чи ты зъ
Прусіи, чи зъ Саксоніи, чи ты протестантъ
чи католикъ; а кажуть: если-сь Славянинъ,
то еси нашъ братъ!

Матица будѣе теперь дѣмъ въ Будыжинѣ,
въ котрѣмъ мае просвѣта и литература на
ширшій розмѣры плекати ся; такожь завязало
ся „общ. для вспираня учащихся ся Лужичанъ“,
позаякъ мѣжъ Лужичанами мало народныхъ
священникѣвъ-патріотѣвъ. —

Исторія розвою Лужичанъ, най буде зер-
каломъ для насъ Буковинцѣвъ. Розгляньмо
ся и мы по нашѣй прекраснѣй отчинѣ и по-
думаймо, чи не ступити и намъ на тернисту
стежину, котрою такъ смѣло ступали Лужи-
чане, щобы добити ся народнои чести.

А вжежь нашъ противникъ слабшій, безъ
вышшой культуры; а вжежь наше письменство
жваво иде напередъ, треба его лише народо-
ви въ руки подати; по нашихъ церквахъ и
школахъ еще звучить рѣдна мова. заинтере-
суймо ся и мы живѣйше будовою нашего
„народного дому“, влѣймо бѣльше народнаго
чувства въ груди нашей молодежи; а тогды
и передъ нами поклонитъ ворогъ головою!

Е. Дмитровъ.

Пѣдписаный завѣдомляе П. Т. Пу-
блику, що ѳтбувши довшу практику на
дентистичнѣй клиникѣ при университетѣ
въ Галѣ подѣ проводомъ проф. дра Гол-
лендера, поселивъ ся въ Чернѣвцахъ и
выконуе веѣ въ ѳбѣемъ дентистики вхо-
дячій дѣланя пѣсля найновѣйшихъ засадъ
науки.

Ординуе ѳтъ год. 8—12 передъ и 2—6
по полудни.

ПЕТРО КАДАЙСКІЙ

въ Чернѣвцахъ ул. Руска ч. 9.

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Гординскій-Федьковичъ. Зѣ печати Г. Чоппа.